

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bilim Dalı

**12 YILLIK ZORUNLU EĞİTİM SİSTEMİ İLE BİRLİKTE
İLKOKUL 1. SINIFA BAŞLAYAN ÖĞRENCİLERİN OKUL
OLGUNLUK DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER
AÇISINDAN İNCELENMESİ**

Feda KARAKAYA

Yüksek Lisans Tezi

Van, 2019

12 YILLIK ZORUNLU EĞİTİM SİSTEMİ İLE BİRLİKTE İLKOKUL 1. SINIFA
BAŞLAYAN ÖĞRENCİLERİN OKUL OLGUNLUK DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ
DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Feda KARAKAYA

Danışman

Doç. Dr. Fuat TANHAN

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

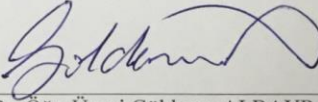
Van, 2019

KABUL VE ONAY

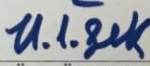
Feda KARAKAYA tarafından hazırlanan "12 Yıllık Zorunlu Eğitim Sistemi ile Birlikte İlkokul 1. Sınıfı Başlayan Öğrencilerin Okul Olgunluk Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" başlıklı bu çalışma, 12.07.2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Fuat TANHAN (Başkan)

Dr. Öğr. Üyesi Güldener ALBAYRAK

Dr. Öğr. Üyesi Halil İbrahim ÖZOK

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

Doç. Dr. Fuat TANHAN

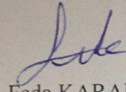
Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kâğıt ve elektronik kopyalarının Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim/Raporum sadece Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yerleşkesinden erişime açılabilir.
- Tezimin/Raporumun Yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

12.07.2019

Feda KARAKAYA

TEŞEKKÜR

Üniversite 1. sınıfa başladığımda tek hedefim yüksek lisans yapmak ve bu yolda ilerlemektir. Bu konuda gerçekten çok çaba sarf ettim ve emek verdim. Gerçekten de çok çaba sarf edip emek vermiş olmalıyım ki Doç. Dr. Fuat TANHAN hocamla tanışma ve derslerine girme şansını elde ettim. Yüksek lisans öğrenimim boyunca derslerinde büyük keyifle girdiğim, beni çalışmam konusunda destekleyen ve motive eden, eksiklerimi görüp en iyi şekilde gidermeme yardımcı olan ve bir ufuk kazandıran sayın hocama çok teşekkür ediyorum.

Tezimi hazırlarken ilk olarak bana danışman olan Doç. Dr. Eylem KILIÇ hocama çok teşekkür ediyorum. Daha sonra tezimi bitirmemde bana büyük katkı sunan, yardımcı olan ve yol gösteren Doç. Dr. Fuat TANHAN hocama sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Bizi kırmayıp tez savunma jürisinde yer almayı kabul eden ve tavsiyeleri ile bana yol gösteren değerli hocalarım, Dr. Öğr. Üyesi Güldener ALBAYRAK ve Dr. Öğr. Üyesi Halil İbrahim ÖZOK'a minnettarlığımı sunarak teşekkür ederim.

Çalışmamda yanımda olan arkadaşlarım Gamze MUKBA ve Engin TURĞUT'a Teşekkürlerimi sunuyorum.

Ayrıca Enstitü Sekreteri Servet CAN olmak üzere bütün Eğitim Bilimleri Enstitüsünün tüm çalışanlarına da çok teşekkür ediyorum.

ÖZET

KARAKAYA Fedâ, *12 Yıllık Zorunlu Eğitim Sistemi ile Birlikte İlkokul 1. Sınıfa Başlayan Öğrencilerin Okul Olgunluk Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Van, 2019.

Araştırmanın amacı 2012- 2013 eğitim öğretim yılında uygulanmaya başlanan, 12 Yıllık Zorunlu Eğitim Sistemi ile Birlikte ilkokula başlayan 5 ve 6 yaşındaki öğrencilerin okul olgunluk düzeylerini, yaş, cinsiyet, sosyoekonomik durum ve anne-baba eğitim seviyesi açısından karşılaştırmaktır. Araştırmanın evrenini 2014-2015 eğitim öğretim yılında Ardahan merkezde okuyan ilkokul 1. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklem grubunu ise, 5 devlet okulu ile 1 özel okulda okumakta olan 222 ilkokul 1. sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Öğrencilerin 85'i 5 yaş grubu öğrencileri, 137'si 6 yaş grubu öğrencilerinden oluşmuştur. Veri toplama aracı olarak "Metropolitan Okul Olgunluk Testi" ve "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Metropolitan Okul Olgunluk Testi, öğrencilere araştırmacılar tarafından bireysel olarak uygulanmıştır. Her bir öğrenciyle yapılan uygulama ortalama 15 dakika sürmüştür. "Kişisel Bilgi Formu", ise aileler tarafından doldurulmuştur. Araştırma sonunda; yaşın, cinsiyetin, sosyoekonomik durumun ve anne babanın eğitim seviyesinin okul olgunluğu üzerinde anlamlı bir fark yarattığı görülmüştür.

Anahtar Sözcükler

Okul Olgunluğu, Okul Olgunluğunda Etkili Faktörler, Eğitim Sistemi.

ABSTRACT

KARAKAYA Feda, *Analysis Of The School Maturity Levels Of The Primary School First Grade Students In Terms Of Various Variables With 12-Year Compulsory Education System abstract*, Master Thesis, Van, 2019

The aim of the research is to compare the school maturity levels of 5 and 6 years old students who started primary school with the 12-year Compulsory Education System in 2012-2013 in terms of socio economic status, age, parental education level and gender. The consist of the research the first grade primary school students studying in the city centre of Ardahan in 2014-2015 academic year. The sample was selected from primary school 1st grade students studying in 5 public and 1 private schools. The sample consisted of 222 students. While 85 of the students were 5-year-old students, 137 of them were 6-year-old students. Metropolitan School Maturity Test and personal information form were used as data collection tools. Metropolitan School Maturity Test was applied to students individually by researchers. The practice with each student lasted approximately 15 minutes. The personal information form was completed by their families. At the end of the research; socio economic status, education level of mother and father and age and gender had an effect on school maturity.

Key Words

School Maturity, Factors Affecting School Maturity, Education System.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	i
BİLDİRİM.....	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar LİSTESİ.....	viii
EKLER LİSTESİ.....	ix
1. BÖLÜM:GİRİŞ.....	1
1.1. Problem	1
1.2. Araştırmanın Amacı	5
1.3. Araştırmanın Önemi.....	6
1.4. Varsayımlar	6
1.5. Sınırlılıklar.....	7
1.6. Tanımlar	7
2. BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE	8
2.1. Hazır Bulunuşluk	8
2.2. Hazır Bulunuşluk Kavramı ile İlgili Görüşler.....	10
2.2.1. Gelişimsel Görüş	10
2.2.2. Çevresel Görüş	11
2.2.3. Sosyal Yapıcı Görüş.....	11
2.2.4. İnteraktif (Etkileşimli) Görüş	12
2.3. Okul Olgunluğu.....	12
2.3.1. Okul Olgunluğuna Temel Olan Alanlar	13
2.3.2. Okul Olgunluğuna Etki Eden Etkenler.....	16
2.3.2.1. Fiziksel Etkenler	17
2.3.2.2. Zihinsel Etkenler.....	17
2.3.2.3. Sosyal Duygusal Etkenler.....	18
2.3.2.4. Aile.....	18
2.3.2.5. Sosyoekonomik Durum	21
2.3.2.6. Cinsiyet.....	24
2.3.2.7. Yaş.....	25
2.4. İlkokul 1. Sınıfın Çocuğun Hayatındaki Yeri ve Önemi.....	31
2.5. İlkokul 1. Sınıf Öğrencilerinin Gelişim Özellikleri ve Okula Başlarken	
Öğrencilerde Bulunması Gereken Yeterlilikler	33

2.6. 12 Yıllık Zorunlu Eğitim Sisteminde Okula Başlama Yaşı ve Dünyadaki Örnekleri.....	38
3. BÖLÜM: YÖNTEM	50
3.1. Araştırma Modeli.....	50
3.2. Evren ve Örneklem	50
3.3. Veri Toplama Araçları	51
3.3.1. Metropolitan Okul Olgunluğu Testi	51
3.3.2. Kişisel Bilgi Formu	52
3.4. Verilerin Toplanması ve Analizi	52
4. BÖLÜM:BULGULAR VE YORUM	54
4.1. Araştırmanın Alt Problemlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	54
5. BÖLÜM:SONUÇ VE ÖNERİLER	60
5.1. Sonuç	60
5.1.1. Yaş ile Okul Olgunluk Düzeyine İlişkin Sonuçlar	61
5.1.2. Cinsiyet ile Okul Olgunluk Düzeyine İlişkin Sonuçlar	63
5.1.3. Sosyoekonomik Durum ile Okul Olgunluk Düzeyine İlişkin Sonuçlar	63
5.1.4. Anne-Babanın Eğitim Seviyesi ile Okul Olgunluk Düzeyine İlişkin Sonuçlar	65
5. 2. Öneriler	66
KAYNAKÇA.....	68
EKLER	81
EK 1. Veri Toplama İzin Belgesi	81
EK 2. Metropolitan Okul Olgunluk Testi	82
EK 3. Kişisel Bilgi Formu.....	84

TABLÖLÄRLİSTESİ

Tablo 1. Çeşitli ÷lkelerde okula başlama yaşı.....	4
Tablo 2. Örneklem gruba ilişkin bilgiler.....	51
Tablo 3. 5 ve 6 yaşındaki öğrencilerin okul olgunluk düzeylerinin yaşa göre farklılaşma durumuna ilişkin t-testi sonuçları.....	54
Tablo 4. 5 ve 6 yaşındaki öğrencilerin okul olgunluk düzeylerinin cinsiyete göre farklılaşma durumuna ilişkin t-testi sonuçları.....	55
Tablo 5. Sosyoekonomik düzeye ilişkin betimleyici istatistikler.....	55
Tablo 6. 5 ve 6 yaşındaki öğrencilerin sosyoekonomik durumları ile okul olgunluk düzeylerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları.....	56
Tablo 7. Annenin eğitim düzeyine ilişkin betimleyici istatistikler.....	56
Tablo 8. 5 ve 6 yaşındaki öğrencilerin annelerinin eğitim seviyelerine ile okul olgunluk düzeylerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları.....	57
Tablo 9. Babanın eğitim düzeyine ilişkin betimleyici istatistikler.....	58
Tablo 10. 5 ve 6 yaşındaki öğrencilerin okul olgunluk düzeylerinin babalarının eğitim seviyelerine göre farklılaşma durumuna ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları.....	58

EKLER LİSTESİ

EK 1. Veri Toplama İzin Belgesi

EK 2. Metropolitan Okul Olgunluk Testi

EK 3. Kişisel Bilgi Formu

1. BÖLÜM

GİRİŞ

Toplumların ilerlemesindeki en önemli sacayaklarından biri de hiç şüphesiz eğitimidir. Eğitim, şimdiki yaklaşımları da hesaba katarsak, anne karnından ölünceye kadar devam eden bir süreçtir.

Somut veriler çerçevesinde belli evrelerden oluşan eğitim, eğitim psikologlarının üzerinde durduğu gibi kendi içinde bazı önemli evrelerden meydana gelmektedir. Bu anlamda 0-6 yaş grubu, bu önemli evrelerin ilkinin oluşturur. Daha çok kişisel alışkanlıkların ve ileride belli başlı bazı alışkanlıklar ve yaklaşımların oluştuğu dönem olarak bilinen bu dönemden sonra örgün eğitimin ilk evresi başlar.

Bu evre, çocuğun somut bilgilerle tanıştığı aynı zamanda alışageldiği ortam ve arkadaşlıkların dışında yeni ortam ve arkadaşlıklara adım attığı yerdir. Aile desteği, arkadaş ortamı, ilk öğretmen gibi faktörlerin çocuğu aynı anda etkilediği bu ortam aslında çocuğunda olgunluk düzeyinin sınıandığı ilk basamak olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu anlamda 0-6 yaş grubu dönemdeki kazanımların onun hayatına etkisi kadar, yeni girdiği ortamda birden bire içine girdiği hazır bulunuşluk durumu çocuğun eğitim durumunda farklı bir şekilde etki edebilir. Bu yeni ortama karşı sergilediği uyum hareketleri, davranışsal ve psiko-sosyal tepkiler, bize çocuğun bu evresi hakkında bazı bilgiler verebilir.

1.1. Problem

Eğitim, toplumların gelişmesinde en önemli etkenlerden biridir. Gelişmiş ülkelere baktığımızda eğitim seviyesi açısından da en ileri seviyede olan ülkeler olduğunu görüyoruz. Millî Eğitim Bakanlığının uluslararası alanda geçerliliği olan ve 2012 yılında 65 ülkeden 510 bin öğrencinin katıldığı PISA sınavları hakkında bir rapor hazırlanmıştır. Raporda fen, matematik ve okuma alanlarında yapılan sınavlarda ilk sıraya yerleşen ülkelerin aynı zamanda kişi başına düşen milli gelir bakımından da ilk sıralarda oldukları tespit edilmiştir (MEB, 2012). Aydın, Sarier ve Uysal (2012) tarafından yapılan araştırmada, 2003 ve 2006 yılları arasında yapılan PISA sınavlarında,

Türkiye ile PISA sınavına katılan en başarılı 5 ülkenin sınavda göstermiş oldukları başarılar sosyoekonomik açıdan karşılaştırmayı hedeflemişlerdir. Yapılan çalışma sonucunda ülkelerin PISA sınavında gösterdikleri başarı ile ülkelerin ekonomik seviyeleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla eğitimdeki başarı ülkeyi kalkındırdığı gibi, kalkınan ülkelerde eğitime daha fazla destek vererek gelişmelerini hızlandırmışlardır. Bu açıdan bakıldığında eğitimle insan, düşünmeyi ve düşünme yeteneğini geliştirebilmeyi amaç edinmiştir. Düşünme yeteneğini geliştirebilmek için ise insanların öncelikle okuma yazmayı tam olarak öğrenmiş olmaları gerekmektedir.

Ülkeler, özellikle bilgi çağı olarak nitelendirdiğimiz bu çağda ekonomik kalkınmayı eğitim kalkınması ile bir tutmuşlardır. Haliyle eğitim alanına daha fazla yatırım yapılmaya başlanmıştır. Bunun yanında eğitimin istenilen seviyelere gelmesi içinde eğitimde reformlar ve yeni düzenlemeler yapılmaya başlanmıştır. Ülkemizde bu alanda yenilikler yapmaya çalışmış, çeşitli zamanlarda eğitimi iyileştirme adına yeni sistemler denenmiştir. Cumhuriyetin kurulmasından sonra eğitim alanında yapılan değişiklikler şu şekildedir: Eğitimin sekiz yıla çıkartılması, kredili eğitim sistemi ve ders seçme sistemine geçiş, iki yıllık eğitim enstitülerinin dört yıla çıkartılması, üniversite giriş sınavının yeniden geliştirilmesi. Ayrıca eğitim fakültelerinin yeniden düzenlenmesi ve bu kapsamda, Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun değişikliği çalışmaları, ilk ve ortaöğretim sistemini geliştirme yönünde faaliyetler, Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi gösterilebilir (Hesapçıoğlu, 2003).

Son olarak yapılan değişiklik ise 12 yıllık zorunlu eğitim sistemi olarak bilinen değişikliktir. Bu eğitim sistemi 30.03.2012 tarih ve 6287 sayılı kanun ile yapılan düzenlemeyle kabul edilmiştir. Bu tarihten sonra, 5. sınıftan 8. sınıfa kadar olan sınıflar ortaokula dâhil olurken, 1, 2, 3 ve 4. sınıflar ilkokul sınıfları olarak eğitime devam edecekleri belirtilmiştir. Bu yasayla 30 Eylül 2012 tarihi itibariyle yasadaki belirtilen 66 aylık olan öğrencilerin kayıtları e-okul sistemi üzerinden merkezi olarak yapılacaktır. Ancak daha küçük yaşta başlayacak öğrencilerin (60 ile 66 aylık) ise okul olgunluğu yönünden hazır olduğu anlaşılırsa ailesinin ya da velisinin yazılı isteği ile ilkokula kayıt edilebileceği belirtilmiştir (Resmi Gazete, 2013). Burada bu yaş aralığının velinin

inisiyatifine bırakılması önemlidir ancak yeterli değildir. Birçok veli çocuk gelişimi ile ilgili yeterli bilgiye sahip olmadığı için çocuğu için sağlıklı karar verememekte, bu durum ise çocuğun yüksek yararı açısından sakıncalı bir durum olabilmektedir. Bunun sonucunda ise 6 yaşını doldurmuş öğrenciler (72 aylık ve üstü) ile bu öğrencilerden olgunluk ve yaş açısından daha geri olan 5 (60 ile 66 ay) yaşındaki öğrencilerin aynı sınıflarda eğitim-öğretim faaliyetleri almaları kaçınılmaz hale gelmiştir. 6 yaşını doldurmuş çocuklar (72 aylık ve üstü) gelişimsel seviyeleri bakımından 5 (60 ile 66 ay) yaşındaki çocuklara göre daha hızlı öğrenebilecektir. Bu durumun sonucu olarak büyük yaş grubundaki öğrenciler kendilerinden beklenenleri daha kolay yerine getirebilirken, küçük yaş grubundaki öğrenciler ise sıkıntılarla karşılaşacaktır. Bununla ilgili olarak Bulut ve Altun (2014) tarafından yapılan “Değişen 1. Sınıfa Başlama Yaşı Sonucunda Oluşan Sorunlara Yönelik Öğretmen Görüşleri” adlı araştırmada bu yönde bulgulara ulaşılmıştır. Bu çalışmada küçük yaşta 1.sınıfa başlayacak öğrenciler olgunluk seviyeleri dikkate alınarak okulun fiziki yapısı ve alt yapısı gereken seviyelere getirilmediği, farklı yaş özelliği gösteren öğrencilerin aynı sınıfta olmasının sakıncalı olduğu, bu durumun gelişimini tamamlamayan öğrenciler açısından sıkıntılar çıkabileceği, bu yaş grubu öğrencilerin başarı düzeylerinin düşük olacağı belirtilmiştir. Bununla birlikte okul kültürüne ve ortamına uyum sorunu yaşayan öğrencilerin çoğunu küçük yaş grubundakilerden oluştuğu, derslerin gerekenden uzun sürdüğü ve sıkıntılı olduğu bildirilmiştir. Tüm bu sorunların nedeninin ise öğrencilerin gereken olgunluk seviyesinde okula başlamamalarından kaynaklandığı belirtmişlerdir.

Tüm bu çalışmalar bize şunu gösteriyor ki okula başlama yaşı okul olgunluğu için çok önemli bir faktördür. Okula başlama yaşının önemi ortadayken dünyadaki ülkelerde okula başlama yaşı ile ilgili tabloya baktığımızda;

Tablo 1. Çeşitli Ülkelerde Okula Başlama Yaşı

ABD	6	İzlanda	6
Almanya	6	Japonya	6
Avusturya	6	Kanada	6
Belçika	6	Yunanistan	5
Danimarka	7	Lüksemburg	6
Endonezya	7	Mısır	6
Estonya	7	KKTC	6
Fransa	6	Moldova	6
Güney Afrika C.	7	Özbekistan	6-7
Güney Kore	6	Polonya	7
İngiltere	5	Rusya	7
Hindistan	6	Singapur	6
İrlanda	6	Hollanda	5,5
İspanya	6	Şili	6
İsviçre	6	Uganda	6
İtalya	7	Türkiye	5

Tablo1'e baktığımızda 32 ülke içinde sadece 4 ülkede (Türkiye dahil) 5 yaşındaki öğrencilerin okula gittikleri bunun dışında, ilkokula başlama yaşının 6 veya 7 olduğu görülmektedir. Bu açıdan yeni getirilen sistemin dünyada pek karşılığının olmadığı görülmektedir (Balcı,2011)

Aslında 5 yaş uygulaması 1983-85 eğitim öğretim yılında denenmiştir. 18 Haziran 1983 yılında yapılan bir yasal düzenleme ile öğrencilerin ilkokula başlama yaşı 4+4+4 eğitim sistemindeki değişiklik gibi 5 yaşına çekilmiştir. O günün şartlarına baktığımızda bu uygulamanın bugünkü gibi okulların alt yapı çalışmaları yapılmadan (fiziki alt yapı, öğretmen verimliliği, öğrencilere destek olma durumları gibi) uygulamaya konmuştur. Gerekli planlamalar yapılmadığı için bu yeni getirilen uygulamanın başarılı olmadığı bildirilmiştir (Gürkan, 1987). Ayrıca Gürkan (1987), özellikle karma sınıflarda uyum sorunları ile duygusal ve davranışsal problemlerin yaşandığını 5 yaş ve 6 yaşındaki öğrencilerin bulunduğu sınıflarda sınıf başarısının çok önemli derecede düştüğünü, bundan dolayı uygulamadan vazgeçildiğini ifade etmiştir.

12 yıllık zorunlu eğitim sisteminin uygulamasından sonra yapılan çalışmalarda da benzer bulgulara ulaşılmıştır (Öztürk ve Uysal, 2013; Yıldırım 2014; Cerit, Akgün, Yıldız, Soysal, 2014; Aykaç, Kabaran, Atar ve Bilgin, 2014; Kerimoğlu, 2014).

12 yıllık zorunlu eğitim sistemi ile 5 yaşındaki öğrencilerin okula başlatılması, aslında ilköğretimin anasınıfından farklı olduğu göz önüne alınmadan uygulamaya konmuştur. İlkokulda öğrenciler ilk defa belli bir program çerçevesinde hareket etmek gibi anasınıfından farklı bir ortama girerler. Öğretmenin talimatlarını yerine getirmek, belirli bir disiplin ve plan dâhilinde kurallara uymak bundan daha hayati olan ve eğitim öğretim faaliyetlerinin olmazsa olmazı olan yazmak, okumak ve aritmetik gibi okulun gereklilikleri ile karşı karşıyadır (Oktay ve Unutkan, 2003; Akt: Gündüz ve Çalışkan, 2013). Çocuğun bu yeni ortama uyum sağlayabilmesi ve karşılaştığı bu yeni sosyal çevrenin beklentilerini karşılayabilmesi için her yönü ile belirli bir hazır bulunuşluk seviyesinde olması gerekir (Erkan, 2011). Daha öncede denenilen ve başarısız olunan uygulamanın tekrar yasalaştırılması aynı sorunların devam etmesi anlamına gelecektir.

Senemoğlu'nun (2011) yaptığı çalışmada 2-5 yaş aralığındaki çocukların çok hareketli oldukları, faal olma düzeyleri çok yüksek olduğu, daha çok oturmak yerine hareketli olmayı tercih ettiklerini belirtmiştir. Farklı fiziksel özelliklere sahip farklı yaşlardaki çocukların aynı ortamda olması hem öğretmen açısından hem çocuklar açısından sorun oluşturabilmektedir. Burada vurgulanan gerçek, öğrencinin ilkokula başlarken temel alınan yaş faktörüne bağlı olarak sürmekte olan ilköğretim müfredatına uymada sıkıntı yaşamasıdır. Gereken olgunluk seviyesine ulaşmadan okula gönderilen öğrencilerin istenilen görevleri yerine getirememesi sonucu oluşabilecek olumsuzluklardır.

1.2. Araştırmanın Amacı

12 yıllık zorunlu eğitim sistemi ile birlikte öğrenciler eskiden olduğu gibi 6 yaşında değil artık 5 yaşında ilkokul 1. sınıfa başlayabileceklerdir. Bu çalışmamızın amacı ise ilkokula daha küçük yaşta başlayacak öğrencilerin istenilen okul olgunluk düzeyinde okula başlayıp başlamadıklarını belirlemek ve okul olgunluğuna etki eden faktörlerin neler olduğunu saptamaya çalışmaktır.

Bu çalışma ile araştırmanın genel amacı doğrultusunda, aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır.

12 yıllık zorunlu eğitim sistemi ile ilkokul birinci sınıfa başlayan öğrencilerin okul olgunluk düzeyleri ile yaşları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

12 yıllık zorunlu eğitim sistemi ile ilkokul birinci sınıfa başlayan öğrencilerin okul olgunluk düzeyleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

12 yıllık zorunlu eğitim sistemi ile ilkokul birinci sınıfa başlayan öğrencilerin okul olgunluk düzeyleri ile sosyoekonomik düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

12 yıllık zorunlu eğitim sistemi ile ilkokul birinci sınıfa başlayan öğrencilerin okul olgunluk düzeyleri ile annenin eğitim düzeyi arasında anlamlı bir fark var mıdır?

12 yıllık zorunlu eğitim sistemi ile ilkokul birinci sınıfa başlayan öğrencilerin okul olgunluk düzeyleri ile babanın eğitim düzeyi arasında anlamlı bir fark var mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

12 yıllık zorunlu eğitim sistemi ile birlikte öğrencilerin ilkokula başlama yaşının 5'e çekilmesi, beraberinde birçok tartışmayı da başlatmıştır. Yapılan alan yazın çalışmalarında da bu durum göze çarpmaktadır. Yapılan çalışmaları incelediğimizde, genel anlamda öğrencilerin küçük yaşta okula başlamasının hangi sorunlara sebep olduğu sorularına cevap aranmıştır. Bu araştırmanın amacı ise öğrencilerin yaşadığı bu problemlerin aslında nelerden kaynaklandığını belirlemeye çalışmaktır. Bu açıdan, küçük yaşta okula başlayan öğrencilerin olması gereken olgunluk düzeyinde okula başlayıp başlamadığı, bunun yanında okul olgunluğunu etkileyen başka faktörlerin (yaş, cinsiyet, sosyoekonomik durum ve anne-baba eğitim düzeyi) olup olmadığı araştırılacaktır.

1.4. Varsayımlar

Öğrencilere verilen kişisel bilgi formları, öğrenci velileri tarafından istekli bir şekilde cevaplandırıldığı varsayılmaktadır. Metropolitan okul olgunluğu testine öğrenciler cevapları istekli vermişlerdir.

1.5. Sınırlılıklar

Milli Eğitim Bakanlığının yeni bir yönetmelikle getirmiş olduğu 12 yıllık zorunlu eğitim, beraberinde bazı zorluklar ve uygulama aksaklıkları da getirmiştir. Bu çalışma, 12 yıllık zorunlu eğitim süreci ile ilgili tüm çalışmaları kapsamamaktadır. Çalışmamız sadece bu süreç ile ilgili aksaklıklar konusunda bazı bulguları ortaya koymakla sınırlıdır. Özellikle bu tezin araştırma alanı olarak sadece belli bir bölgedeki belli bazı okulları seçmesi de bu genel tablo karşısında bir sınırlılık olarak karşımıza çıkar. Bu anlamda bu çalışma, 2014-2015 öğretim yılında, eylül ayında elde edilen veriler ve bulgular bakımından, öğrencilerden Metropolitan okul olgunluğu testi ile kişisel bilgi formundan elde edilen verilerle sınırlıdır. Yine bu çalışmada elde edilen bulgular, Ardahan merkezde bulunan ilköğretim okullarında okuyan öğrencilerden elde edilen bulgulardan oluşmaktadır. Bu bakımdan da bir genel çerçeve sunmaktan öte örneklem verilerden oluşmaktadır.

1.6. Tanımlar

Okul Olgunluğu: Çocuğun okul eğitimini başaracak gelişimsel düzeye gelmesini ifade etmektedir ve bir çocuktan diğerine değişen bir kavramdır (Yazıcı, 2002).

Hazır Bulunuşluk: Olgunlaşma düzeyi ile birlikte bireyin ilgilerini, yeteneklerini, tutumlarını, önceki öğrenmelerini, genel sağlık durumlarını, güdülenmişlik düzeylerini de kapsadığı şeklinde ifade edilmiştir Gibson ve Vinegradoff, 1986; Akt: Senemoğlu, 2007).

12 Yıllık Zorunlu Eğitim Sistemi: 2012-2013 eğitim öğretim yılında uygulamaya konulan ve ilkokul-ortaokul ve lise öğrenimini 4+4+4 olarak kademeli ve zorunlu hale getiren eğitim sistemidir.

2. BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Hazır Bulunuşluk

İlkokula başlayacak öğrencilerin çeşitli becerileri edindikten sonra okula başlaması gerektiği yapılan çalışmalarda görülmektedir. Bu açıdan okula başlayacak öğrencilerin okulun gerekliliklerini yerine getirebilmesi için belli bir hazır bulunuşluk seviyesiyle okula gelmesi önemlidir. Yapılan çalışmalar incelendiğinde hazır bulunuşluk kavramı ile ilgili çeşitli tanımlar yapılmakla birlikte bu kavramın günümüzde daha geniş bir anlamda kullanıldığı belirtilmektedir (Binbaşıoğlu, 1995). Skeete'ye (2006) göre öğrenci kendisinden istenenleri başarılı olacak şekilde ve isteyerek yerine getirebiliyorsa okul hazır bulunuşluğuna ulaşmış demektir. Ayrıca hazır bulunuşluğu çocuğun okula gelmeden önce elde ettiği kazanımlar toplamı şeklinde tanımlanmaktadır. Yine başka bir tanımda Başaran (1998), belirli bir olgunluk seviyesine ulaşan bireyin herhangi bir şeyi de yapabileceği anlamına gelmekte olup, aynı zamanda kişinin bu işi yapabilmesi için gereken beceri, ön bilgi ve tutumu da elde etmiş olması gerektiğini vurgulayarak hazır bulunuşluk kavramını da ifade etmiştir. Avcı'ya (2003) göre ise hazır bulunuşluk, çocuğun bir beceriyi yerine getirebilecek olgunluğa erişmenin yanında, o beceri için merdiven olacak tutum, istek ve bilgi gibi başlıca yeterliliklere sahip olmasıdır. Ülgen'e (1997) göre ise hazır bulunuşluk, belirli bir öğrenme faaliyetinde bulunabilmek için gereken ön koşul davranışların kazanılmasıdır. Koçyiğit'e (2009) göre ise, hazır bulunuşluk bir bireyden diğerine göre değişen, tamamlanması kişiden kişiye farklılık gösteren, çocuğun tüm gelişim basamaklarında dengeli bir olgunlaşma, önemli bir alt yapı ve öğrenme için gerekli olan tüm özellikleri ortaya koyabilecek bir performansa sahip olmasını içeren bir kavramdır. Gürkan'a (1987) göre okul hazır bulunuşluğu çok önemli bir kavramdır. Temel beceri ve bilgileri kazanmada ve okula uyum sağlamada zorluk çekmeyecek öğrencilerin okula hazır gelen öğrenciler olduğunu belirterek, bu öğrencilerin çevreleri ile daha etkili iletişim kurmaları sonucu eğitim-öğretim hayatlarının daha başarılı ve mutlu geçeceğini ifade etmiştir.

Thackray (1971) ise hazır olmayı her türlü öğrenme için hazırlık, çocuğun herhangi bir duygusal zorluğa uğramadan, kolayca ve yeterli bir şekilde öğrenebileceği dönem olarak ifade eder. Bu çocuğun şimdiye kadar yaparken zorluk çektiği durumların artık kolayca yapabileceği anlamına gelmektedir (Akt: Oktay, 1999). Meisels (1998), okula hazırlığı; “bir günde veya bir testle aktarılamayacak, zaman içinde meydana gelebilecek, içinde birçok okul teması içeren ve öğrenilmesi gereken bir süreç” olarak tanımlamaktadır. Okula hazırlıklı olmayı kavramsal bilgilerden, beceri listelerinden ve sınıfa uyumlu belirli davranışlardan daha fazlası olduğunu ifade ederek, hayatın tüm kısımlarını içine alan ve çocuğun öğrenme kabiliyetini etkileyen bir durum olarak hazır bulunuşluğu tanımlar (Akt: Koçyiğit, 2009).

Başka bir çalışmada, hazır bulunuşluğun tanımı ve özelliklerini belirlemek maksadı ile hazır bulunuşluk ile okula başlama ifadeleri ortaya konmaya çalışılmıştır. Çalışma sonucunda hazır bulunuşluğun çok boyutlu bir kavram olduğu ve okulda öğrenci başarısı için hazır bulunuşluğun önemli olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca çalışmada aileler ve öğretmenler okula hazır bulunuşluğu birbirinden farklı olarak ifade etmişlerdir. Öğretmenler hazır bulunuşluğun sosyal yanının önemli olduğu ifade ederlerken, aileler ise hazır bulunuşluğun akademik yanına vurgu yapmışlardır (Rimm-Kaufman, 2004; Akt: Harman ve Çelikler, 2012). Başka bir çalışmada da Fidan (1998), hazır oluş kavramını öğrencilerin kazanması gereken davranışlar için hazır olma durumunda bulunması şeklinde tanımlamıştır. Yani öğrencilerin öğrenim faaliyetlerinde yerine getirmesi gerekenleri yapabilme durumudur. Bunun yanında hazır oluş öğrencinin sahip olduğu beceri, ilgi, tutum, ön bilgi ve alışkanlıklara sahip olmasının yanında biyolojik büyüme olarak adlandırılan olgunlaşmayı da yerine getirmiş olması gerekmektedir. Akyol (2012) ise hazır oluş kavramını; öğrencilerin hazırlanan eğitim-öğretim programlarından yararlanmasına yardım edecek, yetenek ve kazanılmış becerilere bağlı genel bir olgunluk seviyesi şeklinde ifade etmiştir.

Okula-okumaya hazır olmada fizyolojik faktörleri incelediğimizde, öğrencilerin farklı farklı kazanımlar içinde olduğunu görürüz. Her ne kadar öğrenciler bazı yönler itibarı ile birbirine benzese de okuma yazma faaliyetlerinde ya da okulda istenilenleri yapma konusunda farklı farklı özellikler sergileyebilecekleri göze çarpmaktadır. Yaşları aynı olduğu halde, sosyoekonomik ve kültürel olanaklar, gelişme hızları, zihin

seviyeleri, birbirinin aynı olmayan öğrenciler, okulun isteklerine verecekleri cevapların da birbirlerinden farklı olacağı ifade edilmektedir (Çataloluk, 1994). Hazır bulunuşluk seviyesi gereken düzeye ulaşmış kişiler, konuları daha hızlı kavrayacağı için öğrendikleriyle ilgili yorumlar yapabilir. Doğal olarak konuyu öğrendiği için ödev yapma konusunda da zorluk yaşamayacaktır. Önceki öğrenmeleri sonraki öğrenmelere temel olacağı için sonraki konuları da öğrenmede istekli olacaktır. Bu açıdan hazır bulunuşluğun öğrenmede ne kadar etkili olduğunu göz önüne alırsak öğrencilerin hem duygusal hem de fiziksel ihtiyaçları karşılamak sureti ile hazır bulunuşluk seviyelerini maksimum düzeye çıkarmak gerekir (Yenilmez ve Kakmacı, 2008).

2.2. Hazır Bulunuşluk Kavramı ile İlgili Görüşler

Meissel (1998), çocukların okula hazır bulunuşluklarıyla ilgili olarak dört teorik temel açıklamıştır.

2.2.1. Gelişimsel Görüş

Bu görüş hazır bulunuşluğun çocuğun iç dünyasında gerçekleşen bir olay olduğunu ve dış etkenlerden etkilenmeyecek ya da az etkilenecek bir özellik olduğunu belirtir. Kişilerde var olan genetik farklılıkların dışında, hazır bulunuşluk aşamaları herkeste aynı sırayı takip eder. Dışarıdan yapılan müdahaleler bu gelişime olumlu veya olumsuz yönde bir etki yapabilir fakat bu çok az farklılığa sebebiyet verebilir. Bu yaklaşım genel anlamda okul hazır bulunuşluğunu kontrol listeleri ile değerlendirir. Bundan dolayı okula hazır olan bir kişiyi henüz hazır değil şeklinde sınıflandırabilirler (Garrett, 2001). Ayrıca bu görüşe göre kişilerdeki gelişim süreçleri hızlandırılmaz. Dolayısı ile hazır bulunuşluğu hızlandırmak için yapılabileceklerin çok fazla olmadığını belirtirler. Yani öğrencilerin hazır bulunuşluğun üst seviyeleri olan sosyal, duygusal ve entelektüel olgunluk seviyelerine ulaşmaları için zamana ihtiyaç duyabileceklerini vurgularlar (Dockett ve Perry, 2002). Yine bu görüşe göre öğrencilerin hazır olma durumlarının genel anlamda sahip oldukları biyolojik durumları belirler. Öğrencilerin sahip olduğu doğal potansiyellerini ilerletmelerine fırsat vermek onların okula hazır olmalarını sağlayacak en önemli davranış olacağını belirtirler (Esaspehlivan, 2006). Bu görüşe göre çocuklar yerlerinde sessizce oturduklarında arkadaşları ile kaynaştıklarında ve büyüklerinden aldıkları talimatları yerine getirecek seviyeye ulaştıklarında okula başlayacak olgunluğa gelmiş demektirler. Kısacası öğrenciler ister istemez dikkatlerini

okullarına yoğunlaştıracak, değişik faaliyetlerle arkadaşları ile ilişkiler kuracak ve okulun birer üyesi olma memnuniyetine erişeceklerdir (Meisels, 1998; Akt: Koçyiğit, 2009).

2.2.2. Çevresel Görüş

Bu görüş okula hazırlık kavramını bireyin sahip olduğu bilgi ve beceri yönü ile ele alınması gerektiğini belirterek bu yönü ile gelişimsel görüşten ayrılır. Ayrıca bu yaklaşıma göre öğrenci okula hazır değilse, onlara bu beceri ve bilgileri kazandıracak programlara katmak gerektiğini ve burada gereken becerileri yerine getiremeyen öğrencilerin ise özel programlara gönderilmesi gerektiğini ifade etmektedir (Dockett, Perry, 2002). Bu görüş bireyin ruhsal durumuna yönelmek yerine bireyin davranışlarına ve neler yapabileceğine odaklanır. Ayrıca bu görüş hazır bulunuşluğu öğrencilerin ve öğretmenlerinin erişmesi gereken en önemli hedef olarak ifade eder. Meisels'e göre, hazır olmanın kıstasları sabit ve evrenseldir. Birey ya hazırdır veya hazır değildir. Dolayısı ile öğrencilerde bir eksiklik varsa bu eksik oldukları bilgi ve beceriler belirlenir ve kazandırılır (Meisels, 1998; Akt: Koçyiğit, 2009). Skeete (2006) ise okul olgunluğunu; "çocuğun gelişimin tamamen onun sosyal ve kültürel dünyasında var olan olaylar ve koşullar tarafından kontrol edilmekte olduğunu ve sonuçta okula hazır olmak farklı düzeylerde çeşitli görevleri yapabilmek için gereken beceri birikimidir" şeklinde tanımlar.

2.2.3. Sosyal Yapıcı Görüş

Bu görüş bireyselliği temel alır. Hazır bulunuşluğun anlamına ve sergilenmesine toplumsal olarak bakar. Yani ebeveyn, eğitimciler ve toplumun tüm kademeleri hep beraber çalışarak öğrenciler için neyin daha yararlı olduğunu belirleyerek gerekli değerlendirmeleri yaparlar (Dockett ve Perry, 2002). Başka bir deyişle hazır bulunuşluk, aile bireyleri ve toplum tarafından meydana getirilen anlam ve fikirler topluluğu olarak ele alınır. Meydana gelen bu birikimler toplumların beklenti ve değerlerinden meydana gelen, çocukların cinsiyet, yaş ve okul öncesinde elde ettikleri deneyimleri gibi pek çok özellikleri ile ilgili olduğu ifade edilmektedir. Kısacası, öğrencilerin hazır oluş durumlarını belirlemek ve anlamak için onların öğrenim gördüğü ortamları ve yetiştikleri şartları dikkate almak gerektiği vurgulanmaktadır (Meisels, 1998; Akt: Koçyiğit, 2009).

2.2.4. İnteraktif (Etkileşimli) Görüş

Bu görüş hazır bulunuşluğu ilişki kurma bağlamında değerlendirilir. İlişki kurmak karşılıklı olduğu ve zaman aldığı için sadece çocuğu tek başına ele almak yetersiz olacağı için bir seferlik bir test ile saptanamaz (Dockett ve Perry, 2002). Bu görüş, bireyin içinde yetiştiği ortam ile birey hakkındaki bilgiyi birleştirir. İki yönlü bir kavramdır. Bireyin şimdiki yetenek, beceri ve bilgileri ile bireyin yetişmiş olduğu ve öğrenmelerinin gerçekleştiği çevrenin özelliklerine odaklanır (Meisels, 1997; Akt: Koçyiğit, 2009). Bu görüş, çocuk gelişimine, ne öğretildiğine, ne öğrenildiğine, değerli olanın ne olduğuna vurgu yapar (Meisels, 1998; Akt: Koçyiğit, 2009). İnteraktif görüş; çevresel görüş, gelişimsel görüş ve sosyal yapıcı görüşleri hepsinden belli özellikler taşıyan bir görüştür. Ayrıca bu yaklaşıma göre hazır bulunuşluk göreceli bir kavramdır, yani hazır oluş ne müfredatla ilgilidir ne de çocuğun içinde var olan bir durumla. Bu daha çok bireylerin genetik özellikleri, önceki deneyimleri ve bireyin olgunlaşma durumu arasındaki karşılıklı etkileşimin bir sonucu ve bireyin karşılaştığı kültürel ve çevresel deneyimler bütünüdür. Bu görüş hazır oluşu geniş bir yaklaşımla ele alır; bireye ve bireyin yaşadığı ortama odaklanarak, aslında bireyi şekillendiren şeyin öğrenilen öğretilen ve değer verilen şeyler ile çevresindeki bireylerin algılarıdır. Başka bir deyişle birey ve okul arasındaki ilişki bireyin hazır oluşunda etkendir (Meisels, 1998; Akt: Koçyiğit, 2009).

2.3. Okul Olgunluğu

Okul olgunluk kavramının ilk defa Wifred'in (1993), 1920'li yıllarda dile getirdiği belirtilmektedir. İlkokula başlarken okuma faaliyetinde başarılı olmak için uygun yaşın 6 yaş olduğunu belirterek, öğrencilerin bu zihin yaşına erişmesi için mümkün olan en kısa zaman diliminde okul olgunluğuna yönelik bazı çalışmaların yapılması gerektiğini ifade etmektedir (Akt: Çıkrıkçı, 1999). İlköğretim öğrencisinin okula başladığında yerine getirmesi gereken en önemli görev okuma yazma faaliyetlerini yerine getirebilme yeterliliğine sahip olmasıdır. Bu faaliyetlerin yerine getirilebilmesi için öğrencilerin belirli bir düzeyde okula hazır gelmeleri gerekmektedir. Dolayısıyla kazanılması gereken özelliklerden biride okuma ve yazma olgunluğudur. Buda okul olgunluğu kavramı ile ifade edilmektedir. Bir çocuk istenilen düzeyde okula hazırsa, yani olgunluk seviyesi okulun şartlarını kaldırarak düzeye gelmişse bu öğrenci

sosyal, fiziksel, duygusal ve zihinsel olarak belli bir olgunluk düzeyine gelmiştir ve okula başladığında yapması gereken görevleri en iyi şekilde yapmak için hazırdır (Ülkü, 2007). Başka bir tanımda Katz; okumaya hazır olan öğrencinin aynı zamanda okula da hazır olabileceğini belirtmiştir (Katz, 1991). Okul olgunluğu ya da öğrencinin okula hazır olması, okulda eğitim öğretim faaliyetlerinin gerekliliklerinin yerine getirebilme yeterliliği ile ilgili olup, öğrencinin okulda istenilen başarıları elde etmesi açısından önemlidir (Kılıç, 2004). Yörükoğlu (1993) ise, okul olgunluğunu şöyle ifade etmektedir: Okula başlama çocuk yönünden, belli bir ruhsal olgunluğa ulaşmış olmayı gerektirir. Zihin yetenekleri bakımından, çocuğun yaşına uygun bir öğrenme ve kavrayış düzeyine varması ilk koşuldur. Zekâsı yerinde olan bir çocuk da ruhsal bakımdan evden kopabilme olgunluğunu göstermeyebilir (Akt: Cinkılıç, 2009). Oktay (1983) ise, okul olgunluğunu öğrencinin ulaşmış olduğu okuma yazma olgunluğunun yanı sıra bu işleri yerine getirmek için sahip olması gereken tutum, beceri ve önbilgiyi kazanması olarak ifade etmektedir.

Okul olgunluğu ile ilgili farklı görüşlere baktığımızda da Gessell, olgunlaşmanın bir fonksiyonu şeklinde okul olgunluğunu ifade ederken, Froebel ise öğrencileri birer bitkiye ve ailelerini de bu bitkileri yetiştiren bahçıvanlara benzeterek; bireyin kendi olgunlaşma zamanı ve kendi genetik zekâsına göre olgunlaşmasıdır der. Ausubel ise hazır bulunuşluğu sadece olgunlaşma kavramı ile açıklamanın yeterli olmadığını ve okul olgunluğunda bireyin geçirdiği yaşantılar, zihinsel geçmişi ve öğretim yöntemlerinin de çok önemli etmenler olduğunu ifade etmektedir. Drake ise okul olgunluğu kavramını çocuktan gerçekleştirilmesi istenilen mevcut belirli iş yapma karşısında ilgisinin hazır olması düzeyidir şeklinde ifade etmiştir (Akt: Kılıç, 2004).

2.3.1. Okul Olgunluğuna Temel Olan Alanlar

Okul olgunluğunu belirleyen kriterler bilimsel veriler ışığında hazırlanan bazı çalışmalara dayanmaktadır. Bu, hem Milli Eğitim Bakanlığının yönergelerinde hem de bilimsel çalışmalarda öne çıkmaktadır. Her ne kadar okul olgunluğu için net olan bazı doneleri herkes için genel geçer bir veri olarak ortaya koyamazsak bile, yine de okul olgunluğuna temel teşkil edecek bazı veri ve kriterler belirlenmiştir. Bu yaklaşımlardan biri olarak Yazıcı'nın (2002) belirlediği bazı temel okul olgunluğu gelişim alanlarını sayabiliriz:

- Görsel hafıza
- Görsel olgunluk
- İşıtsel ayırt etme- duyma
- Renkleri ayırt etme
- Sosyal ve duygusal faktörler
- El-göz koordinasyonu
- Dikkat süresi

Görsel Olgunluk: Bu olgunluk düzeyi eşleştirme, görsel ayırt etme, algılama, şekil-zemin ayrımı, sınıflama, görsel bellek ve nesnelere arasındaki mekânsal ilişki düzeylerinde ele alınmaktadır. Okula başlayan öğrencilerin öğrenmelerde geri kalmasının bir sebebi de görsel olgunluk düzeylerinin tam anlamıyla gelişmemesinden kaynaklanmaktadır. Bundan dolayı okul öncesi dönemde öğrencilerin görsel bilgiye nasıl dikkat edecekleri öğretilmelidir. Bu dönemde yapılacak etkinliklere baktığımızda; resimleri veya geometrik şekilleri eşleştirme, verilen resimler ya da nesnelere arasındaki benzerlik ya da farklılıkları bulmak, verilen renkleri tanıma ve ayırt etme zemin şekil ilişkisi gibi etkinlikler şeklinde sıralanabilir. Bu faaliyetlerin diğer yararı ise öğrencilerin kelimeleri analiz edebilme ve tanıma kabiliyetlerini geliştirmesidir (Kılıç, 2004).

Görsel Hafıza: Bu özellik önceden gördüğü uyaranları tanıması, ardından önceki deneyimleri kullanarak ayırt edebilmesidir. Bireyin belleğinin gelişmesinde çevreyi tanıyarak yeni kavramlar oluşturması ile olur. Çocuklara 4 yaşından sonra artık görsel hafızalarını geliştirecek faaliyetler düzenlenmelidir, bu sayede okuma öncesi hazırlığın ilk basamağı geçilmiş olur. Algısal alanlarla ilgili deneyimler edinmelerine imkân tanınmalıdır. Örneğin; tat alma, işitme görme, koku ve algısal alanları geliştirmek için salata yapma etkinliği ile öğrenciler yönlendirilecek doğru sorularla bu konuda mesafe alınabilir. Bunu yanında görsel hafızayı geliştirmek için; öğrencilerden fazla ya da eksik olan nesnelere bulması istenebilir. Parmak oyunları, şarkılı oyunlar, görsel olarak farklı açılara sahip nesnelere tanıma oyunları ile öğrencilerin görsel hafızalarının gelişmesine katkıda bulunulabilir (Kılıç, 2004).

İşıtsel Ayırt Etme ve Duyma: Okuma yazmayı öğrenebilme ile verilen sesleri ayırma arasında önemli bir ilişki vardır. Çocuklar genel anlamda sesleri ayırt etmeleri

kendi kendilerine yapabilecekleri bir iştir. Fakat bildikleri kelimeler ile duymuş oldukları sesler arasında ilişkiyi kurmada zorluk yaşayabilirler. Bunun için yapılacak faaliyetler şöyledir; birbirine benzeyen sesler içeren şiir, şarkı ve kafiyeli cümleler vererek sesleri fark edebilmelerini sağlamak, verilen birkaç kelime içinde hangilerinin aynı seslerle başladığını bulmalarını sağlamak şeklinde faaliyetler sıralanabilir (Kırca, 2007).

Renkleri ayırt etme: Bu kavramın çocuklarda yaklaşık olarak 2 ila 6 yaşları arasında gelişmesi başlamasıyla birlikte, renklerin adlarının öğrenilmesi ve tanınması ise 4- 5 yaşlarına denk gelmektedir. 5-6 yaşına gelmiş çocuklar renkleri genellikle ayırt edebilirler (Aral ve Bütün-Ayhan, 2005). Öğrencilerin renkleri tanımasına yardımcı olmak için sanat ya da resim alanının malzemeleri olan seramik, boya malzemeleri kullanılabilir. Ayrıca öğrencilere renklerle ilgili öyküler anlatılabilir. Çocukların günlük hayatta kullandığı eşyaların, meyvelerin, kıyafetlerin, sebzelerin renkleri hakkında konuşması sağlanarak, renkleri ayırt etme durumlarına katkı sağlanabilir (Kılıç, 2004).

Sosyal ve duygusal faktörler: Bireyin sosyalleşmesi doğumla birlikte başlar ve çocuklar anaokuluna başlayıncaya kadar sosyal becerilerin birçoğu ailesinden ve çevresindeki diğer büyüklerinden öğrenerek gelir. Ancak şimdiye kadar çocuk evde öğrendiği sosyal davranışların okul ortamında geçerli olmadığını veya evde öğrendiği davranış kalıplarından farklı olduğunu fark edecektir (Esaspehlivan, 2006). Sosyal beceriyi şöyle tarif etmek mümkün: Bireyin uygun davranışları bulunduğu sosyal konuma göre yapabilme durumudur. Dolayısı ile okul hazır bulunuşluğu açısından sosyal beceri anlamında istenilen düzeye gelmiş öğrenci kendi arkadaşları veya büyükleri ile iletişim kurmakta zorluk çekmeyecektir. Bunun sonucu olarak iletişim sıkıntısı yaşamayan öğrenci doğal olarak farklı ortamlara girdiğinde uyum sorunu yaşamaz, öz güveni istenilen düzeyde gelişir, karşılaştığı zorlukları kazandığı problem çözebilme becerisi sayesinde rahatlıkla çözer, doğal olarak okuldaki başarısı istenilen istikamette artar (Boz, 2004).

El-göz koordinasyonu: Okul öncesi dönemde öğrencide gelişmesi gereken en önemli özellik, yazma faaliyetinde zorlanmadan harfleri yazabilmesi için el göz koordinasyonudur. Zamanla geliştiği için el göz koordinasyonu için önemli bir çaba sarf etmek gerekir. Okul öncesi dönemde öğrencilerin yaptığı çizim ve karalama çalışmaları

aslında öğrencinin kendisini özgürce anlatabilme olanağı bulmasının yanında, ilkokul için yazı yazmaya temel olan becerilerinin de gelişmesine olanak tanır. Öğrencilerde karalama çalışması şeklinde başlayan çalışmalar zamanla düzenli ve ritmik çizgilere dönüşür, bundan sonra da yazma faaliyetine adım atılmış olur. Dolayısıyla öğrencilerin el göz becerilerinin gelişmesi için okul öncesi dönemde bu tür etkinliklere olabildiğince yer verilmelidir (Kaynaroğlu, 2001).

Dikkat Süresi: Zihinsel aktivitelerin bu duruma odaklanması veya yoğunlaşması dikkat anlamına gelir. Öğrencinin okul başarısında çok önemli bir etkidir. Çünkü bir şeyi öğrenebilenin temelinde, uyarıcıya dikkatimizi verebilmek ve bu dikkati uyarıcı üzerinde kalıcı kılmak yatar (Kaymak, 2003). Öğrencilerin dikkatlerini toplayıp sürdürebilme becerileri okulda okumaya geçişte önemli bir etken olduğu ifade edilmektedir. Kısacası dikkat okuma becerisi kazanmada çok önemli bir faktördür (Boz, 2004). Öğrencilerin dikkatlerini toplayamama durumları genel anlamda ilkokula başladıkları zamanlarda kendini gösterir. Bu öğrencilerin okulda bilişsel süreçleri kullanabilme durumlarını aksatıcı bir durumdur. Dikkatli öğrenci, önemli bilgi ile önemli olmayanı ayırabildiği gibi, önemli olan bilgiye odaklanarak daha kalıcı öğrenmeler sağlayabilen öğrencidir. Öğrenmenin olabilmesi için dikkat en önemli faktör olduğu için dikkatini tam anlamı ile toplamadan bir konuyu öğrenmek isteyen öğrenci sadece zaman kaybına sebep olmaktadır. Çünkü dikkat olmadan öğrenme de olmaz. Bunu sonucu olarak öğrencinin çalışma zevki kalmayacağı gibi derslere karşı olumsuz bir tavır takınır (Karaduman, 2004).

2.3.2. Okul Olgunluğuna Etki Eden Etkenler

Okul olgunluğuna etki eden etkenlerle ilgili kuram, 20. yüzyılın ortalarında ortaya atılırken, zihinsel faktörlerin en ön önemli faktör olduğu kabul edilirdi. Daha sonra çevresel ve sosyal öğelerde okul olgunluğunda olan etkisinin önemli olduğu ortaya çıktı. Buradan hareketle okul olgunluğuna etki eden başlıca faktörlere baktığımızda; zihinsel, fiziksel, çevresel ve sosyal faktörlerdir (Oktay ve Unutkan, 2003). Günümüzde bu etkenlerin hepsinin aynı öneme sahip olduğu bilinmektedir. Bu faktörler birbirlerinden bağımsız değil ve bir özellikteki eksikliğin diğer öğeleri de etkileyebileceği ifade edilmektedir (Esaspehlivan, 2006). Tüm bu bilgiler dâhilinde okula başlayan öğrencilerin okul olgunluğuna etki eden etmenlere baktığımızda, fiziksel

etmenler, zihinsel etmenler, duygusal etmenler ve sosyal etmenler olarak sıralana bilir. Bunun yanında çocuğun yaşı, cinsiyeti, okul, aile, toplumsal olgunluk, çevresel etmenler ve okul korkusu gibi etmenlerin de etkili olduğu ifade edilebilir (Kılıç, 2004).

2.3.2.1. Fiziksel Etkenler

Çocukların kilo ve boylarındaki artışı ile vücut yapılarının gelişmesi ve olgunlaşması fiziksel gelişim olarak tarif edilir. Çocuk yaşamının en önemli fiziksel değişimini (bedensel gelişim ve büyüme) ise doğumdan itibaren okula başlayınca kadar geçen sürede gerçekleştirir (Temel ve Aksoy, 2005). Okula gelen çocuk, fiziksel olgunluk açısından gerekli düzeye ulaşmışsa artık hareket edecek, zıplayacak, oynayacak, yazacak ve okuyacaktır.

Fiziksel Olgunluk: Çocuklar okula başladıklarında zıplayacak, oynayacak, yazacak, okuyacak, yani bazı bedensel hareketler yapacaktır. Doğal olarak okula başlayan çocuğun bu becerileri yapabilecek fiziksel olgunluk seviyesine ulaşmış olması gerekir. Bunun sonucu olarak öğrenciler tüm dikkatlerini toplamak sureti ile öğrenmeleri daha kolay gerçekleştirebilirler. Fiziksel olgunluk açısından gereken düzeye ulaşmış bireyler bedensel olarak daha önce sahip oldukları organlar arasındaki dengesizlikten de kurtulmuş olurlar. Beden-kafa oranı dengelenir, kasları gelişir ve yüzlerinde var olan çocukluk ifadeleri biter (Wright, Diener ve Kay, 2000; Akt: Özasan, 2010). Çocuğun fiziksel özellikler açısından hazır olduktan sonra okula başlaması önemli bir faktördür. Bundan ötürü okula başlamadan önce öğrenciler gerekli sağlık taramalarından geçirilmeli. Çocuklarda görme veya işitme sorunlarının düzeyinin belirlenmesi önemlidir. Sağlıklı öğrenmelerin gerçekleşmesi için görme veya işitme sorunlarının olmaması gerekir (Brostrom, 2000; Akt: Koçyiğit, 2009). Okula başlayacak bireyin takvim yaşı açısından hazır olmasının yanında, normal bir bedensel gelişime, beyin gelişimine sahip olması ve genel sağlık durumunun da iyi olması gerekir. Çocuğun diğer gelişim alanlarını destekleyici etkiye sahip olan fiziksel olgunluğu önemli bir etkidir. Dolayısı ile çocukların kendi yaşlıları ile boy ve kilo açısından eşit olması önemlidir (Oktay, 2002).

2.3.2.2. Zihinsel Etkenler

Zeka, karşılaşılan problemi çözmeye yardımcı olan, yeni ve farklı bir duruma uyum sağlamamızı kolaylaştıran yetenek olarak adlandırılır. Zeka, doğuştan sahip

olunan potansiyele bağı olarak yaş ilerledikçe gelişim göstermektedir (Kulaksızoğlu ve Bilgili, 2003; Akt: Cinkılıç, 2009). Hazır bulunuşluk öğrenmenin gerçekleşmesi için önemli bir etkidir. Burada ilgi, yetenek, istek ve bilgi gibi yeterliliklere ek olarak zekâ durumu da önemli bir etkidir. Zihinsel gelişim sistemi için de zekâ eylemde bulunan ve yaşayan bir sistemdir. Edilgen ve durağan olan çocuğun bilgiyi elde etmesi zordur. Çünkü bilgi için eylemde bulunmak önemlidir. Öğrenciler bilgiyi öğrenmek istiyorsa keşfetmek ve girişimde bulunmak durumundadır. Başka bir deyişle bilgi edinmek için zihinsel işlemler önemli bir mekanizmadır (Arı vd., 2000; Akt: Cinkılıç, 2009). Çocuklar genel anlamda 6 yaşa rastlayan dönemde olumsuz ve dengesiz bir gelişim gerçekleştirirken, bu 7 yaşına geldiği zaman diliminde dengeli ve düzenli bir hal alır. Dolayısı ile çocukların tüm dünyada somut işlemler dönemine geçtikten sonra okula başlamaları tesadüfi bir durum değildir. Çocuklar bu dönemde mantıklı düşünebilir, 5 duyu organını kullanarak çevresini algılayabilir ve bu şekilde yargılara ulaşabilir. Fakat bu dönemde çocuk duyu organlarıyla algılayamadığı soyut kavramları çözümlemeye güçlük çekebilir (Yapıcı, 2006). Öğrencinin okulda yeni tecrübeler edinmesi, farklı düşünceler geliştirmesi zihinsel olgunluk düzeyi açısından gereken düzeye ulaşmış olmasına bağlıdır. Bunun sonucu olarak okula adapte olması kolay olacaktır (Cinkılıç, 2009).

2.3.2.3. Sosyal Duygusal Etkiler

Bireyler okula başlayacakları döneme kadar ailelerinden ve yetişkinlerden sosyal becerileri öğrenerek gelirler. Fakat okul ortamının ev ortamından farklı oluşu aile ortamında kabul gören sosyal davranışların burada geçerli olmadığını zamanla kavranmaya başlar (Senemoğlu, 2007). Çocukların sosyalleşmesini kolaylaştıran en önemli etkenlerden biri de aile içinde geçirmiş olduğu şefkat ve sevgiye dayalı yaşantısıdır. Bu dönemin sağlıklı geçmesi duygusal olarak da özsaygı ve özgüven becerilerinin gelişmesine de katkı sağlayacaktır. Bu süreç, okula duyuşsal ve sosyal hazır bulunuşluk açısından çok önemlidir (Yapıcı, 2006).

2.3.2.4. Aile

Okuma olgunluğunun, öğrencilerin 1. sınıfta en önemli görevi olan okuma yazma faaliyetlerini yerine getirebilmesi açısından önemli olduğunu belirtmiştik. Bu açıdan okuma yazma olgunluğuna etki eden faktörlerin bilinmesi bu konuda yapılacak

çalışmalar için önem arz etmektedir. Ülkemizde ilkokula başlamalarından itibaren öğrenciler okuma yazma etkinliklerine başlarlar. Ancak okul kadar ailede bu becerilerinin gelişimini etkileyen faktörlerden biridir (Berrueta-Clement, Schweinhart, Barnett, Epstein, ve Weikart, 1984). Yazıcı'nın 2002 yılında okul olgunluğu üzerinde okul öncesi eğitiminin ne gibi tesirinin olduğunu araştırmak için örnekleme, Ankara merkez ve merkez ilçelere bağlı ilkokul birinci sınıfa yeni başlayan 72 öğrenci ile anasınıflarına devam eden (dönem sonunda) 70 öğrenci olmak üzere 6 yaşını doldurmuş toplam 142 öğrenciden oluşturmuştur. Çalışmada öğrencilerin okul olgunluğu üzerinde anne babaların eğitim düzeyinin etkilerine bakılmaya çalışılmış. Araştırma sonunda anne babanın eğitim düzeyinin çocuğun dil gelişimini, okul olgunluğunu ve kavramsal gelişimlerini olumlu veya olumsuz yönde etkileyebilecek etkenlerin başında geldiği saptanmıştır. Araştırmada yükseköğretim mezunu olan anne ve babaların çocuğu ile iletişim yollarını güçlendirdiği, çocuklarına farklı eğitici ve eğitim ortamları sundukları, bilgi edinme, yeni kaynaklara ulaşma gibi etkinliklerle çocukların pozitif olarak faydalanabileceği ve bu sayede kendini gerçekleştirebileceği olanaklar sundukları belirtilmiştir. Diğer taraftan öğrenim düzeyi düşük ailelerin çocuklarının gelişim alanlarına, ilkokula hazır bulunuşluklarına ve çocuğun farklı gelişim yönlerine katkı sağlamada eğitim-öğretim durumu yüksek olan ailelere göre daha pasif davrandıkları belirtilmiştir. Çıkrıkçı (1999) çalışmasında, 5 yaş ile 6 yaşındaki öğrencilerin okul olgunlukları üzerinde ailesinin sergilediği tutumu arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını araştırmaya çalışmıştır. Araştırma örneklemini Ankara il sınırları içinde resmi banka anasınıfına giden, 78 erkek öğrenci ile 72 kız öğrenci olmak üzere toplam 150 çocuktan seçmiştir. Çalışmada, öğrencilerin okul olgunluğunu belirlemek için Metropolitan Olgunluk Testi, çocukla ve ailesi ile ilgili veri toplamak için de kişisel bilgi formunu uygulamıştır. Uygulama sonunda anne ve babanın eğitim seviyesi ve geliri arttıkça öğrencinin başarısının da arttığı ortaya konulmuştur (Çıkrıkçı, 1999).

Cinkılıç (2009) ilkokul 1. sınıf öğrencilerinin okul olgunluk seviyeleri ile ilgili yürüttüğü çalışmada; cinsiyet, kardeş sayısı, anne-baba eğitim düzeyleri, okulöncesi eğitim, okulöncesi eğitim kurumlarına devam süresi gibi değişkenleri açısından farklılaşma olup olmadığı belirlemeye çalışmıştır. Çalışma sonunda; anne-baba eğitim seviyesinin okul olgunluğu üzerinde etkili olduğunu tespit etmiştir. Başka bir çalışmada Özcan (1996) anne-baba tutumları ile öğrencilerin özgüvenleri, akademik başarıları

arasındaki ilişkiyi incelemiş, araştırmada sonunda akademik başarının cinsiyet ve anne-baba tutumuna göre farklılık gösterdiğini belirtmiştir. Oktay (2007) tarafından yapılan araştırmada anne ve babanın eğitim düzeyi arttıkça çocuğun bilişsel hazır bulunuşluğunun da arttığı belirtilmiştir. Yine anne ve babanın eğitim seviyesinin okul olgunluğu üzerinde etkisinin incelendiği çalışmada Erkan (2011), annesi lise ve yükseköğretim mezunu olan çocukların okul olgunluğunun annesi daha düşük eğitim seviyesinde olanlardan daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Bunu yanında babanın eğitim seviyesi ile çocuğun okul olgunluğu arasında anlamlı fark çıkmamıştır. Çiçekler, Pirpir ve Büyükbayraktar (2011) tarafından yapılan çalışmada ise annenin eğitim-öğretim durumunun çocuğun okula hazır bulunuşluğu üzerinde etkili olduğunu belirtmişlerdir. Anne çocuk etkileşiminin niteliği çocukların hem iletişim becerileri hem de sosyal becerileri üzerinde olumlu etkisinin olduğunu, ayrıca annenin eğitim öğretim durumuyla öğrencinin bilişsel becerileriyle iletişim kabiliyeti arasında artı yönde bir etkileşimin olduğu yapılan çalışmalar sonucu elde edilen önemli bir veri olduğu vurgulanmıştır. Yılmaz (2000) araştırmasında ilkokul düzeyindeki öğrencilerin başarılı olmalarının annelerinin eğitim düzeyi ile ilişkili olduğunu belirtmiştir. Aynı zamanda ailede eğitim seviyesi olarak annelerin yüksek seviyede olması ekonomik seviyenin de iyi olabileceği anlamına geldiği, buna paralel olarak çocuğa sunulan sosyal ve fiziksel şartların akademik başarıyı artıracakları bildirilmektedir. Balat (2003) yaptığı çalışmada anne-baba eğitim düzeyinin çocukların okula hazır bulunuşlukları üzerinde etkili olduğu ve aralarında anlamlı bir fark bulunduğunu belirtmiştir. Başka bir çalışmada okuma yazma olgunluğu ile anne babanın eğitim seviyesinin etki düzeyine bakıldığında, öğrencilerin yazma ve okuma becerileri ile anne-baba eğitim seviyesine göre anlamlı bir farklılık vardır. Anne-babanın eğitim seviyesi yükseldikçe öğrencilerin okuma yazma becerileri ölçeklerinden aldıkları puanlar da yükseldiği belirlenmiştir (Obalar ve Ada, 2010).

Dexter'in (2000) annenin eğitim düzeyi ve annenin okuryazarlığı, ailenin gelir seviyesi ve ailenin çocuğa olan desteğinin, öğrencinin okumasında etkili olduğunu belirlemiştir (Akt: Obalar ve Ada, 2010). Erözkan'a (2000) göre, ailenin sahip olduğu eğitim öğretim ortamı karmaşık bir yapı olup, bu yapı içerisine ailenin sosyoekonomik yapısı, geçimi, yönetimi, ailenin çocuğa karşı tutumu ve çocuğun aile içindeki konumu girmektedir. Bunun yanında ailenin yapısı, çocuğun aile ile olan ilişkisini, anne ve çocukların aile içindeki durumlarını içermektedir. Ayrıca çocuğun eğitiminde anne

babanın uzlaşmaya dayalı ve her bireyin söz hakkına sahip olduğu demokratik aile kavramını içermektedir (Akt: Kılıç, 2004). Anne ve babası yüksek eğitim seviyesinde olan öğrencilerin okula hazır bulunuşluk seviyeleri, anne ve babası okuryazar olanlar ile olmayalar arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur (Kırca ve Erkan, 2010). Başka bir çalışmada ise ailenin geçim durumu, anne ve babanın mesleği çocuk okul çağında iken annenin çalışmak zorunda kalması, çocuğun aile içindeki konumu, anne-baba ile çocuğun ilişkileri ve kardeşlerin birbirleriyle olan ilişkileri, ailenin çocuğu benimseme ve çocuğa karşı tutumu, okul olgunluğunu dolayısıyla okum yazma etkinliklerini etkilemektedir (Kılıç, 2004). Okuma ve yazma becerisi çocuklarda oluşurken, diğer gelişim alanlarının etkilendiği gibi bu alanda çeşitli faktörlerden etkilenir. Burada çocuğun, zekâ düzeyi ihtiyaç ve ilgisi, sosyal çevresi, anne-babanı eğitim düzeyi, sağlık durumu, eğitim ortamı gibi birçok değişik etken etkili olmaktadır. Dolayısıyla her çocuğun edineceği kazanımlar bu etkenlere bağlı olarak değişiklik gösterecektir (Oktay, 2002; Akt: Kırca ve Erkan, 2010). Yazıcı (1999) anasınıfına giden 60-76 ay aralığındaki öğrencilerin okuma olgunluğu ile dil gelişimleri arasındaki ilişkinin; çocuğun kardeş sayısı, doğum sırası, yaşadığı yer, yaş, cinsiyet, okula devam süresi, ebeveynlerin mesleği, ebeveynlerin öğrenim düzeyi ve ebeveynlerin yaşı gibi değişkenlerin etkisinin anlamlılık düzeyi çalışılmıştır. Çalışma sonucunda, öğrencilerin okuma olgunluğu ve dil gelişimi üzerinde öğrencini yaşının, etkili olduğu tespit edilmiştir.

2.3.2.5. Sosyoekonomik Durum

Okuma yazma faaliyetlerini ve okul olgunluğunu etkileyen diğer bir faktör de ailenin sosyoekonomik durumudur. Birçok çalışmada da bu doğrultuda bulgulara rastlanmıştır. Yılmaz (2003) çalışmasında okul olgunluğu açısından ileri seviyede olan öğrencilerin ailelerinin aynı zamanda yüksek sosyoekonomik düzey grubunda bulunan aileler olduğu, bunun yanında okul olgunluğu açısından geri olan öğrencilerin ailelerinin de sosyoekonomik olarak düşük olduklarını tespit etmiştir. Araştırma sonucuna göre, çevresel etmenlerin öğrencilerin okul olgunluk seviyelerinde etkili olduğu bulunmuştur. Oktay (1980b) okul olgunluğunun öğrencinin yetiştiği sosyoekonomik çevreden etkilenme düzeyini belirlemek amacı ile 140 öğrenciden oluşan örneklem grubu ile bir çalışma yapmıştır. Çalışma sonunda sosyoekonomik olarak daha üst çevrede yetişen çocukların yaklaşık yüzde yetmiş okula hazır olma durumlarının orta düzeyde ve orta düzeyin üstünde olduğunu belirlemiştir. Alt gelir

grubunu oluşturan işlerde faaliyet gösteren ailelerin çocuklarının sosyoekonomik olarak daha geri çevrede oldukları ve bu öğrencilerin yüzde doksanının ise okul olgunluğu seviyelerinin ortadan daha düşük bir seviyede olduğunu vurgulamıştır. Erkan (2011) yaptığı çalışmada da üst sosyoekonomik seviyedeki çocukların okul hazır bulunuşluklarının alt sosyoekonomik seviyedeki çocuklara göre daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Bu çalışma sonunda ailenin sosyoekonomik koşullarını çocuğun okula hazır oluşunda önemli derecede etkili olduğunu vurgulamıştır. Üstün, Akman ve Uyanık (2000) farklı sosyoekonomik düzeydeki altı yaşındaki çocukların toplama, sayı ve okuma olgunluk seviyelerini değerlendirdikleri bir çalışmada, düşük sosyoekonomik düzeye sahip çocukların okula hazır bulunuşluk düzeylerinin de düşük olduğunu bulmuşlardır. Başka bir çalışmada 6 ile 8 yaş aralığındaki farklı sosyoekonomik ortamlarındaki öğrencilerin bellek, miktar, sözel, algısal, genel bilişsel gelişim ve motor becerileri ve okul olgunlukları değerlendirilmiş, sonuç olarak sosyoekonomik düzeyin farklılığı 6 ile 8 yaş arasındaki öğrencilerin okul olgunluğu üzerinde önemli derecede etkili olduğu bulunmuştur (Arı, Bayhan, Üstün ve Akman, 2000). Ayrıca Arı vd. (2000) bu çerçevede, okuma becerisinin de sosyoekonomik düzeylerden etkilendiğini belirterek, orta ve alt sosyoekonomik çevrede yetişen çocuklar arasında ilgiler ve okul başarı arasında farklılıklar olduğunu ifade etmişlerdir. Rush'ın (1999) yaptığı çalışmada, üst ve orta sosyoekonomik çevrede yetişen okulöncesi öğrencilerinin alt sosyoekonomik çevrede yetişen okulöncesi çocuklarına göre, erken okur-yazarlık gelişimlerinde, dili anlama ve kullanma becerilerinde daha ileri olduklarını bulmuştur (Akt: Arı vd., 2000).

Gonca (2004) ise farklı kültürel ve sosyoekonomik çevrelerde yetişen ilkokula yeni başlayan ve gelişim durumları normal olan 6-7 yaş grubu öğrencilerin ilköğretime hazır bulunuşluk düzeylerini incelemiştir. İnceleme sonunda, anne ve babaların eğitim durumları yükseldikçe, ailelerin sosyoekonomik ve kültürel düzeyi arttıkça, ailenin sahip olduğu çocuk sayısı azaldıkça, çocukların okul olgunluğu düzeyinin de arttığı saptanmıştır. Unutkan (2003) tarafından yapılan diğer bir çalışmada da, aynı yaş grubunda bulunan alt sosyoekonomik düzeydeki ailelerin öğrencileri okula hazırlık yönünden karşılaştırılmıştır. Alt sosyoekonomik düzeydeki öğrencilerin ilköğretime başlamada diğer öğrencilere göre daha dezavantajlı başladıklarını saptamıştır. Bu çalışmaların sonunda, ailenin sosyoekonomik durumunun öğrencilerin okula hazır bulunuşluk düzeylerini etkileyen önemli bir faktör olduğu söylenebilir.

Kılıçaslan (1997) çalışmasında örneklem olarak iki farklı anaokuluna devam eden farklı sosyoekonomik düzeydeki öğrenciler seçmiştir. Çalışmanın amacı ise sosyoekonomik durumun öğrencilerin okula hazır olma durumları ile çocukların kitapla olan ilişkileri üzerinde etkili olduğunu kanıtlamaktır. Çalışma sonunda sosyoekonomik düzeyin okumaya hazır olma üzerinde etkili olduğu belirlenmiştir. Oktay (1983) tarafında yapılan çalışmada da sosyoekonomik düzeyin okumaya hazır olma durumu üzerindeki etkileri araştırılmış. Sonuç olarak sosyoekonomik ve kültürel açıdan şanssız ortamda yetişen çocukların, okumaya hazırlık için gerekli olan ön deneyimleri kazanmalarının daha zor olduğunu belirlemiştir. Öğrencilerin aile ortamı ile okula hazır gelme durumları, okulda başarılı ya da başarısız olması ile ilişkilidir. Bu bakımdan öğrencilerin okula başlamadan önce aile içinde edinmiş olduğu okuma yazma ortamı, ailenin çocuğa olan ilgisi çok önemlidir. Bunu yanında okuma yazmaya hazırlık becerileri ve ileriki okuma başarıları üzerinde etkili olan sosyoekonomik ve kültürel koşullar öğrencinin okuma yaşamında önemli faktörlerden biridir (High, Lagasse, Becker, Ahlgren ve Gardner, 2000). Hurlock (1950) tarafından yapılan diğer bir çalışmada, öğrencinin okuma ve yazmada başarılı olma durumunun sosyoekonomik ve kültürel etmenler, çocuğun okuyacağı kitap sayısı ve türüne bağlı olarak değişebileceğini belirtmiştir. Aileleri tarafından çocuklarının okumaya daha fazla yönlendirilmesi ile sosyoekonomik durumları arasında bir ilişki olduğunu belirterek, üst ve orta sosyoekonomik çevreden gelen öğrencilerin okumaya daha fazla yönlendirildiği, buna karşın, düşük sosyoekonomik düzeydeki aileler okumaya ve yazmaya daha az yönlendirme yaptığını belirtmiştir. Çelenk (2008) tarafından yapılan çalışmada, üst sosyoekonomik bölgede yer alan okullarda okuyan öğrencilerin yazmaya hazırlık puanların, orta ve alt sosyoekonomik bölgelerde okuyan öğrencilerin yazmaya hazırlık puanlarına göre anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Bilgiseven (1982) öğrencilerin farklı zihinsel gelişim seviyelerine sahip olma sebeplerinin farklı eğitim seviyelerindeki ailelerde dünyaya gelmiş olmalarının veya farklı sosyal sınıflara mensup olmalarının etkili olacağını belirtir. Dil gelişimleri zayıf, bunun yanında fikirlerinin ifade etme durumları düşük öğrencilerin daha çok eğitimi az olan ebeveynlerden doğan ve okul öncesi hayatını bu tip ailelerde geçiren çocuklardan oluştuklarını ifade etmiştir. Diğer bir çalışmada ise okuma yazma becerileri ailenin aylık gelir düzeyine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Ailenin aylık gelir düzeyi arttıkça

öğrencilerin okuma yazma becerileri ölçeklerinden aldıkları puanlar da arttığı gözlemlenmiştir (Obalar ve Ada, 2010).

Ahioğlu (2006) ilkokul 1. sınıf öğrencilerinin okuma yazma faaliyetlerini veli ve öğretmenden alınan görüşler ile ailenin sosyoekonomik durumuna göre değerlendirmiştir. Araştırmadan elde edilen verilerin sonucuna göre, okulun bulunduğu sosyo-kültürel çevre ile öğrencilerin okuma yazma becerileri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Okullarının bulunduğu sosyo-kültürel çevre düzeyleri (alt-orta-üst) yükseldikçe okuma yazma becerileri ölçeklerinden aldıkları puanlar da yükseldiği tespit edilmiştir. Begum (2007) tarafında yapılan ebeveynlerin etkinliğinin küçük çocukların matematik ve okuma başarısı üzerinde etkisi adlı çalışmada da benzer sonuçlara ulaşılmıştır.

2.3.2.6. Cinsiyet

Okul olgunluğu ve okuma yazma başarısı üzerinde cinsiyet faktörünün etkili olup olmadığı konusunda da birçok çalışma yapılmış ancak genel anlamda cinsiyetin okul olgunluğu üzerinde anlamlı bir etkisi ortaya konmamıştır. Bu çalışmalardan birini Uslu ve Uslu, B. (2013) yapmışlardır. Okul öncesi öğrencilerinin okula hazır bulunuşluk durumlarının anne-baba eğitimi, cinsiyet ve yaş özellikleri açısından incelenmesi adlı çalışmada, erkek ve kız öğrencilerin okul olgunluğu testinden aldıkları puan ortalamalarına bakıldığında, cinsiyete göre anlamlı bir farklılığın çıkmadığı belirtilmiştir. Kırca ve Erkan (2010) çalışmanın örnekleme Ankara ili Akyurt ilçesinde bünyesinde ana sınıfı olan ilköğretim okullarından okuyan öğrencileri basit rastgele örnekleme ile seçmişlerdir. Örneklem grup 170 öğrenciden oluşmuştur. Okul hazır bulunuşluğu üzerinde okul öncesi eğitim alma veya almamanın, öğrencilerin anne baba eğitim düzeyi ile öğrencilerin cinsiyeti arasında anlamlı bir fark aranmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak aile anket formu ve “Metropolitan Okula Hazır Bulunuşluk Testi” kullanılmıştır. Çalışma sonucunda cinsiyet değişkeninin hazır bulunuşluk üzerinde etkisi açısından anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Erkan’ın (2011) yaptığı çalışmada da; üst ve alt sosyoekonomik düzeydeki çocukların cinsiyet değişkeni açısından hazır bulunuşluk düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Thompson (1987), bilişsel işlemler kullanarak sözcük okuma süreçlerini cinsiyet açısından çeşitliliklerini saptamak için 3 farklı çalışma yapmıştır. İlk testte, okunuşları

benzer olan ve çocuklardan okurken benzer sesle kullanan kelimeleri eşlemeleri sağlanmıştır. Çalışmadan sonra erkeklere oranla kızların bu testte daha iyi olduğu belirlenmiştir. İkinci testte ise öğrencilere karışık verilen kelimelerdeki harfleri ilgili seslere çevirmeleri istenmiştir. Bu 2. durumda ise kız çocuklarının erkelere oranla daha başarısız olduğu bulunmuştur. Üçüncü testte, öğrencilere ikinci testte verilen kelimelerin alfabetik olarak sıralamaları istenmiştir, çalışmanın sonunda cinsiyet açısından anlamlı bir fark çıkmamıştır (Akt: Kırca ve Erkan, 2010). Arıkök (2001) örnekleme 94 çocuktan oluşturduğu çalışmasında, 5 ve 6 yaşındaki öğrencilerin okuma olgunluğu ile cinsiyetleri arasında önemli bir farklılık bulmamıştır. Cinkılıç (2009) cinsiyetin okul olgunluğuna etkisini incelediği çalışmada, cinsiyet faktörünün okul olgunluğuna etki etmediği belirlemiştir. Özcan (1996) da, ilkokul öğrencilerinin cinsiyetleri ile akademik olarak gösterdikleri başarı arasındaki ilişkiyi incelemiş, araştırmasında cinsiyet değişkeninin akademik başarı üzerinde etkisinin olmadığını belirtmiştir. Kırca ve Erkan (2010) tarafından yapılan çalışmada da, cinsiyet ile hazır bulunuşluk arasında fark çıkmamıştır.

2.3.2.7. Yaş

Okul olgunluğuna etki eden diğer bir faktör de yaş faktörüdür. Okuma yazma faaliyetlerinin istenilen verimlilikte ilerlemesi için belirli bir seviyede ve olgunlukla okula gelmesi gerektiğini belirtmiştik. Doğal olarak, bir çocuğun olgunluk düzeyini belirlemede önemli faktörlerden biri yaş faktörüdür. 2012-2013 eğitim öğretim yılında uygulanmaya başlanan 4+4+4 eğitim sistemi ile birlikte okula başlama yaşı erkene alınmıştır. Öğrencilerin 5 yaşında ilkokula başlayabilecekleri kabul edilmiştir. Ancak çeşitli araştırmalarda öğrencilerin istenenleri yapabilmesi için gelişimsel olarak elde ettiği kazanımlara (bunlar duygusal, bilişsel, toplumsal ve fiziksel gelişim) ulaştıktan sonra okula gönderilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Gereken olgunluğa ulaşmış öğrencilerin eğitim öğretim faaliyetlerinde daha başarılı olduklarını, bunu aksine hazır bulunuşluğu tamamlamayan öğrencilerin ise okul yaşamlarında daha başarısız olduklarını ve okulu bırakmaya daha fazla eğilim gösterdikleri belirlenmiştir. Bu açıdan konu ele alındığında 5 yaşında okula başlamanın çeşitli sorunlara yol açabileceği göz önüne alınmalıdır. Aslında eğitimde 5 yaş uygulaması 1983-1984- eğitim öğretim yılında uygulanmış bir sistemdir. Ancak uygulamaya konan bu yeni düzenleme, gerekli alt yapı çalışması yapılmadan ve hiçbir hazırlığa girilmeden uygulanmaya çalışıldığı

için bu uygulamanın başarısız olduğu bildirilmiştir (Gürkan, 1987). Bu açıdan bakıldığında okul olgunluğunun önemli bir faktör olduğu ve okul olgunluğu üzerinde da yaş faktörünün önemli olduğu söylenebilir.

Okula hazır oluşu etkileyen yaş, okul olgunluğunun oluşmasında etkili bir etken olmaya devam etmektedir. Yaş, eğitim araştırmalarında ve sosyal bilimlerde genellikle olgunlaşma terimiyle ve okula hazır bulunuşluk ile beraber kullanılmıştır (Snow, 2006). Yaş ile okul olgunluğunun ilişkisini inceleyen Esaspehlivan (2006) yaptığı çalışmada elde ettiği verilere göre, 68 aylık öğrencilerin okula hazır bulunuşlukları, 78 aylık öğrencilerin okula hazır bulunuşluklarına göre 01 düzeyinde anlamlı farklılık göstermiştir. McBryde, Ziviani ve Cuskelly (2004) Avustralya’da yaptıkları başka bir çalışmada, hem aileler hem de öğretmenlerin ortak görüş olarak, öğrencilerin yaşının okul olgunluğunda önemli bir etmen olduğunu vurgulamışlardır. Ayrıca takvim yaşının artması ile birlikte ve sosyal becerilerin, görüntünün ve adaptasyonunun iyi yönde geliştiğini savunmuşlardır. Gündüz ve Çalışkan (2013), 60-66, 66-72, 72-84 aylık çocukların okuma yazma becerileri ve okul olgunluk düzeylerini belirlemek amacı ile bir çalışma yürütmüşlerdir. Öğrencilerin okuma yazmaya ne düzeyde hakim olduklarını “İlk Okuma Yazma Sürecini Değerlendirme Formu” ile okul olgunluk düzeylerinin ise “Metropolitan Olgunluk Testi” ile elde edilen verilerle değerlendirmişleridir. Araştırma örneklemini 205 (105 kız, 100 erkek) öğrenci oluşturmuştur. Bunu yanında 17 öğretmenle de görüşülmüş. Çalışmanın sonunda elde edilen bulgular doğrultusunda şu sonuçlara ulaşılmıştır: Orta düzeyin altında okul olgunluğuna sahip öğrencilerin genelde 60-66 ay yaş grubundaki öğrenciler olduğu, orta düzey okul olgunluğuna sahip öğrencilerin ise 66-72 ve 72-84 ay yaş grubundaki öğrencilerden oluştuğunu belirtmişleridir. Ayrıca 72-84 ay aralığındaki öğrencilerin okul olgunluk seviyelerinin hem 66-72 ay aralığındaki öğrencilerden hem de 60-66 ay aralığındaki öğrencilerden yüksek olduğunu tespit etmişlerdir. Bacanlı’ya göre okul olgunluğu zekâ ve yaş ile beraber anılabilir. Yaş açısından yeterli seviyeye gelmiş çocuklar istenilen öğrenmeleri de yapacak düzeye gelmiş demektir (Bacanlı, 2005; Akt: Engin, Özen ve Beyoğlu, 2009). Genellikle öğrencilerin okula başlarken sahip olması gereken kronolojik yaş her ülkede ilköğretime başlarken kabul edilen bir faktördür. Yaş faktörünün yanında çocukta bulunması gereken çeşitli gelişimlerinde olması gerekir. Bunlar genel anlamda, çocuğun işitme ve

görme düzeyi bakımından tam anlamıyla sağlıklı olması, bunun yanında çocuğun normal ve sağlıklı bir beden gelişimine sahip olması olarak belirtilebilir (Oktay, 2002).

Yaş faktörünün okuma yazma faaliyetlerinde etkili olduğu çeşitli araştırmalarda belirlenmiştir. Kapçı, Artar, Çelik, Daşcı ve Avşar (2013) tarafından yapılan çalışmada belirli bir yaş seviyesine gelmemiş öğrencileri ilkökul 1. sınıfa göndermek yerine onları anasınıfına yönlendirmek daha uygun bulunmuştur. Özellikle 60 ve 72 aylık öğrencilerin 1. sınıf yerine anasınıfına devam etmeleri tavsiye edilmiştir. Ünüvar (2005) yaştan okuma yazma faaliyetleri üzerinde etkisini belirlemek amacı ile bir çalışma yapmıştır. Çalışma sonunda öğretmenler öğrencilerin istenilen gelişim düzeyine gelmeden, yani olması gereken 72 aylık olma durumu oluşmadan ilkökula başlamalarının ilk okuma ve yazma çalışmalarında bazı sorunlar yaşanmasına sebep olduğunu belirtmişlerdir. Öztürk ve Uysal (2013) öğretmen görüşüne göre okuma yazma faaliyetlerinin üzerinde ilkökul 1.sınıf öğrencilerinin takvim yaşının etkisini ortaya koymayı amaçladıkları bir çalışma yürütmüşlerdir. Çalışma sonunda seslerin tanınması ve seslerin yazılışlarının kavranması konusunda 60-66 aylık öğrenciler günlük çektikleri, bu durumun sonucu olarak ses verme süreci uzadığı ve 72 aylık öğrencilerin sürecin uzaması sonucu sıkıntılar yaşadıklarını belirlemişlerdir. Çalışmada okuma aşamasında da benzer sorunlar yaşanmıştır. Okuma sorunlarının 60-66 aylık öğrencilerde günler süren tekrarlar sonucu ancak çözüle bilindiğini fakat 72 aylık öğrenci grubunda okuma sorunları bir kaç tekrar sonucu giderildiğini ifade etmişlerdir. Yazma çalışmalarında karşılaşılan güçlükler konusunda da 72 aylık öğrencilerle göre 60-66 aylık öğrencilerin güçlük yaşadığı ifade etmişlerdir.

Ülkemizde genel anlamda çocukların hazır bulunuşluk düzeyleri sadece kronolojik yaş faktörü temel alınarak belirlenmeye çalışılmıştır. Eğitim tarihinde de yaş okulla başlayacakların kim olduğunu belirlemede kullanılan en önemli etken olmuştur. Kronolojik yaş hazır bulunuşluğun belirlenmesinde önemli bir faktör olmaya devam etmektedir (Öztürk ve Uysal,2013). Öğrenciler okula başladığında fiziksel, sosyal, zihinsel açıdan istenilen seviyede değilse eğitim öğretim yaşamlarında problem yaşayabilirler. 12 yıllık zorunlu eğitim sistemi ile 5 yaşında okula başlayacak öğrenciler için uygun koşullar oluşturulmadan (fiziki şartlar, okul ortamı vb.) aceleye getirildiği için eğitim öğretim faaliyetlerinde sorunlar yaşanması kaçınılmaz olmaktadır. Çocuklar

okula başlarken o okulun istediği yeterlilikleri yerine getirmesi gerekir. Bu yeterlilikleri yerine getirecek düzeye ulaşmadan okula başlatılan çocuklar başarısızlıklar yaşayacağı belirtilerek bunun sonucu olarak da çocuk duygusal bağlamda yıpranacağı bildirilmiş (Kırca ve Erkan, 2010). Yıldırım (2014) tarafından yapılan çalışmada tamda bu konuya dikkat çekilmiştir. Yapılan çalışmada 5 yaş gurubu öğrencilerin fiziksel durumları mevcut sınıfların fiziksel yapısına uygun olmadığını, küçük yaş grubu olarak tanımladığımız 5 yaşındaki öğrencilere karşı ön yargının olduğu ve bu yaş grubuna öğretmenlerin olumsuz diyebileceğimiz uyarı ve tehditlerinin olduğunu belirlemiştir.

Cerit vd. (2014) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin okula başlama yaşlarının düşürülmesi hem yöneticiler hem de öğretmenler tarafından uygun bulunmamış ve çeşitli sorunlarla karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Yaşanan sorunları ise şöyle özetlemişlerdir: Kendilerini ifade edememe, fiziksel yetersizlik, istenilen görevleri yapamama, tuvalet ihtiyaçlarını karşılayamama, dinleme, okuma, yazma, anlama problemi, uyum sorunu, kalem tutmada sorunlar yaşamaları, dikkat eksikliği, kazanımların uygulanmasında yaşanan güçlükler vb. şeklinde dile getirmişlerdir. 12 yıllık zorunlu eğitim sistemi uygulaması sonucu ilkökul 1. sınıf başlayan öğrencilerinin yaşadığı problemleri öğretmenlerin görüşlerinden faydalanarak değerlendirmeyi amaçladığı diğer bir çalışmada ise öğretmenler genel anlamda sorunlar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenler genel anlamda bu uygulama hakkında görüşlerini şu şekilde dile getirmişlerdir: Erken yaşta okula başlayan öğrencilerin diğerlerine göre daha fazla uyum problemi yaşadıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca sınıflar oluşturulurken aynı sınıfta okuyan öğrenciler arasında sistemden kaynaklanan yaş farkının fazla olması sebebiyle ders programı kapsamında yetiştirilecek kazanımlar istenilen zamanda yetişmediğini bildirmişlerdir. Yaşı küçük öğrencilerin derslerde dikkatlerini koruyamamaları, fiziki alt yapı eksikliği nedeni ile küçük yaşta başlayan öğrencilerin okul içi kazaları diğer öğrencilere göre daha fazla yaşamaları, bu kazaların önceki yıllara göre artış içinde olduğu belirtilmiş. Bu problemlerin meydana gelmesinde, 60–66 ay arası çocukların zihinsel ve bedensel gelişimlerinin 1. sınıfa başlamaları için istenilen seviyede olmamasının en büyük etken olduğu ifade edilmiştir (Aykaç vd., 2014).

Kerimoğlu (2014) farklı yaş aralığında olan öğrencilerle (60- 84 aylık) ilkökul 1. sınıflarda yaşanan sorunların belirlenmesi adlı bir çalışma yürütmüştür. 50 tane sınıf

öğretmeni ile bu öğrencilerin sorunlarını belirleme adına görüşme yoluyla veri toplamıştır. 12 yıllık zorunlu eğitim sistemi ile birlikte bazı öğrenciler 60 aylıkken okula başlamışken bazı öğrenciler ise 84 aylık olana kadar velileri tarafından geç gönderilmesi sebebi ile okula geç başlamışlardır. Bunun sonucu olarak farklı yaş grupları aynı sınıfta okumak zorunda kalmışlardır. Bu sebeple küçük yaşta olan (5 yaşındaki çocuklar) 5 yaş ile 6 yaş grubu öğrencilerinin kaynaşmalarını sağlamak adına yapılan uyum etkinliklerinin 5 yaş grubu öğrencilerine göre ayarlandığı için 6 yaşındaki öğrenciler açısından zaman kaybına sebep olduğu belirtilmiş olup, öğrencilerin kaynaşmalarına da çok faydasının olmadığı vurgulanmıştır. Ayrıca 5 yaşındaki öğrencilerin yönergeleri izleyememe, hareketlilik, dikkatsizlik gibi sosyal ilişki sorunlarının yanı sıra, akademik becerilerde yetersizlik, olumsuz akademik benlik algısı ve akademik alanlara ilgisizlik ve bunun sonucu olarak yerine getirmesi gereken aktiviteleri yapamama gibi yetersizlikler tespit etmiştir. Fidan, Taşçı ve Yılmaz'ın (2013) "İlkokul Birinci Sınıf Öğretmenlerinin 60-66 Aylık Öğrencilerine İlişkin Görüşleri" adlı çalışmasının sonucuna göre sınıfın yönetiminde öğretmenlerin karşılaştığı zorlukları şu şekilde dile getirmişlerdir: Öğrencilerin çabuk sıkılma, motivasyon eksikliği, algıda güçlük, ilgiyi toplamada güçlük, sınıf kurallarına uymada güçlük çektikleri. Ayrıca öz bakım becerileri açısından da: Atkı bağlama, ayakkabı bağcığı bağlama, pantolon ve mont düğmeleme, yemeklerde tek başına yemede zorlanma, tuvalete gitme, sürekli annesini istemek gibi sıkıntılarla karşı karşıya kaldığını belirtmiştir. Ayrıca öğrencilerin kas gelişimine ilişkin problem yaşadıklarını da eklemiştir. Arı (2014) küçük yaş grubuna dahil öğrencilerde yaşanan sorunları tespiti için yaptığı çalışmada şu sonuçlara ulaşmıştır: Okula uyum problemleri, makas tutamama, kemerini açıp kapayamama, tuvalet ihtiyacını kendi başına görememe, beslenme ihtiyacı gidermede sorunlar tespit etmiştir. Ayrıca iletişim kurmada güçlük yaşandığı, büyük ve küçük yaş grupları arasında gruplaşmalar olduğu, bazı öğrencilerin dışlandığı, öğrenciler arasında anlaşmazlıklar görüldüğü, küçük yaştakilerin ezildiği, bazılarının kavga ettiği, küçük öğrencilerin oyunlara giremediği yada dışlandığı gibi akran ilişkilerinde bazı sorunlar belirlenmiştir. Bunlardan daha önemlisi; birinci sınıfa erken başlamanın öğrencilerin duygusal, zihinsel ve fiziksel gelişimleri açısından olumsuz sonuçlar doğurmaktadır. Küçük öğrencilerin; sıkıldığı, çabuk yorulduğu, geç ve güç öğrendiği, öğrendikleri bilgileri çabuk unuttukları, dikkatlerini çekmekte zorlandığını, derslerde geri

kaldıklarını özellikle vurgulamıştır. Cerit vd. (2014) tarafında okul yöneticilerinin yeni eğitim sistemi ile ilgili görüşleri alınmıştır. Çalışma sonunda okul yöneticileri genel anlamda en fazla sorun yaşadıkları alanın öğrencilerin okula küçük yaşta başlaması sonucu ortaya çıkan sorunlar olduğunu belirtmiştir. Sorunları şu şekilde dile getirmişlerdir: Yaş farkı olan öğrencilerin aynı sınıfta eğitim almaları sonucu uyum sorunu ve bireysel sorunların artması. Bununla beraber, müfredatın uygulanmasında yaşanan sıkıntılar vb. şeklinde dile getirmişlerdir.

Kaççı vd. (2013) tarafından yapılan diğer bir çalışmada, ay aralıkları altmış ile seksen dört arasında değişen örneklem grubu öğrencilerden veriler elde edilmiştir. Çalışmada 60- 69 aylık öğrencilerin, 69- 84 aylık öğrencilere göre, sosyal davranışlar ve akademik benlik saygısı ile duygusal ve davranışsal açıdan öğrencilerin okulun başlamasından bitimine kadar daha fazla sorun yaşadıkları bulgularını ortaya koymuştur. Ayrıca küçük yaşta başlayan öğrenciler büyük yaş grubu öğrencilerine göre fazla olumsuz davranış sergilediklerini tespit etmiştir. Küçükkaragöz ve Canbulat (2013) ilkökul 1. sınıf öğrencilerinin okul hazır bulunuşlukları ve okula uyum süreçlerini belirlemeyi hedeflemişlerdir. Çalışmada 72 ay ve üstünde olanlar ile 66-71 aylık ve 60-65 aylık olan öğrenci grupları karşılaştırıldığında yaşça büyük olanların lehine bir sonuca ulaşıldığını ifade etmişlerdir. Ünver, Dikbayır ve Yurdakul (2013) tarafından yapılan çalışmada kesintili zorunlu eğitimin ilk yılında, birinci sınıf uygulamalarının incelenmesi amaçlanmıştır. Anketler yolu ile veriler, 1551 aileden ve İzmir'in merkez ilçelerinde görevli 211 birinci sınıf öğretmeninden toplanmıştır. Araştırma sonucunda çocukları okula geç başlayan velilerin daha çok eğitim düzeyi yüksek olan aileler oldukları tespit edilmiştir. Ayrıca öğretmenler 12 yıllık zorunlu eğitim sisteminde ilkökul 1. sınıfa erken başlamanın öğrenciler açısından zor olduğunu belirterek, uygulamanın gerekliliği için yapılan eylem planlarının yeterli olmadığını vurgulamışlardır.

Görüldüğü gibi yapılan çalışmalarda birbirine paralel sonuçlara ulaşılmıştır. Genel anlamda sıkıntı yaşanan konular; öğrencilerin uygun hazır bulunuşluk düzeyine ulaşmadan okula başlamaları ve 5 yaş grubu öğrencilerinin 6 yaş gurubu öğrencilere göre daha fazla sorun yaşadığıdır.

2.4. İlkokul 1. Sınıfın Çocuğun Hayatındaki Yeri ve Önemi

İlkokul devletin yurttaşlarına temin etmekle yükümlü olduğu, yurttaşların da çocuklarını göndermekle sorumlu olduğu, bir taraftan belli yaş gurubu öğrencilere vatandaşlık şuurunu kazandıran, diğer taraftan öğrencilerin kendilerini tanıyıp kabiliyetlerini en üst seviyeye çıkarmalarına zemin hazırlayan ve öğrenciyi bir üst kademeye hazırlayan eğitim-öğretim kademesidir. İlkokulların genel amacı, milli eğitimin ilkelerine ve genel amaçlarına uygun olarak, her bireyin iyi bir vatandaş olabilmesi için gerekli temel kabiliyetleri, bilgi, alışkanlık ve tutum kazandırmaktır. Yurttaşları milli ahlak anlayışı ile yetiştirmek. Kabiliyet ve ilgileri ekseninde geleceğe hazırlamaktır (Yavuzer, 2008).

Okula başlayan öğrenci ilk defa programlı öğretimin gerektirdiği etkinliklere katılmak, öğretmenin isteklerinin yerine getirmek, belirli kurallara uymak ve en önemlisi okuma, yazma, aritmetik gibi temel konuları öğrenmek zorundadır. Bu açıdan ilkokul 1. sınıf, hayat boyu kullanacağımız temel gereksinimleri bize kazandırması bakımından oldukça önemlidir (Oktay, 1983). Çocuğun okul başarısı ve gelişimi üzerinde oldukça önemli bir etkiye sahip olan, okula başlamadan önce edindikleri erken deneyim, beceri ve bilgilerdir. Çocuğun akademik başarısı ile ilişkili olan ve okula başladıktan sonra edinmiş olduğu bilişsel, sosyal seviyesi ve dil gelişimi oldukça önemlidir. Bu gelişimlerin eksik olması halinde öğrenci eğitim hayatına girdikten sonra telafi edilmesinin güç olduğu yapılan çoğu çalışmada kanıtlanmıştır. Diğer bir deyişle okula başlayan çocuk hayatının ilk altı yılında edindiği başarılı sosyal etkileşimlerinin ürünlerini toplayacak veya geçmiş yıllardaki başarısız sosyal ilişkilerden dolayı sorunlar yaşayacaktır. Bundan ötürü çocukların bu dönemde eğitim-öğretimde başarılı olmaları için gerekli davranışları, yazma ve okuma olgunluğunu ve becerilerini daha önceden elde etmiş olması gerekiyor (Umek vd., 2008; Akt: Koçak, 2011).

İlköğretim çocukların öğrenim yaşamına ilk defa başladığı, ilk defa sistematik bilgi ve beceriler edindiği ve öğrenci olmaya alıştığı bir ortamdır. İlkokul çevre, ev ve okul arasında bir bağ kurması bakımından önemlidir. İlkokulun önemli olmasının diğer bir nedeni de, temel yeterlilikler olan matematik becerisi, okuma-yazma faaliyetlerinin, fen becerisi ve sosyal becerilerin yanında vatandaş olma bilincinin de kazandırmasıdır. Çocukların bu dönemde kazanacağı; etkili ve güzel okuma, anlama, izleme, dinleme,

yazılı ve sözlü anlatım yeterlilikleridir. Bununla beraber dikkat edilmesi gereken çok önemli bir hususta öğrencinin okula karşı olumsuz tutum kazanmamasıdır. Çocuğun eğitim-öğretime başlangıcının ilk zamanlarında geçireceği olumsuz, eğitsel durumlar, onun kendine güveninin sarsılmasına, okula gelememek ve okuldan kaçmak gibi davranışlar edinmesine sebep olabilir (Cemaloğlu, 2000).

İlkokula başlayan çocuk için artık zorlu bir süreç başlamış demektir. Oyun oynamaya en çok istekli olduğu dönemde artık çocuk sınıf kurallarına uymak sosyal ortamlara uyum sağlamak zorundadır. Dolayısı ile bu durum çocuk üzerinde ister istemez bir baskı oluşturacaktır. Sırasında oturma ders süresince yerinde bekleme gibi durumlarla da baş etmek zorundadır. Renk renk oyuncakların olduğu ve genel anlamda oyun müfredatı ile geçen anaokulunun ardından 1. sınıf çok da eğlendirici olmayacak, dolayısıyla çocuk strese girip asabileşerek çok daha fazla ilgi görmek için uğraşacaktır (Başaran, 1998). Bu konuda dikkatli olunması gerektiğini belirten Duran (2009) ilkokulun temeli olan 1. sınıfta formal eğitim sürecinin en hayati dönemi olduğunu belirterek, okul ortamı ile ilk defa karşılaşan çocuğun karmaşık duygular içerisine girebileceğini ifade etmiştir. Ayrıca çocuklarda bir taraftan okula başlama sevinci, öbür taraftan da ailesinden ayrılmanın üzüntüsü içinde kalabileceğinin, bundan dolayı da öğretmenlerin çocukların kaygısını giderecek uygun eğitsel oyunları oynatmayı da ihmal etmemeleri gerektiğini de belirtmiştir.

Çocuğun okula başlaması Binbaşıoğlu'na (1995) göre de oldukça önemli bir durumdur. Çocukların ilkokula başlaması öğrenim hayatına adım attıkları çok önemli bir hadisedir. İlkokula başlayacak çocukların ruhsal ve bedensel yapılarının yeterli bir olgunluğa ulaşması gerektiğini belirtir. Kişinin şimdi ve gelecekteki öğrenim hayatının başarısı aslında bu olgunluğa ulaştıktan sonra okula başlaması ile doğrudan ilgilidir. Gereken olgunluk seviyesine ulaşmadan yani vaktinden önce okula başlayan çocukların çevreleri ile uyum sağlamada güçlük çektiğini, böyle öğrencilerin okulda ürkek ve korkak davrandıklarını ve okuldan soğuduklarını, dolayısı ile daha sonraki öğrenimlerini de olumsuz yönde etkilediğini belirtmiştir. Okula başlayan öğrencilerin okula hazır olması gerektiği ile ilgi olarak Çelenk (2007) şunları belirtmiştir: İlkokula başlayan çocuklar dış dünyaya açılma, yeni ve karmaşık bir çevre ile tanışma ve kişi olarak toplumda yer edinme şansını edinmiştir. Tüm gelişim alanlarında olduğu gibi

burada da uyum gerekecektir. Bu da çocuğun ilkokula ne kadar hazır olduğu ve ilkokula uyumun sorunsuz olarak atlatılabilmesi ile ilgilidir. Doğal olarak öğrenci belirli zihinsel, bedensel, psikolojik ve sosyal olgunluğa ulaşmışsa çok fazla sorunla karşılaşmaz.

Özgenel'e (1992) göre ilkokula başlamak öğrenci için farklı ve yeni bir durum oluşturmaktadır. Okulun açıldığı ilk günlerde çocuğun istedi kadar hazırlanmış olmasının bazen bocalayamayacağı anlamına gelmez, dolayısı ile uyum güçlüğü çekebilir. Özellikle aileden kopmak konusunda güçlükler yaşayabilir. Sürekli ailesinin biricigi ve göz bebeği olan çocuk artık ailesinden koparak çoğunluğunu ilk defa gördüğü insanlar ve ortamlarla karşı karşıya kalacaktır. Ancak, okula uyum sağlama konusunda her çocuk aynı beceriyi sergilemeyebilir. Yine Özgenel'e (1992) göre anaokuluna göre ilkokul daha kurallı bir yapıya sahiptir. 40 dakika süresinde yerinde oturma ihtiyaçları teneffüste giderme zorunluluğu, söylenen yönergeleri yerine getirme zorunluluğu, kendisine verilen sorumlulukları yapma, istekleri erteleme gibi durumlar ilk günlerde zor gelebileceğini, ancak kısa zamanda öğrencilerin bu duruma alışabileceğini belirtmiştir.

2.5. İlkokul 1. Sınıf Öğrencilerinin Gelişim Özellikleri ve Okula Başlarken Öğrencilerde Bulunması Gereken Yeterlilikler

İnsanoğlu eğitim sistemlerini şekillendirirken kendi gelişimsel özelliklerinin göz önüne alarak ona göre bir sistem oturtmaya çalışır. İnsanlardan beklediğimiz veya onlardan yapmalarını istediğimiz davranışları yerine getirebilmeleri için biyolojik olarak gereken hazır bulunuşluk düzeyine ulaşmış olmaları gerekiyor. Örneğin yeni doğmuş bir çocuk genel anlamda 1 ya da 1,5 yaşında yürüyebilir, 2 yaşına geldiğinde ise tuvaletini kendisi yapabilir. Dolayısıyla çocukların bu davranışı gerçekleştirebilmesi için, istenilen, kas, kemik ve sinirsel gelişim seviyesine ulaşmış olması gerekir. Bu açıdan ilkokul birinci sınıfın temeli olan okuma yazma faaliyetinin gerçekleşmesi için bu kritik basamakların aşılmış olması gerekmektedir. Bu nedenle ilkokula başlayacak öğrencilerin gelişim özelliklerinin bu kademenin gerekliliklerinin yerine getirebilecek düzeyde olması gerekmektedir (Çelenk, 2007).

Çenek (2007) ilkokul 1. sınıf öğrencilerinin gelişim özelliklerinin şu şekilde sıralamıştır:

-Bu dönemde çocukta toplumsal ve zihinsel gelişim hızlıdır. Artık çocuk bireysel olmaya başlar. Çocuk artık farklı sosyal yapıları anlamlandırma, öğrenme ve düşünme konularında oldukça iyidir.

-Çevresini sorgular, artık niçin ve nedenleri merak etmeye başlar. Bu dönemde çocuk canlandırma yapma, hayal kurma ve espriler yapabilme yeteneğini de elde etmiştir.

-Doğumdan sonra çocukta var olan kıkırdaksı kemik yapısı artık yerini sertleşme eğiliminde olan kemiklere bırakır. Bundan dolayı ilkokul çağındaki çocukların fosfor ve kalsiyum yönünden zengin yiyecekleri almaları önemlidir.

-Çocuğun fiziksel gelişimi okula başlaması ile önceki dönemlere kıyasla yavaşlamaya başlar. Kas dokusunun hızlı gelişimine karşılık fiziksel anlamda gelişme ve büyüme yavaşlamıştır.

-Her ne kadar kas gelişimi hızlı olsa dahi, kaslar işlevsel olarak hızlı değildir. Bundan dolayı çocuk yetersiz hareket edeceği gibi aynı yerde de uzun zaman oturamaz.

-Kız ve erkek öğrencilerin hareket kabiliyetleri arasında da farklılıklar göze çarpmaktadır. Örneğin bir şeyi hedefe atma yada uzağa atmada ve hızlı koşmada kızlara oranla erkekler daha iyidir.

-Çocuğun fiziksel gelişimi okula başlaması ile önceki dönemlere kıyasla yavaşlamaya başlar. Kas dokusunun hızlı gelişimine karşılık fiziksel anlamda gelişme ve büyüme yavaşlamıştır.

Ames ve Lig (1972) ise, 1. sınıf çocuklarının gelişim özelliklerinin şöyle sıralamışlardır (Akt: Akyol, 2012).

-Bu yaştaki çocuklar yaptığı her işte övgü almayı ister. Yani övgü bu yaştakiler için ekme ve su gibidir.

- Bencillik de bu dönemde çok öne çıkan bir özelliktir. Hep kazanmayı, birinci olmayı ve her şeyde en büyük parçayı ister. Oyunlarda kurallara çok fazla uyulmamasının sebebi de budur. Yapılan bir faaliyette ön planda olmayı ister aksi durumda kırıcı olur.

- Hikâye dinlemekten hoşlanır.

- Çizimleri güzeldir.
- Çocuk olaylara bakış açısı çok farklıdır. Çünkü bu dönemde hayal gücü çok geniştir. Bundan dolayı çocuğun anlattığı şeylerden yola çıkarak hemen karar vermemek gerekir.
- Çocuk rol yapma drama etkinliklerine katılmayı sever bu dönemde. Eğer bu enerjisini kullanmazsa evde veya okulda hoş olmayan olumsuz durumlara yol açabilir.
- Kalemi kuvvetli olan eli ile tuttuğu için kalen uçlarının kırılması normaldir.
- Bu dönem çocukları gündüz uyumaya çok gereksinim hissetmezler.
- Cevap verirken el hareketlerini de kullanırlar.
- Bazen kendinin öne çıkarmak için aniden cevap verirler.

İlkokula başlayacak öğrencilerde bulunması gereken yeterliliklerin neler olduğuna baktığımızda ilkokula başlayacak öğrencilerin okulun gerekliliklerini yerine getirebilme yeterliliğine ulaşmış olması gerektiği ifade edilmektedir. Genel anlamda öğrenciden beklenen davranışlar; okul kurallarına uyma, okula zamanında ve düzenli gelme, ev ödevlerini zamanında ve düzenli yapmak, araç-gereçlerinin ve materyalleri sınıfa getirme, dersi dikkatli dinleme gibi özellikleri kazanmış olması gerektiği ifade edilmektedir (Erden, 2001). Bu konuda Akgül (2015) sınıf öğretmenlerine göre ideal ilkokul öğrencisinin sahip olması gereken özellikler ile ilgili bir çalışma yürütmüştür. Çalışma sonunda ilkokula başlayacak öğrencide bulunması gereken kişisel özelliklerin şunlar olduğu belirtmiştir: Saygılı olma, dürüst olma, empati becerisini kullanabilme, sorumluluk alabilme, paylaşımcı olma, kendi özelliklerinin farkında olma, lider olma, temiz olma, kendi gereksinimlerini karşılayabilme, milli ve manevi değerlere sahip olma, yardımsever olma, hayvanları ve doğayı sevme şeklinde sıralamıştır. Ayrıca ilkokul öğrencisinde olması gereken akademik yeterlilikleri ise şöyle sıralamıştır: Öğrendikleriyle yetinmeme, öğrenmeye istekli olma, öğrendikleri üzerine düşünme, veli tarafından desteklenme, ön çalışma yapma, meraklı olma, problem çözme becerisine sahip olma, öğrendikleri üzerinden çıkarımlar yapma, soru sorma ve sorgulamadır ve ödev yapma sorumluluğuna sahip olmadır (Akgül, 2015).

Senemoğlu (2007) ilkokul öğrencisinde bulunması gereken becerilerin neler olduğu ile ilgili Şunları kaydediyor: Sosyal beceriler, algısal devimsel yeterlilikler, iletişim yeterliliği, problem çözmeye ve analitik düşünme becerisi, kendisinin farkında olma becerisi, hem kendi kültürünün hem de diğer kültürlerin farkında olma, estetik ve yaratıcılık becerisi şeklinde sıralamıştır. Yazgan'a (2003) göre ise ilkokul 1. sınıf öğrencilerinin okula hazır olma ölçütleri Őunlardır: Masada uzun süre oturabilmek, akademik becerilere sahip olmak, okumaya hazır olma becerisi, kendini kontrol edebilme becerisi (her istediğimi yapamam), el ve göz koordinasyonuna sahip olma şeklinde belirtmiştir. Brostrom (2000) ise okula hazır bir öğrencide bulunması gereken özellikleri Şunlar olduğunu kaydetmiŐtir: 20'ye kadar ritmik sayabilmeli, dikkatine hâkim olabilmeli, kalemi düzgün tutabilmeli, sesleri fark edebilmeli, hikâyeleri dinledikten sonra anlatabilmeli, paylaşmayı bilmeli, alfabenin harflerini anlayabilmeli, renkleri tanıyabilmeli, tek ayak üzerinde dengede durabilmeli, tuvalete kendi başına gitmeyi ve ellerini yıkayabilmeyi başarabilmeli ve sırasını bekleyebilmelidir (Akt: Koçyiğit, 2009). Yine ilkokula başlayacak öğrencilerin sahip olması gereken yeterlilikler ile ilgili Oktay ve Unutkan (2003) tarafından da benzer Őeylerin ortaya konduğu dikkat çekmektedir. İlkokul çocuğunda bulunması gereken yeterlilikleri Şu şekilde belirtmişlerdir: 40 dakikalık derslerden dolayı dikkatini uzun süre tutabilme, kendi temizliğini tek başına yapabilme, tuvalet kontrolünü sağlayabilme, kendisinin giyinebilmesi, sabırlı olmayı başarabilme ve sırasını bekleme, teneffüslerde dengeli hareket etme ve kendilerini koruyabilme, aileden ayrılabilme, anneden ayrıldığı için korkmama, sorumluluklarının farkında olma, öğretmen ve arkadaşları ile iletişim kurabilme, diğer çocuklarla arkadaşlık kurabilme, kendini ifade edebilme becerisi gibi beceriler ilkokul 1. sınıf öğrencisinin öğrenmedeki ve okula uyumdaki en önemli kriterlerdir. Yine Einon'a (2000) göre de ilkokula başlamak için öğrencilerde Şu kriterlerin olması gerekiyor: Kalabalık ortamlara alışma, ödöl olmasa bile çalışabilme, yabancı ortamlara alışma, sevdiklerinden ayrılabilme, kendi kendine çalışabilme, kendini gereği gibi ifade edebilme gibi temel kriterlere sahip olmalıdır şeklinde belirtmiştir (Akt: Koçyiğit, 2009). Başka bir çalışmada Gökçen (2004), çocukların ilkokula hazır olma durumlarının belirleyen bazı özellikler olduğunu belirtmiştir.

Bu özellikler Őunlardır:

- Öğretmeni dinleyebilme davranışını kazanmış olmalı.
- Dikkati yeterli düzeyde gelişmiş olmalı.
- Dil gelişim düzeyinin kendini anlatabilecek derecede gelişmiş olmalı.
- Türkçeyi güzel ve doğru bir şekilde kullanmalı.
- Öğrenmek için istekli olmalı.
- Sorunluluğunu yerine getire bilmeli.
- El ve göz koordinasyonu olmalı.
- Zamanını etkili ve verimli kullanabilmeli.
- Sabırlı olmalı.
- Öz güveni yerinde olmalı şeklinde belirtmiştir.

Koçyiğit ve Saban (2014) yaptıkları çalışmada ilköğretim velileri ve öğretmenlerine göre okula gelen öğrencilerin sahip olması gereken yeterlilikleri sorulmuş ve şu sonuçlara ulaşımlardır.

- Dil Kullanımı: Çocuklar, duygu ve düşüncelerini ifade edebilmeli ve başlangıç okuma becerilerini kavrayabilmelidirler.
- Fiziksel ve Motor Gelişim: Çocuklar sağlıklı, iyi beslenmiş ve iyi dinlenmiş olmalıdır. Motor gelişimleri, boya kalemini tutmakta, sık ağaçlı bir ormana tırmanmak kadar usta olmalıdırlar.
- Öğrenmeye Yönelik Yaklaşımlar: Çocuklar; merak, yaratıcılık, bağımsızlık, sebat ve işbirlikçilik göstermelidirler.
- Biliş ve Genel Bilgi: Çocuklar renk ve şekilleri bilmeli ve sıcak-soğuk gibi temel kavramları kavrayabilmelidirler.
- Sosyal ve Duygusal Gelişim: Çocuklar yetişkinlerle güvenli ilişkilere girmeli ve başkaları ile oyun oynayıp, çalışabilmelidirler.

2.6. 12 Yıllık Zorunlu Eğitim Sisteminde Okula Başlama Yaşı ve Dünyadaki Örnekleri

12 yıllık zorunlu kademeli eğitim sisteminde okula başlama yaşı ile ilgili şu bilgiler verilmektedir: Bu yasanın kabulünden sonra artık çocuklar 5 yaşını tamamladığı yılın eylül ayının sonunda başka bir deyişle 60 aylık olduklarında okula başlayabileceklerdir. Bunun sonucunda ilk kez 2012/2013 eğitim-öğretim yılı itibariyle velinin isteği ile 60 ayı tamamlayan çocuklar okullara kayıtları alınmıştır. Okula başlama yaşının öne çekilmesi ile hem 60-66 aylık öğrenciler hem de 66-72 aylık öğrenciler bir arada kayıt edildikleri için uyum sorunlarını en aza indirmek için birinci sınıf müfredatında değişiklik yapılmış, 14 haftalık bir oryantasyon programı uygulanmıştır. Bunun yanında, oyun ve fiziki etkinlikler ders müfredatına eklenmiştir (Tekin vd., 2014). Daha sonra çıkarılan bir yönetmelikle gelişim yönünden ilkokula başlamasında sakınca olmayan 60-66 ay arası çocuklar, velinin vereceği dilekçe ile ilkokul 1. sınıfa kaydolabileceklerdir. Çocuğunun okula başlamasını uygun görmeyen veliler eğer öğrencisi 66-68 yaş aralığında ise dilekçeyle 68-72 yaş aralığında ise doktor raporu ile ilkokula başlamaya hazır olmadıklarını belgeleyerek ilkokula kaydetmeden bir yıl beklebilir yada anaokullarına gönderebilirler (Resmi Gazete, 2013).

Dünyaya baktığımızda çocukların okula başlama yaşı ile zorunlu eğitim süreleri farklılık gösterdiği görülmektedir. Dünyaya baktığımızda genel anlamda ilkokula başlama yaşı 6'dır. Okula başlama yaşı bir ülkede 4, on dokuz ülkede 5, yüz on dokuz ülkede 6, kırk yedi ülkede 7 ve bir ülkede 8 olduğu ifade edilmektedir. Dünya genelinde okula başlama yaşının (%95'inde) 6 ve üzeri olduğu görülmektedir (Yıldırım, 2014).

Dünyada okula başlama yaşı ile zorunlu eğitim süreleri ile ilgili şu ayrıntılar paylaşılmaktadır (Balcı, 2011).

ABD'de baktığımızda eyaletler arasında bile zorunlu eğitim süreleri ile okula başlama yaşları kendi içinde farklılık göstermektedir. 29 eyalette zorunlu eğitim 6 yaşından başlayıp 16 yaşında biterken, 16 eyalette zorunlu eğitim 7 yaşında başlayıp 16 yaşında sona ermektedir ayrıca 3 eyalette de zorunlu eğitim 5 yaşında başlayıp 16 yaşında sona ermektedir.

Almanya’da zorunlu eğitim 6 yaşından başlayıp 18 yaşında sona ermektedir. Bununla beraber 16 yaşına kadar tam zamanlı eğitim verilirken, 16 ile 18 yaşları arasında yarı zamanlı eğitim verilmektedir. Dolayısı ile zorunlu eğitim 12 yıl olup bunun 10 yılı tam zamanlı eğitimle geçerken, 2 yılı yarı zamanlı eğitimle geçmekte olduğu belirtilmektedir.

Avusturya’da zorunlu eğitime ayrılan süre 9 yıldır. Zorunlu eğitim 6 yaşından itibaren başlayıp 15 yaşında sona ermektedir.

Zorunlu eğitim süresinin 12 yıl olduğu başka bir ülke de Belçika’dır. Zorunlu eğitim 6 yaşında başlayıp 18 yaşında sona ermektedir. Eğitim sistemi 6+6 biçimindedir. Bunun ilk 6 yılı ilköğretim biçiminde daha sonraki 6 yıl ortaöğretim biçiminde verilmektedir.

Danimarka’da zorunlu eğitim 7 yaşında başlayıp 16 yaşında biter. Zorunlu eğitim süresi 9 yıldır.

Endonezya’da 7-15 yaş aralığındaki çocuklar için temel eğitim zorunludur ve 9 yıldır. Burada 6+3 şeklinde uygulanır.

Estonya’nın eğitim sistemine baktığımızda okula başlama yaşı 7’dir ve 15 yaşında sona ermektedir. Dolayısı ile mecburi eğitim 9 yıl sürmektedir ve eğitim sistemi 6+3 şeklindedir

Fransa’da zorunlu eğitim süresi 10 yıldır ve 6 yaşında başlayıp 16 yaşında sona erer.

Güney Afrika Cumhuriyeti’nde zorunlu eğitim 9 yıldır ve okula başlama yaşı 6’dır.

Güney Kore’de zorunlu eğitim 9 yıldır. Okula başlama yaşı 6’dır ancak çocuk gelişim düzeyi iyi ise 5 yaşında da okula başlayabilir. Eğitim kademeleri 6+3+3+4 şeklindedir.

Gürcistan’da ilköğretime başlama yaşı altıdır. Zorunlu eğitim süresi ise 9 yıldır. Eğitim sistemi 6+3 şeklindedir.

Hindistan'da zorunlu eğitim 12 yıldır. 6 yaşında başlayıp 14 yaşında sona ermektedir. Eğitim sistemi 6+6, 6+3+3, 4+4+4 ve 8+4 olmak üzere 4 ayrı şekildedir. Okula başlama yaşı 29 eyalette beş, 7 eyalette ise okula başlama yaşı 7dir, bir eyalette de okula kayıt için yaş sınırı bulunmamaktadır.

İrlanda'da zorunlu eğitim 9 yıldır ve 6 yaşında başlayıp 15 yaşında biter.

İspanya'da okula başlama yaşı 6'dır ve zorunlu eğitim süresi 10 yıldır. Eğitim sistemi 6+4 şeklindedir.

İtalya'da okula başlama yaşı 6'dır ve zorunlu eğitim süresi 9 yıldır.

İzlanda'da okula 6 yaşında başlanır ve 16 yaşında sona erer. Zorunlu eğitim süresi 10 yıldır.

Japonya'da okula başlama yaşı 6 olup zorunlu eğitim süresi 9 yıldır.

Kanada'da farklı eyaletlerin olmasında dolayı zorunlu eğitimde bazı ufak farklar olmakla birlikte çoğunlukla okula başlama yaşı 5 ile 7 yaşları arasındadır ve zorunlu eğitim süresi 11 yıldır eğitim sistemi 6+3+3, bazı eyaletlerde 6+3+4 şeklindedir.

Küba'da okula başlama yaşı 6'dır. Zorunlu eğitim 9 yıl olup, eğitim sistemi 4+2+3 şeklindedir.

Lüksemburg 'da okula başlama yaşı 6'dır ve zorunlu eğitim 11 yıldır.

Mısır'da zorunlu eğitim süresi 9 yıldır. Eğitim sistemi 6+3 şeklinde yapılandırılmıştır.

Moldova'da okula başlama yaşı 6'dır ve zorunlu eğitim süresi 9 yıldır.

Özbekistan' da zorunlu eğitim 9 yıldır.

Rusya'da okula başlama yaşı 7'dir ve zorunlu eğitim süresi 10 yıldır.

12 yıllık zorunlu eğitim sistemi ile ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında şu bilgilere ulaşılmaktadır. Öztürk ve Uysal (2013) 2012-2013 eğitim-öğretim yılında uygulamaya giren 12 yıllık zorunlu eğitim sistemi ile ilkokula başlayacak öğrencilerin okula başlama yaşının velinin inisiyatifine bırakılarak 60 aya kadar düşürülmesi sonucu

ortaya çıkan sonuçları belirlemek amacı bir çalışma yürütmüşlerdir. Çalışmanın verileri Bursa, Urfa ve Diyarbakır'da görev yapan ve 60-66 aylık öğrencilerle 72 aylık öğrencileri bir arada okutan 17 sınıf öğretmeninden toplanmıştır. Çalışma sonunda öğretmenler farklı yaşlardaki öğrencilerle ilgili iki önemli konuyu ifade etmişlerdir. İlki 60-66 aylık çocuklar sesleri tanımada ve ifade etmede zorluklar yaşamışlardır. Bunun sonucunda okuma yazma çalışmalarında ses öğretim çalışması uzamış ve aynı sınıfta okuyan 72 aylık öğrenciler ise seslerin öğretim aşamasının uzaması ile sıkıntı yaşamışlardır. İkinci önemli konu ise 60-66 aylık öğrenciler öğretmenleri ile iletişim kurmak konusunda zorluklar yaşamışlardır. Bunun sebebi ise bu grubun işitsel algılarının tam olarak oluşmaması olarak ifade edilmiştir. Bu durum eğitim öğretim faaliyetlerinin aksamasına sebep olduğu belirtilmiştir. Araştırmada sınıf öğretmenleri farklı takvim yaşlarına sahip öğrencilerin birbirlerine göre sahip oldukları bu algısal farklılıkların sebeplerini ise şöyle ifade etmişlerdir: 60-66 aylık öğrencilerin okul öncesi eğitime gitmemeleri, bilişsel olarak 72 aylık öğrencilere göre daha geride olmaları, gelişim özelliklerinden dolayı derslere karşı ilgilerinin az olmasıdır. Tüm bu sorunların temelinde yatan sebepleri ise 12 yıllık zorunlu eğitim sistemi için gereken alt yapı oluşturulmadan uygulamaya geçirilmesi olarak göstermişlerdir (Öztürk ve Uysal 2013).

Doğan, Uğurlu ve Demir (2014) tarafından yapılan çalışmada 12 yıllık zorunlu eğitim sistemi ile ilgili öğretmen, veli ve yöneticilerin olumlu ve olumsuz görüşleri alınmıştır. Çalışma sonunda yöneticiler veliler ve öğretmenler kendi ifadeleri ile görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir.

1. Yöneticiler 12 yıllık zorunlu eğitim sistemi ile ilgili olumlu görüş olarak öğrencilerin aynı yaş grupları ile aynı okulda okumaları, okulların fiziki şartlarının öğrencilerin gelişimlerine göre düzenlenmesi ve öğrencilerin kesintili sisteme göre kendi kabiliyet ve yeteneklerine göre okul seçmeleri olarak ifade etmişlerdir.
2. 12 yıllık zorunlu eğitim sistemi ile ilgili diğer olumlu görüş ise branş öğretmenleri ile sınıf öğretmenlerinin aynı ortamda bulunması ile zümre etkileşimlerinin arttığı, ayrıca 5. sınıflara branş öğretmenlerinin girmesi ile sınıf kontrollerinin daha kolay hale geldiği ve 5. sınıfın ağır müfredatı ile sınav yükünün sınıf öğretmenlerinden alınması olarak ifade etmişlerdir.

3. Velilere göre 12 yıllık zorunlu eğitim sisteminin olumlu yönü öğrencilerin (ilkokulun 1. ve 2. kamede olarak ayrılması) kendi yaş grupları ile bir arada bulunması ve öğrencilerin yetenek ve ilgilerine göre okul seçebilmeleri olarak ifade etmişlerdir.
4. 12 yıllık zorunlu eğitim ile ilkokula başlama yaşının geri çekilmesi (60-66 ay aralığı), farklı yaşlarda bulunan 1. sınıf öğrencilerinin aynı ortamda olması ve ders saatlerinde meydana gelen artış ile öğrencilerin daha geç saatlerde okuldan ayrılması olumsuz yön olarak dile getirmişlerdir.
5. 12 yıllık zorunlu eğitim sistemi ile ilgili öğretmenler ise seçmeli derslere hazırlık yapmanın zor olması, ikili öğretimi olan okullarda okuldan öğrencilerin geç çıkması ve öğretmenlerin norm kadro fazlası durumuna düşmesi olumsuz görüş olarak belirtilmiştir.
6. Veliler ise 12 yıllık zorunlu eğitim sistemi ile ilgili olumsuz görüş olarak şunları kaydetmişlerdir: İki öğrencisi olan velilerin öğrencilerinin farklı kademelere gitmeleri ile farklı okullara göndermek zorunda kalmaları şeklinde ifade etmişlerdir.
7. 12 yıllık zorunlu eğitimi sistemi ile ilgili yöneticiler olumsuz görüş olarak şunları kaydetmişlerdir: İkili eğitim yapan okullarda mesai sorunu yaşanması ve okullarda fiziki alt yapı sorunlarının olması şeklinde belirtmişlerdir (Doğan, Uğurlu ve Demir, 2014).

Örs, Erdoğan ve Kipici (2013) tarafından Iğdır merkezde lise, ortaokul ve ilkokullarda görev yapan 132 eğitim yöneticisinin katıldığı bir araştırma yapılmıştır. Araştırmanın amacı 12 yıllık zorunlu eğitim sistemi hakkında eğitim yöneticilerinin görüşlerinin almaktır. Çalışma sonunda şu bulgulara ulaşılmıştır: 12 yıllık zorunlu eğitim sistemi eğitimin işlevi ve eğitim psikolojisi açısından olumlu bir gelişme olduğu kaydedilmiştir. Fakat bu yeni sistem sosyoekonomik hazırlık açısından hazır olmadığı, ayrıca yeni programların çocukların yetenekleri, ilgileri ve ihtiyaçları doğrultusunda tam olarak yönlendirme yapacak düzeyde olmadığı ifade edilmiştir.

Başka bir çalışmada 12 yıllık zorunlu eğitim sistemi ile ilkokula başlayan öğrencilerin hazır bulunuşlukları hakkında sınıf öğretmenlerinin görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın örneklemini Samsun ilinin değişik yerlerinde görev yapan 20

sınıf öğretmeninden oluşmuştur. Verilerin toplanması yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile elde edilmiştir. Araştırma sonunda öğretmenler, yeni eğitimi sisteminin yeterli altyapı çalışması yapılmadan uygulamaya konulduğunu, ayrıca bazı öğrencilerin küçük yaşta okula başlaması veya yaşlıları gibi okul öncesi eğitim almamaları sebebi ile okula başlarken okul hazır bulunuşluk düzeylerinin de (bilişsel, fiziksel ve sosyal-duygusal özellikler) yetersiz olması sonucu sorunlar yaşadığını ifade etmişlerdir. Ayrıca bu öğrencilerin okuma yazma faaliyetlerinde de sorunlar yaşadıkları belirtilmiştir (Uzun ve Talat, 2014).

Özenç ve Çekirdekçi'nin (2013) yaptığı diğer bir araştırmada amaç 12 yıllık zorunlu eğitim sistemi ile okula 60-66 aylık olarak başlayan öğrencilerin yaşadığı problemleri belirlemektir. Genel anlamda yaşanan problemleri şöyle ifade etmişlerdir: Küçük yaşta bireylerin fiziksel ve zihinsel olarak yeterli seviyeye ulaşmaması sebebi ile sorunlar yaşandığını, öğrencilerin kendi bakımlarını karşılamada zorlandıklarını, çok çabuk yorulduklarını ve dikkatlerinin çabuk dağıldığını ifade etmişlerdir. Ayrıca okul ve sınıfın fiziki altyapıları sebebi ile çeşitli sıkıntılar yaşandığını belirtmişlerdir. Buna benzer bir çalışmada Ankara'da yapılmış. Yapılan bu çalışma sonunda öğretmenler fiziki altyapının 12 yıllık zorunlu eğitim sistemine uygun olmadığını ve 60-66 aylık öğrencilerin okula başlaması sınıf öğretmenlerinin sıkıntılar yaşamasına, iş yüklerinin artmasına sebep olduğunu ifade etmişlerdir (Peker, 2013). Memişoğlu ve İsmetoğlu'nun (2013) yaptıkları başka bir çalışmada okul yöneticilerinin 12 yıllık zorunlu eğitim sistemi ile ilgili görüşleri incelemeyi amaçlamışlardır, araştırma sonunda; altyapı eksikliği ve fiziki altyapının yetersiz oluşu, öğrencilerin uyum problemi yaşamaması, öğretmen yetersizliği ve öğrenciler arasındaki yaş aralığının fazla olması en çok karşılaşılan sorunlar olarak belirtmişleridir.

Aksu, Özden ve Kılıç (2014) tarafından yapılan çalışmada sınıf öğretmenlerinin 12 yıllık zorunlu eğitime yönelik görüşleri alınmış, araştırma sonucuna göre: 1) Altyapı eksikliğinin olduğu, yeterli düzeyde pilot uygulama yapılmadığı ve 5. sınıfların ikinci kademeye kaydırılması ile öğretmenlerin norm kadro fazlası durumuna düştüklerini belirtmişlerdir. 2) İlkokula daha küçük yaşta başlayan (60-66 aylık) öğrencilerin akademik başarıları durumlarının yaşça büyük öğrencilere göre daha düşük olduğu, özellikle okuma ve yazma faaliyetlerinde küçük yaş grubu öğrencilerinin zorlandığı ve

okul olgunluğu açısından küçük yaş grubu öğrencilerinin hazır olmadığını belirtmişlerdir. 3) Öğretmenlerin sınıf yönetimi konusunda zorlandıkları bu nedenle öğretim faaliyetleri dışında başka konularda uğraşmak zorunda oldukları ifade edilmiş. 4) 60-66 aylık çocuklarda başaramama korkusu olduğu bu nedenle sınıf içinde gelişimsel farklılıkları artması ile öğrencilerin kendilerini ifade etmelerini olumsuz etkilediğini belirtmişlerdir. 5) Öğrencilerin beşinci sınıfta branş öğretmenleriyle tanışmalarının onların ilgi ve yeteneklerinin ortaya çıkmasında faydalı olacağını belirtmişlerdir.

Akbaşlı ve Üredi (2014) yaptıkları araştırma sonunda 1. sınıf öğretmenlerinin en çok öğrenciler arasındaki yaş farkının fazla olmasından dolayı zorlandıklarını tespit etmişlerdir. Özellikle de okuma yazma faaliyetlerinde bu sıkıntıların bariz olarak görüldüğü belirtmişlerdir. Sınıf öğretmenleri uygulama olmadan ve ön hazırlık yapılmadan öğrencilerin küçük yaşta okula alınmasının sorunların artmasına sebep olduğunu ifade etmişlerdir. Diğer bir çalışmada 12 yıllık zorunlu eğitim sistemi hakkında öğretmen görüşleri ele alınmış, genel anlamda öğretmenler olumsuz görüş bildirmişlerdir. Bu olumsuzlukları şöyle sıralamışlardır: Okula erken başlayan çocukların daha fazla uyum sorunu yaşadıkları ve sınıfta uzun süre kalmaktan dolayı sıkıldıkları, ayrıca küçük yaştaki öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin derslerde dikkatlerinin toplamalarını sağlayacak düzeyde olmadığını, farklı yaş gruplarının bir arada olması sebebi ile hedef kazanımların belirlenen zaman diliminde bitirilmediğini ve küçük yaştaki öğrencilerin okula başlaması ile okul içi kazalar konusunda artış olduğunu vurgulamıştır (Aykaç vd., 2014).

Gümüş (2013) 12 yıllık zorunlu eğitim sistemine göre 1. sınıfa başlama yaşının okul olgunluğu yönünden değerlendirilmesi adlı çalışma genel tarama modelini baz alarak ilkököl 1. sınıfa başlamış, 60-72 aylık toplam 26 öğrenciye “Metropolitan Okul Olgunluğu Ölçeği” uygulamıştır. Çalışma sonunda ulaşılan verilere göre 60-72 ay aralığında bulunan çocukların okula kayıt edilmelerinin uygun olmadığı, okula kayıt için çocukların minimum 72 aylık ve üzeri olması gerektiği vurgulanmıştır. Yasal düzenleme sonucu olarak okula erken başlayan 60-66 aylık, 66-72 aylık ve 72 aylık ve üzeri çocukların aynı sınıflardan ziyade farklı sınıf ortamlarında bulunmasının daha iyi olacağı önerilmiştir. Ayrıca diğer bulgulara göre yazma faaliyetlerinde sıkıntıların

yaşandığı, öğrencilerin kendilerini ifade etme ve anlama becerilerinde sorunlar olduğu ortaya çıkmıştır. İnam (2013) tarafından yapılan betimsel tarama modeli çalışmasında ilkokul 1. sınıfta kullanılan öğrenci çalışma kitapları ve 12 hafta uygulanan uyum programı incelenmiştir. Çalışmada öğretmenlerle yarı yapılandırılmış görüşme formu ile öğrenci kitaplarında bulunması gereken özelliklerle uygulanan uyum programlarının öğrencilerin gelişim ve yaş düzeylerine uygun olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Ankara ilinde 22 tane 1. sınıf öğretmeni ile yürütülen çalışma sonunda şu bilgiler paylaşılmıştır. Öğretmenlerin genel olarak programdan memnun olmadıkları, kitapların 72 aylık ve üzeri olan ve okul öncesi eğitim alan öğrenciler için uygun olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Okuma yazmaya hazırlık ve uyum çalışmalarının öğrencilere yeterli düzeyde katkı sağlamadığı ifade edilmiştir. Ayrıca çalışmaya katılan öğretmenler sınıfların fiziki durumlarının 60 aylık öğrencilere ve etkinliklere uygun olmadığı, ayrıca kitaplarda öğrencileri sorgulamaya ve düşünmeye iletecek etkinliklerin pek bulunmadığı belirtilmiştir.

Işıkoğlu ve Ceren (2014) tarafından yapılan çalışmada amaç aynı sınıfta eğitim gören farklı yaş grubu öğrencilerin, öğretmenlerinin ve velilerinin okula uyum aşamasındaki deneyimlerini incelemektir. Derinlemesine görüşme tekniği ile araştırmanın verileri toplanmıştır. Araştırma sonunda okulların fiziki altyapısının uygun olmaması, farklı gelişim özelliklerine sahip çocukların bir arada olmasının sonucu olarak uyum sürecinin olumsuz etkilendiği, bunun yanında çocukların olumlu gelişim özellikleri göstermesi ve daha önce anaokuluna gitmesi çocukların uyum süreçlerinin olumlu yönde desteklediği kaydedilmiştir. Kartal (2014) yaptığı çalışmada erken çocukluk eğitimi ile erken yaşta okula başlamanın önemi ortaya koymaya çalışmıştır. Çalışma Bursa il merkezinde 4 kamu ilkokulunda görev yapan öğretmenlerden ve öğrenim gören öğrencilerle gerçekleştirilmiştir. Çalışma sonunda okula başlama yaşına göre 60-71 aylık öğrencilere göre 72 aylık öğrencilerin lehine sonuçlanırken, erken çocukluk eğitimi alanların almayanlara göre daha avantajlı oldukları belirlenmiştir. Öğretmenlerle yapılan görüşmelerde de bu sonuçlara ulaşılmıştır. Ekiz, Altun ve Siyambaş (2013) 12 yıllık zorunlu eğitim sistemi sonucu karşılaşılan sorunları öğretmenler açısından değerlendirmek amacı ile bir çalışma yürütmüşlerdir. Çalışma sonuçlarına göre öğretmenlerin büyük bölümü yeni eğitim sistemi ile ilgili memnuniyet seviyelerinin düşük olduğu ve öğretmenlere göre 12 yıllık zorunlu eğitiminin

öğretmen ve öğrencilere herhangi bir faydasının olmadığı fikrini ifade etmişlerdir. Bununla beraber öğretmenler yeni sistemle birlikte kurallara uymada ve ince motor becerilerini yerine getirmede okula erken yaşta başlanması sebebi ile zorluklar yaşandığını, bunun sonucu olarak başarısızlıkla karşılaşan küçük yaştaki öğrencilerin öz güvenlerinin zedelenmesi sonucu okula karşı olumsuz izlenimler yaşanmasına sebep olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Okuma yazmaya hazırlık kitapları ile okula uyum ve hazırlık kitaplarının yeterli olmadığı dolayısı ile öğretmenlerin ek yayın ve kaynaklara ihtiyaç duyduklarını belirtmiştir. Okula başlama yaşının düşürülmesi sonucu küçük yaş grubu öğrencilerin akademik olarak zorlandıkları doğal olarak sınıflarda seviye farklılıklarının arttığı sonucuna varılmıştır. Bunu yanında küçük yaş grubu öğrencilerde yaşanan diğer problemlere bakıldığında; öz bakım becerilerinde eksiklik, uyum problemleri, diğer öğrencileri yavaşlatma, temizlik, beslenme, kıyafetlerini düzeltme, tuvalet ihtiyacını karşılama, eşyalarını koruma konularında sorun yaşadıkları ve arkadaşları yada öğretmenleri olmadan bu ihtiyaçları karşılayamadıkları belirtilmiştir.

Peker'in (2013) yaptığı çalışmada amaç 12 yıllık zorunlu eğitim sisteminin öğretmenlerin gözünden değerlendirmektir. Çalışma sonunda öğretmenler 12 yıllık zorunlu eğitim sistemi için yapılan çalışmaları yetersiz bulmuşlardır. Yetersiz buldukları konuları ise şöyle ifade etmişlerdir; yeni sistem ile birlikte ilkokul birinci sınıf öğrencileri için düzenlenen programın öğrencilere temel beceriler kazandıracak, onları okula alıştıracak ve okulu sevmelerini sağlayacak düzeyde olmadığı düşünülmektedir. Bunun yanında öğretmenler yaşadıkları diğer sorunları şöyle ifade etmişlerdir; Alt yapı eksikliği, eğitimin politikaya alet edilmesi, küçük yaşta başlayan öğrencilerin sorunları, öğretmenlerin iş yükünün artması. Canbulat ve Yıldızbaş (2014) tarafında yapılan çalışmada da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Sınıf öğretmenleri ve okul öncesi öğretmenleri ile yapılan görüşmede okula başlayacak tüm çocukların gelişimsel olarak uygun seviyeye gelmiş olmaları gerektiği, okula başlama yaşının düşürülmesi sonucu bu kararın velilere bırakılmasının sakıncalı olduğu çünkü okulların fiziki alt yapısının bu öğrencilere uygun olmadığı fikrini ifade etmişlerdir.

Karadeniz (2012) yasa değişikliğinden sonra öğretmenlerin 12 yıllık zorunlu eğitime ilişkin görüşlerinin alındığı bir çalışma yapmıştır. Anket yolu ile 468 öğretmenden elde edilen görüşlere göre; öğretmenlerin çoğu (¾) yapılan değişikliğe

tereddütlü yaklaşmıştır. Ayrıca öğretmenler yapılacak bu tür önemli değişikliklerin detaylı akademik çalışmalarla ve tartışmalarla yapılması gerektiği gerekli hazırlıkların yapılmadan uygulanmasının eğitim gibi önemli bir konuda sorunlar oluşturabileceğini ifade etmişlerdir. Memişoğlu ve İsmetoğlu (2013) yaptıkları çalışmayla 12 yıllık zorunlu eğitim sistemi ile ilgili yönetici görüşlerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Çalışma sonunda görüşülen yöneticiler okula başlama yaşının 72 ay olmalıdır şeklinde görüş belirtirken, okula başlama yaşının küçültülmesi sonucu derslerin kavratılması ve okula uyum konularında sıkıntılar yaşandığını belirtmişlerdir. Dirlik (2014) yaptığı çalışmada amacı 60-66 aylık öğrencilerin sosyal-duygusal uyum düzeylerine hazır bulunuşluklarının etkisinin incelemek. Çalışmanın evreni İstanbul Bahçelievler ilçesinden ve Bağcılar ilçesinden 3 ilkokuldan seçilmiştir. Çalışmanın örnekleme ise bu okullarda okuyan birinci sınıf 283 öğrenci oluşturulmuştur. Çalışma sonuçlarına göre tüm öğrencilerde okula uyum sorunları tespit edilirken bu uyum sorunlarının en fazla küçük yaş grubu öğrencilerinde görüldüğü ifade edilmiştir. Ayrıca cinsiyet değişkeni açısından erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre uyum sorunlarının daha fazla olduğu ifade edilmiştir.

Boz ve Yıldırım (2014) tarafından yapılan çalışmada da amaç 2012 yılında yürürlüğe giren 12 yıllık zorunlu eğitim sisteminde öğretmenlerin karşılaştıkları problemleri saptamaktır. Verileri toplamak için 301 öğretmene anket uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenler en çok 60-65 aylık öğrencilerde problem yaşarken 66-71 aylık öğrencilerde orta derecede problem yaşadıkları saptanmıştır. Kapçı vd. (2013) tarafından yapılan çalışmada veli, öğretmen ve yöneticilerin 12 yıllık zorunlu sistemle ilgili görüşleri alınmış. Çalışmaya katılan katılımcıların hepsi okula başlama yaşının 66 aya çekilmesinin en fazla olumsuzluk yaşanan durum olduğunu ifade etmişlerdir. Yaşanan olumsuzlukları şöyle sıralamışlardır: Öğrencilerin okula başladığı dönemde henüz yaş olarak küçük olmaları ve oyun çağına olmaları sebebi ile kurallara uymada zorlandıkları, okula gelmek istemedikleri, tuvalet alışkanlıkları ve öz bakım becerileri konusunda önemli eksikliklerin var olduğunu belirtmişlerdir. Çalışmaya katılan yönetici ve öğretmenlerin görüşüne göre 66 aydan küçük öğrencilerin oyunlarda kendilerinden yaşça büyük öğrencilerle kolaylıkla hareket etmelerine rağmen ders içinde okuma ve yazma çalışmalarında kendilerinden büyük öğrencilere oranla daha çok sıkıldıklarını ifade etmişlerdir. Bununla beraber bazı veliler çocuklarının yeni

sisteme göre erken yaşta okula gönderdiklerinden dolayı pişman olduklarını belirterek, gerekirse çocuklarının sınıf tekrarı yaparak birinci sınıfı tekrar okumalarının daha faydalı olacağını belirtmişlerdir.

Aybek ve Aslan (2014) tarafından yapılan çalışmada ise amaç, ilkokul 1. sınıfta görevli öğretmenlerin 12 yıllık zorunlu eğitim sisteminin uygulanması sonrasında karşılaştıkları sorunların neler olduğunu ve bu yaşamış oldukları sorunlara ilişkin geliştirdikleri çözüm önerilerini belirlemektir. Araştırma deseni olarak olgu bilim deseni kullanılmıştır. Çalışmaya Elazığ'a bağlı Karakoçan ilçesinde görevli toplam 23 birinci sınıf öğretmeni katılmıştır. Araştırma sonucunda; öğretmenlerin büyük bölümü 12 yıllık zorunlu eğitim sistemi ile ilgili olumsuz görüş bildirmişlerdir. Öğretmenler 60-66 ay yaş grubundaki öğrencilerin okula gönderilmesinin doğru olmadığını ifade etmişlerdir. Örs vd. (2013) yaptığı çalışmada amaç 12 yıllık zorunlu eğitim sistemi sonrası yöneticilerin görüşlerini belirlemektir. Çalışma sonunda; okula başlama yaşının düşürülmesi sonucu veli ve öğretmenlerin karşı karşıya geldiği, küçük yaş grubu öğrencilerinin akademik olarak sorunlar yaşadığı ve okulların fiziki şartlarında sorunlar olduğu ifade edilmiştir. Düşmez ve Bulut (2015) yöneticilerinin 12 yıllık zorunlu eğitim sistemine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi ve yeni sistemin aksayan taraflarının saptanması amacı ile Giresun ilinde bir çalışma yürütmüşlerdir. Yöneticiler ilk olarak okulların altyapı eksikliğinin olduğu, materyal bakımından okulların yetersiz olduğu, bölgeler arasındaki sosyoekonomik farklılıkların sorun oluşturduğunu belirtmişlerdir. Bunun yanında yöneticilere göre 12 yıllık zorunlu eğitim sisteminin genel anlamda olumsuz olduğu yeterli pilot uygulamalar yapılmadan direk uygulanması sonucu öğrenci ve öğretmenlerin hazır bulunuşluklarının olmadığını ifade etmişlerdir. Yöneticilere göre aksayan diğer yönün ise okulların öğrencilerin yetenek, ihtiyaç ve ilgileri doğrultusunda düzenlenmediğini bildirmişlerdir.

Külekçi (2013) yaptığı çalışmada 12 yıllık zorunlu eğitim sistemi sonrası birleştirilmiş sınıf okutan öğretmenlerin görüşlerin almayı amaçlamıştır. 12 yıllık zorunlu eğitim sisteminin birleştirilmiş sınıflarda öğrenci sayısının azalmasının olumlu bir sonuç olarak değerlendirirken, okullardaki fiziki altyapının oluşturulmaması okula başlama yaşının düşürülmesi ve öğretmenlerin iş yükünün artması olumsuz sonuçlar olarak değerlendirilmiştir. Erçapan (2014) tarafından yapılan çalışmada öğretmen ve

yöneticilerin 12 yıllık zorunlu eğitim sistemine ilişkin görüşleri alınması amaçlanmıştır. Çalışmaya katılan öğretmen ve yöneticiler, 12 yıllık zorunlu eğitim sisteminin olumsuz yönünü şöyle ifade etmişlerdir: Fiziki altyapı eksikliği, okul binalarının yasada belirtildiği gibi ayrılmaması, öğrencilerin okula hazır bulunuşluk durumlarının yeterli olmaması, 5. sınıflarda ders yükünün artması, sistemin pilot uygulaması yapılmadan devreye sokulması şeklinde sıralamışlardır. Şahin ve Akbaba (2014) tarafından yapılan araştırma sonucunda yöneticilerin ve öğretmenlerin 4+4+4 12 yıllık zorunlu eğitim sisteminin devletimizi ve milletimizi çağdaş muasır medeniyetler seviyesine çıkaracağı inancında olduklarını ifade etmişlerdir. Bay vd. (2013) tarafında yapılan çalışmada da 12 yıllık zorunlu eğitim sisteminin gerekliliği ile ilgili görüşler alınmıştır. Araştırmaya katılanlar olumsuz görüş olarak; okula başlama yaşının düşürülmesi, öğretmenlerin norm kadro fazlası durumuna düşmesi ve eğitimin zorunlu olması fikirlerini ifade etmişlerdir.

3. BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde: Araştırma modeli, araştırma gruplarının oluşturulması, katılımcıların seçilmesi, kullanılan ölçme araçları ve verilerin analizinde kullanılan tekniklere ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırma Modeli

Çalışmada Ardahan merkezde okuyan 1. sınıf öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerine etki eden faktörleri incelemek için genel tarama yöntemlerinden betimsel ve ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Nicel verilere dayalı istatistiksel teknikler kullanılarak modele ilişkin varsayımlar sınanmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu, var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar, 2009). Eğitim sorunlarının birçoğu tanımlanabilir nitelikte olması nedeni ile tarama modelindeki araştırmalar, bilginin anlaşılması ve artırılmasında kuramcılara ve uygulayıcılara önemli katkılar sağlamaktadır (Balcı, 2004).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni 2014- 2015 eğitim öğretim yılında, Ardahan merkezde bulunan tüm ilköğretim okullarının 1. sınıfında okuyan öğrencilerden oluşmaktadır. Ardahan merkezde 6 devlet, 1 özel okul olmak üzere 7 adet ilköğretim okulu vardır. Bu okullardan 1 tanesinde idareden izin çıkmamasından dolayı bu çalışmaya dahil edilmemiş, geriye kalan 5 devlet okulu ve 1 özel okul bu çalışmanın örneklem grubunu oluşturmuştur.

Tablo 2. Örneklem Grubuna İlişkin Bilgiler

		CİNSİYET			
		KIZ	ERKEK	Toplam	
YAŞ	5	Sayı	48	37	85
		%	42,5	33,9	38,3
	6	Sayı	65	72	137
		%	57,5	66,1	61,7
Toplam	Sayı	113	109	222	
	%	100,0	100,0	100,0	

Tablo 2'de görüldüğü üzere araştırmanın çalışma grubu 222 öğrenciden oluşmuştur. Öğrencilerin 85'i 5 yaş grubu öğrencilerdir. Bu öğrencilerin 48'i kız, 37'si erkek öğrencidir. 6 yaş grubunda bulunan öğrenci sayısı 137'dir. Bu öğrencilerin 65'i kız ve 72'si erkek öğrencidir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada örneklem grubunu oluşturan öğrencilerden gerekli olan verileri elde etmek amacıyla “Metropolitan Okul Olgunluğu Testi” ile “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır.

3.3.1. Metropolitan Okul Olgunluğu Testi

Metropolitan Olgunluk Testi”, Hildert vd. tarafından 1949 yılında hazırlanmıştır. Okula hazırlık konusunda en çok ilgi çeken testtir. Çocukların okula, okulun gerektirdiği kurallara ve öğrenmeye hazır olup olmadığını saptamak ve okula hazırlanırken olması gereken fizyolojik, çevresel ve zihinsel faktörleri değerlendirmede kullanılır. Oktay (1980a) tarafından Türkçeye uyarlanan test 16 sayfalık bir kitapçıktan ve 6 ayrı alt testten oluşmuş. Her alt test uzman kişi tarafından sözlü olarak verilen yönergelere göre çocuğun işaretleyeceği ya da kopya edeceği resimlerden oluşmuştur (Oktay 1983). 5-6 yaş arasındaki çocuklara hem grup olarak hem de bireysel olarak uygulanabilen testin süresi yaklaşık 15-20 dakikadır (Wifred, 1993; Akt: Uslu ve Uslu B., 2013).

Alt testlerle ilgili bilgiler şöyledir.

1. Kelime Anlama (19 madde), dilin anlaşılması ve kavratılması testidir. Öğrencilerden her sıradaki dört resimden sırasıyla söyleneni göstermesi ve işaretlemesi istenir.
2. Cümleler (14 madde), cümlelerin anlaşılıp kavratılması ve uygun resmi işaretlemesi istenir. Öğrencilere işaretlemesi istenen resimle ilgili açıklamalar yapılır, öğrencinin anlatılan resmi işaretlemesi istenir. Öğrencilerin cümleleri kavrayıp resimlerini göstermesi için her açıklamadan sonra 15 saniye verilir.
3. Genel Bilgi (14 madde), çocuğun günlük yaşamda karşılaşılabileceği nesnelere ait resimleri göstermesi istenir. Nesnenin direk ismi söylenmez, nesnenin ne işe yaradığı ile ilgili açıklama yapılır.
4. Eşleştirme (19 madde), bir görsel algılama testidir. Testin ortasında daire içine alınmış geometrik şeklin, hayvanın, nesnenin aynısını bulması ve işaretlemesi istenir.
5. Sayılar (24 madde), sayıları tanıma, basit toplama, sayıları yazma, sayıları sıralama gibi becerilerini ölçmek içindir.
6. Kopya Etme (10 madde), öğrencilerden gösterilen şekli anlayarak doğru olarak kopya etmesi istenir.

3.3.2. Kişisel Bilgi Formu

Kişisel bilgi formu sınıf öğretmenleri vasıtası ile velilere gönderilmiştir. Velilerden sosyoekonomik durumları ve eğitim seviyeleri bilgileri istenirken çocuklarıyla ilgili de; adı, soyadı, cinsiyeti, yaşı (doğum tarihi) gibi bilgiler talep edilmiştir.

3.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Veri toplama araçları olan Metropolitan Okul Olgunluğu Testi ve kişisel bilgi formunun ilkökul 1. sınıf öğrencilerine uygulanması için, Ardahan Milli Eğitim Müdürlüğü'nden gerekli yasal izinler alındı. Daha sonra, okul idaresinden alınan izinler ile belirlenen zaman diliminde ilkökul 1. sınıf öğrencilerinden sınıf öğretmenlerinin yardımı ile veriler toplanılmıştır.

Daha sonra verilerin analizi için SPSS programı kullanılmıştır. Kişisel bilgi formu ve Metropolitan okul olgunluk testinden elde edilen veriler SPSS programına girilerek analiz edilmiştir. Araştırmanın alt problemlerine yanıt bulmak için yüzde (%), frekans, standart sapma, aritmetik ortalama, t testi, tek yönlü varyans analizi, anlamlı fark olan sonuçlar için de Post-Hoc analiz tekniğinden faydalanılmıştır.

4. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Bu çalışma, zorunlu eğitimin 12 yıla çıkarılmasıyla erken dönemde okula başlamak durumunda kalan çocukların bu süreçteki olgunlaşma ve başarı düzeyleri ile ilgili bir araştırmadır. Bu bölümde öğrencilerin kişisel bilgileri ile araştırmanın amacına dayalı olarak uygulanan Metropolitan okul olgunluk testinden elde edilen bulguların istatistiksel analizleri ve her alt probleme ilişkin elde edilen veriler bu bölümde yer almaktadır.

4.1. Araştırmanın Alt Problemlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

12 yıllık zorunlu eğitim sistemi ile birlikte 1. sınıfa başlayan öğrencilerin okul olgunluk düzeyleri üzerinde; yaş, cinsiyet, sosyoekonomik durum ile anne-babanın eğitim seviyesinin ne derece etkili olduğu, elde edilen veriler ışığında analiz edilmiştir.

Tablo 3. 5 ve 6 Yaşındaki Öğrencilerin Okul Olgunluk Düzeylerinin Yaşa Göre Farklılaşma Durumuna İlişkin T-Testi Sonuçları.

	Yaş	n	x	Ss	t	Sd	p
Okul Olgunluk Puanı	5	85	57,49	12,102	-7,159	220	,000
	6	137	68,87	11,125			

Tablo 3'te görüldüğü üzere beş yaşındaki çocukların (1. grup) okul olgunluk puan ortalaması $x=57,49$ iken, altı yaşındaki öğrencilerin (2. grup) okul olgunluk puan ortalaması $x=68,87$ olarak belirlenmiştir. Beş yaşındaki ve altı yaşındaki öğrencilerin okul olgunluk düzeylerinin yaşa göre farklılaşma durumuna bakmak için yapılan t testi sonucunda; altı yaşındaki öğrencilerin okul olgunluk puanlarının daha yüksek olduğu ve bu farkın da $p=0,000$ ($t=7,159$, $Sd=220$) anlamlı olduğu görülmektedir.

Tablo 4. 5 ve 6 Yaşındaki Öğrencilerin Okul Olgunluk Düzeylerinin Cinsiyete Göre Farklılaşma Durumuna İlişkin T-Testi Sonuçları.

	Cinsiyet	n	x	Ss	t	Sd	p
Okul Olgunluk Puanı	Kız	113	62,31	13,358	2,658	220	,008
	Erkek	109	66,80	11,713			

Tablo 4'te görüldüğü üzere kız öğrencilerin okul olgunluk puan ortalamaları $x=62,31$ iken, erkek öğrencilerin okul olgunluk puan ortalamaları $x=66,80$ olarak belirlenmiştir. Beş ve altı yaşındaki öğrencilerin okul olgunluk düzeylerinin cinsiyete göre farklılaşma durumuna bakmak için yapılan t testi sonucunda; kız ve erkek öğrenciler arasında okul olgunluğu bakımından anlamlı bir fark çıkmıştır. ($p=0,008$, $t=2,658$, $Sd=220$).

Tablo 5. Sosyoekonomik Düzeye İlişkin Betimleyici İstatistikler.

	n	x	Ss
1 (500-1500 TL)	71	59,86	10,818
2 (1501-2500 TL)	59	63,41	11,746
3 (2501-3500 TL)	45	66,91	13,794
4 (3501-4500 TL)	33	69,79	12,949
5 (4501-5500 TL)	9	73,33	10,037
6 (5500 TL üstü)	5	71,40	19,100
Toplam	222	64,51	12,749

Tablo 5'e baktığımızda 1. grup (500-1500 TL) gelir düzeyinde 71 öğrenci, 2. grup (1501-2500 TL) gelir düzeyinde 59 öğrenci, 3. grup (2501-3500 TL) gelir düzeyinde 45 öğrenci, 4. grup (3501-4500 TL) gelir düzeyinde 33 öğrenci, 5. grup (4501-5500 TL) gelir düzeyinde 9 öğrenci ve 6. grup (5501 TL üstü) gelir düzeyinde 5 öğrenci bulunmaktadır.

Sosyoekonomik düzey ile öğrencilerin okul olgunluk puanı arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Bulgular aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 6. 5 ve 6 Yaşındaki Öğrencilerin Sosyoekonomik Durumları İle Okul Olgunluk Düzeylerine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.

	KT	Sd	KO	F	p	Fark
Gruplar arası	3724,271	5	744,854	4,997	,000	1-3, 4, 5, 6 2- 4, 5
Grup içi	32197,188	216	149,061			
Toplam	35921,459	221				

Tablo 6'ya baktığımızda farklı sosyoekonomik düzeylerdeki ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okul olgunluk düzeyleri ile sosyoekonomik durumları arasında anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$). Anlamlı farkın hangi ekonomik seviyedeki öğrenciler arasında olduğunu bulmak için yapılan Post-Hoc analizi sonucunda; 1. grup gelir düzeyinde olan öğrencilerle, 3. grup ($p = ,003$), 4. grup ($p = ,000$), 5. grup ($p = ,002$) ve 6. grup ($p = ,042$) gelir düzeyindeki öğrenciler arasında anlamlı farkın olduğu görülmektedir. Ayrıca 2. grup gelir düzeyinde olan öğrencilerle, 4. grup ($p = ,017$) ve 5. grup ($p = ,024$) gelir düzeyindeki öğrenciler arasında anlamlı farkın olduğu görülmektedir.

Tablo 7. Annenin Eğitim Düzeyine İlişkin Betimleyici İstatistikler.

	n	x	Ss
1 (okumamış)	32	59,44	11,060
2 (ilkokul)	70	62,84	12,215
3 (ortaokul)	45	64,96	11,279
4 (lise)	36	64,44	14,260
5 (ön lisans)	16	70,81	13,790
6 (lisans)	20	69,60	12,275
7 (yüksek lisans)	3	84,33	4,726
Toplam	222	64,51	12,749

Tablo 7'de annenin eğitim seviyesine göre öğrencileri grupladığımızda 1. grupta (annesi okumamış) 31 öğrenci, 2. grupta (annesi ilkokul mezunu) 70 öğrenci,

3. grupta (annesi ortaokul mezunu) 45 öğrenci, 4. grupta (annesi lise mezunu) 36 öğrenci, 5. grupta (annesi ön lisans mezunu) 16 öğrenci, 6. grupta (annesi lisans mezunu) 20 öğrenci ve 7. grupta (annesi yüksek lisans mezunu) 3 öğrenci bulunmaktadır.

Annenin eğitim seviyesi ile öğrencilerin okul olgunluk puanı arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Bulgular aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 8. 5 ve 6 Yaşındaki Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Seviyelerine İle Okul Olgunluk Düzeylerine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.

	KT	Sd	KO	F	p	Fark
Gruplar arası	3359,609	6	559,935	3,697	,002	1- 5, 6, 7 2- 5, 6, 7 3- 7 4-7
Grup içi	32561,851	215	151,450			
Toplam	35921,459	221				

Tablo 8'e baktığımızda öğrencilerin okul olgunluk düzeyleri ile annelerinin eğitim seviyeleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p=0.002$). Anlamlı farkın hangi eğitim düzeyleri arasında olduğunu bulmak için yapılan Post-Hoc analizi sonucunda; 1. grup öğrencilerle, 5. grup ($p=003$), 6. grup ($p=004$) ve 7. grup ($p=001$) öğrencileri arasında, 2. grup öğrencilerle, 5. grup ($p=020$), 6. grup ($p=031$) ve 7. grup ($p=003$) öğrencileri arasında, 3. grup öğrencilerle, 7. grup ($p=009$) öğrencileri arasında ve 4. grup öğrencilerle, 7. grup ($p=008$) öğrencileri arasında anlamlı fark çıkmıştır.

Tablo 9. Babanın Eğitim Düzeyine İlişkin Betimleyici İstatistikler.

	n	x	Ss
1 (okumamış)	20	61,40	12,672
2 (ilkokul)	34	59,12	11,483
3 (ortaokul)	47	59,53	10,687
4 (lise)	54	67,24	12,278
5 (ön lisans)	26	68,19	13,363
6 (lisans)	37	69,19	12,712
7 (yüksek lisans)	4	80,50	4,435
Toplam	222	64,51	12,749

Tablo 9’da babanın eğitim seviyesine göre öğrencileri grupladığımızda 1. grupta (babası okumamış) 20 öğrenci, 2. grupta (babası ilkokul mezunu) 34 öğrenci, 3. grupta (babası ortaokul mezunu) 47 öğrenci, 4. grupta (babası lise mezunu) 54 öğrenci, 5. grupta (babası ön lisans mezunu) 26 öğrenci, 6. grupta (babası lisans mezunu) 37 öğrenci ve 7. grupta (babası yüksek lisans mezunu) 4 öğrenci bulunmaktadır.

Babanın eğitim seviyesi ile öğrencilerin okul olgunluk puanı arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Bulgular aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 10. 5 ve 6 Yaşındaki Öğrencilerin Okul Olgunluk Düzeylerinin Babalarının Eğitim Seviyelerine Göre Farklaşma Durumuna İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.

	KT	Sd	KO	F	p	Fark
Gruplar arası	4934,843	6	822,474	5,707	,000	1-6, 7 2-4, 5, 6, 7 3-4, 5, 6, 7 4-7
Grup içi	30986,616	212	144,124			
Toplam	35921,459	221				

Tablo 10'a baktığımızda öğrencilerin okul olgunluk düzeyleri ile babalarının eğitim seviyeleri arasında anlamlı bir fark vardır($p=0.000$). Anlamlı farkın hangi eğitim seviyeleri arasında olduğunu bulmak için yapılan Post-Hoc analizi sonucunda; 1. grup öğrencilerle, 6. grup ($p=,020$) ve 7. grup ($p=,004$) öğrencileri arasında, 2. grup öğrencilerle, 4. grup ($p=,002$), 5. grup ($p=004$), 6. grup ($p=001$) ve 7. grup ($p=001$) öğrencileri arasında, 3. grup öğrencilerle, 4. grup ($p=,001$), 5. grup ($p=,004$), 6. grup ($p=,000$) ve 7. grup ($p=,001$) öğrencileri arasında, 4. Grup öğrencilerle, 7. grup ($p=,020$), öğrenciler arasında, anlamlı fark çıkmıştır.

5. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç

12 Yıllık Zorunlu Eğitim Sistemi ile Birlikte İlkokul 1. Sınıfa Başlayan Öğrencilerin Okul Olgunluk Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi başlıklı çalışmamız Ardahan merkezde yer alan okullarda eğitim gören 1. sınıf öğrencileri üzerinde gerekli izinler alındıktan sonra yürütülmüştür. Hâlihazırda devam eden 12 yıllık zorunlu eğitim süreci içinde 1. sınıf öğrencilerinin okul olgunluk düzeylerinin belirlenmesi, öğrencilerin sonraki eğitim süreçlerini derinden etkilemektedir.

Bu doğrultuda, Metropolitan okul olgunluğu testi uygulanmıştır. Hildert vd. tarafından 1949 yılında hazırlanan bu test, okula hazırlık konusunda en başarılı sonuçlar alınan test olarak ünlenmiştir. Bu test, çocukların okula, okulun gerektirdiği kurallara ve öğrenmeye hazır olup olmadığını saptamak ve okula hazırlanırken olması gereken fizyolojik, çevresel ve zihinsel faktörleri değerlendirmede kullanılagelmiştir. İkinci olarak, bu olgunluğu hangi değişkenlerin etkilediğini tespit etmek ve öğrencilerin demografik bilgilerini toplamak amacıyla 'kişisel bilgi formu testi' uygulanmıştır.

1. sınıf öğrencilerinin eğitim süreçleri boyunca kullanacağı temel bilgilerin öğrenildiği, okuma ve yazma becerilerini kazandıkları bu önemli süreci hangi değişkenlerin yordadığını ortaya koymak alınacak önlemler ve gelişmeler için büyük önem arz etmektedir. Bu açıdan okul ve buna bağlı olarak ortaya konulan eğitim süreci, hem hazır bulunuşluk hem de okuma yazma süreçlerinin en etkin şekilde kazanıldığı alanlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Eğitim-öğretim ameliyesinin gerçekleştiği bu yolculuklar hakkında şu yorumlar ön plana çıkmaktadır. Buna göre okul olgunluğu ile okuma yazma becerisi karşılaştırıldığında okul olgunluğu arttıkça öğrencilerin okuma yazma becerilerinin arttığı ortaya konan bulgular ışığında saptanmıştır. Okul olgunluğu zayıf olarak değerlendirilen öğrencilerin okuma yazma becerisi diğer gruplara göre düşük bulunmuştur. Buna karşın aynı araştırmada diğer grupların okuma yazma becerileri birbirine yakın bulunmuştur. Okul olgunluğu zayıf

olarak değerlendirilen öğrencilerin diğer gruplardaki öğrencilerle aralarındaki farkı kapatamadığı ve bu durumun okuma yazma becerilerini etkilediği gözlemlenmiştir. İlkokul birinci sınıfta okuyan öğrencilerin hazır bulunuşlukları ile okuma-yazma başarıları arasında bir ilişki olduğu yapılan çalışmalarda vurgulanmıştır. Bununla birlikte hazır bulunuşluğun ve okul olgunluğunun okuma ve yazma başarılarında çok önemli bir değişken olduğu ortaya konmuştur.

Bu çalışmada Ardahan il merkezinde 12 yıllık zorunlu eğitim sistemi ile birlikte ilkokul 1. sınıfa başlayan 5-6 yaş grubu öğrencilerin okul olgunluk düzeylerinin yaş, cinsiyet, sosyoekonomik durum ile anne ve babanın eğitim seviyesi açısından karşılaştırılmıştır. Bu çalışmada elde edilen bulgular sonucunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

5.1.1. Yaş ile Okul Olgunluk Düzeyine İlişkin Sonuçlar

12 yıllık zorunlu eğitim sistemi ile 1. sınıfa başlayan 5 ve 6 yaş öğrencilerinin okul olgunluk düzeyleri ile yaşları arasında anlamlı fark çıkmıştır. Okula 5 yaşında başlayan öğrencilerin okul olgunluk puan ortalamaları, okula 6 yaşında başlayan öğrencilere göre daha düşük olarak ölçülmüştür. Bu bulgular, bu konuda yapılan çalışma sonuçları ile örtüşmektedir. Aksu vd. (2014) tarafından yapılan araştırmada ilkokula 60-66 aylık iken başlayan öğrencilerin akademik başarılarının daha düşük çıktığı şeklindedir. Buna göre 60-66 aylık çocukların okuma yazmayı öğrenmek için uygun olgunluğa erişemedikleri saptanmıştır. Kapçı vd. (2013) yaptıkları araştırma sonucunda genel olarak 5 yaşında okula başlayan öğrencilerin, 6 yaşında okula başlayanlara göre bilişsel, duygusal ve sosyal açıdan tam gelişmedikleri, bundan dolayı da eğitim-öğretim sürecinde ciddi sıkıntılarla karşılaştıkları vurgulanmıştır. Ayrıca Akbaşlı ve Üredi (2014) tarafından yapılan çalışmada ilkokul birinci sınıf öğretmenleri birinci sınıfa başlama yaşının 5'e indirilmesi okul olgunluğu kavramı düşünülmeden oluşturulmuş olan bir düzenleme olduğunu ifade etmişlerdir. 1. sınıfa küçük yaşta başlayan çocukların ilk okuma ve yazmaya başlamak için hazır bulunuşluk düzeylerinin uygun olmadığı şeklinde yorumda bulunmuşlardır. Kabapınar, Çilingir, Topçubaşı, Atabaş ve Karadağ (2018) tarafından bir çalışma yürütülmüş, çalışmada öğretmenlerin okula erken yaşta başlayan çocukların bilişsel potansiyelleri hakkındaki düşünceleri analiz edilmiştir. Çalışma sonunda

öğretmenlerin 60-66 aylıkken okula başlayan çocukların bilişsel alanda diğer çocuklara göre yetersiz olduğu sonucuna ulaştıkları ortaya konmuştur. Çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin çoğu, okula erken yaşta başlayan çocukların bilişsel anlamda; dikkat sürelerinin kısa, akademik başarılarının ve derse katılımlarının düşük olduğunu dile getirmişlerdir.

Kahramanoğlu, Tiryaki ve Canpolat (2014) tarafında 60-66 aylık öğrenciler okul hazır bulunuşlukları ile ilgili bir çalışma yapılmıştır. Çalışma sonunda 60-66 ay aralığındaki çocukların parmak kasları yönünde gerekli seviyede olmadıkları, bu çocukların konuları anlamada da sorunlar yaşadıkları tespit edilmiştir. Dil gelişimleri açısından bu öğrenciler iletişimde zorluk, düşüncelerini belirtmede ve çevreleri ile konuşmada sorun yaşadıkları tespit edilmiştir. Bu açıdan bakıldığında bu yaş aralığında ki öğrencilerin istenilen okul olgunluk seviyesinde olmadıkları söylenebilir. Başka bir çalışmada birinci sınıfa başlayan farklı yaş gruplarındaki (72-84 a ve 60-71 ay) çocukların okul olgunluk düzeyleri ve okulda yaşadıkları uyum problemleri araştırılmıştır. Çalışma sonunda 72-84 yaş aralığındaki öğrenciler istenilen olgunluk düzeyine ulaşmışken, 60-71 yaş aralığındaki öğrencilerin ise istenilen okul olgunluk düzeyinde olmadıkları tespit edilmiştir (Gündüz ve Özarslan, 2017). Lois (1996) tarafında yapılan başka bir çalışmada okula hazır bulunuşluk ve okumaya geçiş faktörlerinde yaşı etkisi araştırılmış ve yaşı bu gelişimleri etkilemede önemli olduğu belirlenmiştir. Yine Unutkan (2003) okul olgunluğu ile yaş faktörünün karşılaştırdığı çalışmasında şunları ifade etmiştir: Okula hazır bulunuşluk düzeyi bakımından en az 66 aylık yani 5 buçuk yaşında olunması gerektiği dolayısıyla 5 buçuk ve 6 yaşındaki öğrencilerin okul olgunluk düzeylerinin 5 yaşındaki öğrencilere göre daha yeterli olduğu belirtilmiştir. Yine başka bir çalışmada 60-73 aylık ve üstü öğrencilerle okuma seviyesi yazma seviyesi ve okuduğunu anlamlandırma seviyeleri karşılaştırılmış. Hem okuma seviyesi hem yazma seviyesi hem de okuduğunu anlamlandırma seviyesi bakımından 60-66 ay aralığındaki öğrenciler 67-72 aylık ile 73 aylık ve üstü öğrencilere göre daha düşük çıkmıştır (Tutal ve Oral, 2013).

Başka bir çalışmada öğrencilere Marmara ilköğretime Hazır Oluş Ölçeği uygulanmış ve aldıkları puanlar karşılaştırılmıştır. Sonuç olarak 60 ila 66 ay aralığındaki öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin 67 ila 72 aylık öğrencilere göre anlamlı seviyede düşük çıkmıştır (Adağideli, 2018). Küçük yaşta okula başlamanın

başka dezavantajları ise Şentürk (2016) tarafından şöyle sıralanmıştır: Yaşa göre 1. sınıfa küçük yaşta başlayan öğrencilerin karşılaştıkları uyum sorunları tespit edilmiştir. Bu öğrencilerin derste hemen sıkılganlık gösterdikleri, kendilerinden yaş açısından daha büyük olan akranları ile sorunlar yaşadıkları, ayrıca kendi kendilerine yetme ve okul kurallarına uymada güçlük çektikleri vurgulanmıştır. Bunların dışında küçük yaş grubu çocuklarının yaşadığı diğer sorunlar öğretmenler tarafından şöyle belirtilmiştir: kurallara uymak, anne babadan ayrılmak, derslere katılım, okula karşı tutum, konsantre olma ve dikkati toplama gibi konularda çok fazla sorunlara karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Başka bir çalışmada okula beş ve altı yaşında başlayan öğrencilerin akademik olarak başarılarına bakıldığında beş yaşındaki öğrencilerin altı yaşındaki öğrencilere göre akademik anlamda dezavantajlı bir durumda oldukları tespit edilmiştir (Crosser, 1991). Dilcioğlu'nun (2016) yaptığı çalışmada ulaştığı sonuca göre okul hazır bulunuşluğu üzerinde etkili olan faktörler incelenmiş, okula 6 yaşında başlayanların 5 yaşında başlayanlara göre daha hazır olduklarını tespit etmiştir. Görüldüğü gibi yapılan çalışmaların büyük çoğunluğunda yaş faktörünün okul olgunluğu üzerinde etkili bir etmen olduğu görülmektedir. Okul olgunluğu artışı ile yaşın yükselmesinin bir paralellik gösterdiği yaş arttıkça okul olgunluk puanlarının da arttığı görülmektedir.

5.1.2. Cinsiyet ile Okul Olgunluk Düzeyine İlişkin Sonuçlar

12 yıllık zorunlu eğitim sistemi ile 1. sınıfa başlayan 5 ve 6 yaşındaki kız ve erkek öğrencilerinin okul olgunluk düzeylerine baktığımızda öğrencilerin okul olgunlukları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir fark çıkmıştır. Yapılan çalışmalara baktığımızda okul olgunluğu ile cinsiyet arasında genel anlamda anlamlı fark olmadığı belirtilse de bazı çalışmalarda da ise öğrencilerin bulunduğu sosyal ve kültürel ortama göre bu farkın değişebileceği ifade edilmiştir. Örneğin; Gullo ve Burton (1992) tarafından yapılan çalışmada bu konuya vurgu yapılmıştır. Cinsiyet etkeninin okul hazır bulunuşluğu üzerindeki etkisinin kültürel ve sosyal etkenlere bağlı değişebileceği belirtilmiştir.

5.1.3. Sosyoekonomik Durum ile Okul Olgunluk Düzeyine İlişkin Sonuçlar

Sosyoekonomik durum ile okul olgunluk düzeyi arasındaki ilişki noktasında, ilkokul birinci sınıfa başlayan öğrencilerin okul olgunluk düzeyleri ile sosyoekonomik

düzeyleri arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Ekonomik ve sosyal olarak daha dezavantajlı olan öğrencilerin sosyal ve ekonomik açıdan daha iyi öğrencilere göre okul olgunluklarının daha düşük olduğu yapılan çalışmalarda da ortaya çıkmıştır. Aynı sonuç öğrencilerin cümle ve kelime becerileri karşılaştırıldığında orta ve düşük sosyoekonomik seviyedeki öğrencilerin üst sosyoekonomik seviyedeki öğrencilere göre daha düşük olduğu durum için de geçerlidir.

Bu konuda yapılan çalışmalarda da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Koca (2016) tarafından Eskişehir’de anaokuluna giden 60 öğrencinin okul olgunluk düzeylerinde etkili olan faktörler Metropolitan Okul Olgunluğu Testi ile belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışmada analiz sonuçlarına göre ekonomik ve sosyal olarak daha dezavantajlı olan öğrencilerin sosyal ve ekonomik açıdan daha iyi öğrencilere göre okul olgunluklarının daha düşük olduğu belirtilmiştir. Brooks-Gunnand ve Markman (2005) tarafından yapılan çalışmada okul olgunluğu üzerinde sosyoekonomik faktörlerin etki bakımından çok önemli olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerin cümle ve kelime becerileri karşılaştırıldığında orta ve düşük sosyoekonomik seviyedeki öğrencilerin becerileri üst sosyoekonomik seviyedeki öğrencilere göre daha düşük çıkmıştır (Akt: Koca, 2016). Başka bir çalışmada sosyoekonomik seviyenin okul olgunluğu üzerindeki etkisine bakılmış, ekonomik olarak daha yüksek seviyede olan ailelerin çocuklarının okul olgunluğu açısından daha yatkın oldukları ve bu öğrencilerin sosyoekonomik olarak düşük seviyedeki ailelerin çocuklarına oranla okul olgunluk puanlarının daha iyi olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Scott-Little, Kagan ve Frelow, 2006). Yine Jeon, Cynthia ve Eunhye (2014), tarafından öğrencilerin okul olgunluk düzeyleri ile buldukları ailenin sosyoekonomik seviyesi bakımından bir ilişki olup olmadığını belirlemek amacı ile yaptıkları çalışmada, sosyoekonomik seviye bakımından düşük olan ailelerin öğrencilerinin, bilişsel beceri puanlarının düşük olduğu tespit edilmiştir. Diğer bir tespit ise ailelerin çocuklarına sunduğu imkânlar, evde hazırlanan öğrenme ortamları ile sosyoekonomik seviyenin çocukların bilişsel gelişimlerini etkilediği tespitinde bulunulmuştur. Kandır ve Tümer’in (2013) yaptığı çalışma sonuçlarında da benzer verilere ulaşıldığı görülmektedir. Ebeveynlerin sosyoekonomik seviyelerinin 5-6 yaşındaki öğrencilerin öğrenme becerileri üzerinde etkili olduğu sonucuna varılmıştır, daha iyi sosyoekonomik seviyedeki ailelerin çocuklarının okul olgunluk puanlarının daha yüksek çıktığı vurgulanmıştır.

5.1.4. Anne-Babanın Eğitim Seviyesi ile Okul Olgunluk Düzeyine İlişkin

Sonuçlar

Anne-Babanın eğitim seviyesi ile okul olgunluk düzeyine ilişkin sonuçları bakımından 12 yıllık zorunlu eğitim sistemi ile ilkokul birinci sınıfa başlayan öğrencilerin okul olgunluk düzeyleri ile anne ve babalarının eğitim seviyeleri arasında ilişki anlamlı seviyede irdelenmiştir. Anne ve babaların eğitim seviyeleri arttıkça çocukları ile ilgilenme eğitim öğretim aşamasında çocuklarını takip etme ve onları çalıştırmada daha etkili oldukları görülmüştür. Araştırma, anne veya babası okumamış bir öğrencinin ders çalışmasında ailesinden alacağı destek ile anne ve babası okumuş çocukların alacağı desteğin aynı olmadığını ortaya koymaktadır. Anne babaların eğitim seviyelerinin yükselmesi ile bu ailelerin çocuklarına sundukları eğitim ortamlarının arttığı, çocuklarının düzeylerinin pozitif açıdan etkileyecek olumlu davranışlarda buldukları yine başka bir veri olarak karşımıza çıkmaktadır. Anne ve babaların eğitim düzeylerinin yükselmesi okul olgunluğunda çocuğu pozitif yönde etkilediği gözlenmiştir. Bu anlamda öğrencilerin anne ve babalarının eğitim seviyesi arttıkça okul olgunluk puanlarının da aynı düzeyde arttığı tespit edilmiştir.

Bu konuda yapılan çalışmalarda da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Çıkrıkçı (1999) tarafında yapılan çalışmada anne, babaların eğitim seviyelerinin yükselmesi ile bu ailelerin çocuklarına sundukları eğitim ortamlarının arttığı, çocuklarının düzeylerinin pozitif açıdan etkileyecek olumlu davranışlarda bulduklarını belirtmiştir. Bu çalışmalar sayesinde öğrencilerin okula daha hazır geldikleri belirtilmiştir. Öğrencilerinin eğitici-öğretici faaliyetlere yönlendiren çeşitli faaliyet ve gezilere katılmalarını destekleyen ailelerin de genelde eğitim seviyesi yüksek aileler oldukları belirtilmiştir. Başka bir çalışmada anne ve babaların eğitim düzeyi yükselmesi okul olgunluğunda olumlu olduğu vurgulanmıştır. Buna göre öğrencilerin annelerinin eğitim seviyesi arttıkça okul olgunluk puanlarının da aynı düzeyde arttığı tespit edilmiştir. Bunun yanında annesi ortaokul mezunu olan öğrenciler ise ilkokul mezunu olanlar arasında anlamlı fark çıkmadığı ifade edilmiştir (Arı ve Özcan, 2014).Adagıdeli (2018) öğrencilerin hazır bulunuşluk ölçeğinden aldıkları puanların baba ve annenin eğitim seviyesine göre değiştiği ifade edilmiştir. Bu çalışma sonucuna göre baba yada annesi üniversite mezunu olan öğrencilerin, baba yada

annesi en fazla lise mezunu olan öğrencilere göre anlamlı bir şekilde değiştiği ifade edilmiştir.

Arı ve Özcan (2014) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin babalarının eğitim seviyeleri ile okul olgunluk puanları karşılaştırıldığında babaların eğitim seviyesi yükseldikçe çocuklarının okul olgunluk puanlarının da yükseldiği belirtilmiştir. Bunun yanında okul olgunluk puanı en yüksek olan öğrencilerin babalarının lise mezunu oldukları saptanmıştır. Okul olgunluk puanları düşük ve birbirine benzer olan öğrencilerin babalarının ise ya hiç okumamış, ya ilkökul mezunu veya ortaokul mezunu oldukları belirtilmiştir. Son tahlilde, 12 yıllık zorunlu eğitim sistemi ile 1. sınıfa başlayan 5 ve 6 yaş öğrencilerin okul olgunluk düzeyleri arasındaki etkenlerin sadece bir tek nedene bağlanamayacağı ortaya çıkmaktadır. Bu anlamda okula başlama yaşının bu durum üzerinde etkisi kadar, öğrencinin içinde bulunduğu sosyal çevre, eğitim anlayışı ve sosyoekonomik durumunda önemli birer faktör oldukları görülmüştür.

5. 2. Öneriler

Öğrencilerimizin hem akademik hem sosyal hem de psikolojik anlamda sağlıklı mesafe kat etmeleri, okula başladıklarında okulun kendilerinden isteyeceği ve ilk defa okulda karşılaşacakları durumların üstesinden gelebilmeleri için istenilen hazır bulunuşluk seviyesine ulaşmış olarak okula başlamaları gerekmektedir. Bu açıdan baktığımızda okul olgunluğunun öğrencilerin eğitim-öğretime başladığı ilkökul 1. sınıfta olması gereken seviyede olması akademik başarının da beraberinde artacağı anlamına gelmektedir. Bu açıdan 5 yaşındaki öğrencilerin 1. sınıf yerine okul öncesi eğitime yönlendirilmeleri daha elzem görülmektedir.

Yukarıda dile getirdiğimiz gibi çocuklarda yaşın ilerlemesiyle beraber okul olgunluğu da gelişme göstermektedir. Ancak göz ardı edilmemesi gerekir ki sosyoekonomik durum, öğrencilerin okul olgunluğu ile okula başlamalarına etkisi bakımından önemli bir yere sahiptir. Bu açıdan çeşitli kurum ve kuruluşlar (okullar, belediyeler, üniversiteler, televizyon ve sivil toplum kuruluşları) bu konuda seferber olmalıdır. Özellikle sosyoekonomik olarak düşük olan çevrelerde öğrencilerin içinde buldukları dezavantajların en aza indirilmesi için çalışmalar yapmak ayrı bir sorumluluk olarak ortaya çıkmaktadır. Bu anlamda daha alt ekonomik düzeyden gelen çocukların bulunduğu sınıflarda öğretmenlerin çeşitli etkinliklerde bulunmaları da

önem kazanmaktadır. Sosyoekonomik düzeyin ve kültürel faktörlerin etkisinin belirgin bir şekilde başladığı okul öncesi dönemden başlayarak okul olgunluğunu destekleyici programlar hazırlanmalı ve belli aralıklarla uygulamaya açılıp takip edilmelidir.

Yine çeşitli sebeplerle okula beklenen seviyeden daha geç başlamış öğrencilere yönelik uygun sınıf içi etkinlikler düzenlemelidir. 4+4+4 eğitim sistemi ile birlikte farklı yaşta olan öğrenciler aynı sınıfta başlamak durumunda kaldılar. Araştırmalarda çıkan sonuçlara baktığımızda yaş farkı olan öğrencilerin okul olgunluk düzeyleri de aynı değildir. Bu açıdan yaşça kendilerinden büyük olan öğrencilerle okuyan küçük yaş grubu çocuklar kendilerini ifade etmede, derse katılımda ve işlenen konuları yaşça kendilerinden büyük olan öğrenciler gibi anlamada zorluklar yaşayabilirler. Bu tür durumlarda sınıf öğretmenlerine düşen görev, okul olgunluğu açısından yetersiz görülen öğrencilerle ilgilenmeleri, aileleri ile irtibata geçmeleri ve bu öğrencilere ekstra sorumluluk vererek okul olgunluğunu artırma anlamında destek olmalarıdır.

Bu tür durumlarda ailelere düşen görev ise, çocukları 1. sınıfa başlamadan önce gidecekleri okulların rehberlik birimlerinden yardım alarak 1. sınıf için hazır olup olmadıkları; metropolitan okul olgunluğu testi ve benzeri testlerle öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin belirledikten sonra 1. sınıfa yönlendirmeleridir. İstenilen hazır bulunuşluk düzeyine sahip olmayan çocuklarını ana sınıfına yönlendirmeleridir.

Anne ve babaların eğitim seviyelerinin de okul olgunluğunda önemli bir yere sahip olduğunu belirten birçok araştırma mevcuttur (Çıkrıkçı 1999, Oktay 2007; Erkan, 2011, Çiçekler vd. 2011; Yılmaz, 2000; Balat, 2003; Obalar ve Ada 2010; Erözkan, 2000; Kılıç, 2004; Yazıcı, 1999). Bu çerçevede sınıf öğretmenlerine düşen görev, çalıştıkları okulların bulunduğu çevrede bulunan velilerin eğitim seviyesinden haberdar olmak ve özellikle anne babası okumamış ve ilkokul mezunu olan öğrencilerin ailelerine destekleyici ve yönlendirici çalışmalarla çocukların eğitimine katkıda bulunmaktır.

Bu arada sınıf öğretmenleri ile anasınıfı öğretmenlerine, ilkokula geçiş ve okul olgunluğu konularında çeşitli seminerler ve hizmet içi kursları verilmelidir. Yapılacak bu çalışmalar öğretmenlerin öğrencileri daha iyi anlamaları, tanımaları ve yaşanacak uyum sorunlarını en aza indirmeleri için yol gösterici olacaktır.

KAYNAKÇA

- Adagideli, H.F. (2018). *Okul öncesi çocuklarının ilkokula hazır bulunuşluklarının yordayıcısı olarak öz-düzenleme becerilerinin incelenmesi*. Marmara Üniversitesi: Doktora tezi.
- Ahioğlu, Ş. (2006). *Öğretmen ve veli görüşlerine göre farklı sosyoekonomik düzeydeki ailelerin ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okuma yazma sürecini etkileme biçiminin değerlendirilmesi*. Çukurova Üniversitesi: Yayınlanmış yüksek lisans tezi.
- Akbaşı, S. ve Üredi, L. (2014). Eğitim sistemindeki 4+4+4 yapılanmasına ilişkin öğretmen görüşleri. *Journal of Teacher Education and Educators Volume/Cilt 3, Number/Sayı 1, 2014, 109-136*.
- Akgül, İ. (2015). Sınıf öğretmenlerine göre ideal ilkokul öğrencisi nasıl olmalıdır? - esenler ilçesi örneği. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi Journal of Research in Education and Teaching*, Ağustos 2015 Cilt:4 Sayı:3 Makale No: 18.
- Aksu, D., Özden, B. ve Kılıç, R. (2014). Sınıf öğretmenlerinin 12 yıllık (4+4+4) zorunlu eğitime ilişkin görüşleri, *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7 (4), 181-202.
- Akyol, H. (2012). *Türkçe ilk okuma yazma öğretimi* (12.Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Aral, N., Bütün Ayhan, A. (2005). Anaokuluna devam eden altı yaş grubundaki çocukların kavram gelişiminde bilgisayar destekli öğretimin etkisinin incelenmesi. *Ankara Üniversitesi Ev Ekonomisi Yüksekokulu Bilimsel Araştırma ve İncelemeler dergisi*.
- Arı, M., Bayhan, P. Üstün, E. Akman P. (2000). *Farklı sosyoekonomik düzeydeki 6-8 yaş çocuklarının gelişimsel değerlendirilmesi*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Arı, A. (2014). *İlkokul birinci sınıfa başlama yaşına ilişkin öğretmen görüşleri*. <http://www.edam.com.tr/kuyeb/pdf/tr/f24cf31188a901b74d36b7b3ba24acd11047>. Erişim tarihi: 24.07.2015.
- Arı, S., Özcan, E. (2014). *Birinci sınıf öğrencilerinin bilişsel okul olgunluğu düzeylerinin okuma yazmayı öğrenme sürecine olan etkisi*. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi: Yüksek lisans tezi

- Arıkök, İ. (2001). *Beş-altı yaş çocuklarında görsel algı eğitiminin okuma olgunluğuna olan etkisinin incelenmesi*. Gazi Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Avcı, N. (2003). *Yaşama merhaba: Gelişimde 0-3 Yaş*. İstanbul: Mopa Yayınları.
- Aybek, B. ve Aslan, S. (2014). İlkokul birinci sınıf öğretmenlerinin 4+4+4 eğitim sisteminde yaşamış oldukları sorunlara ve çözüm önerilerine yönelik görüşlerinin incelenmesi (Elazığ İli Örneği). 3. *Ulusal Eğitim Programları ve Öğretim Kongre bildiri*, 7-9 Mayıs 2014, Gaziantep, Türkiye.
- Aydın, A., Sarier, Y. ve Uysal, Ş. (2012). Sosyoekonomik ve sosyokültürel değişkenler açısından PISA matematik sonuçlarının karşılaştırılması. *Eğitim ve Bilim*, 164, 20-30.
- Aykaç, N., Kabaran H., Atar, E. ve Bilgin, H.(2014). İlkokul 1. sınıf öğrencilerinin 4+4+4 uygulaması sonucunda yaşadıkları sorunların öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi (Muğla İli Örneği). *Turkish Studies- International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 9/2 Ankara-Turkey.
- Bacanlı, H. (2005). *Gelişim ve öğrenme*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Balat U. G. (2003). *Altı yaş grubu korunmaya muhtaç ve ailesinin yanında kalan çocukların okula hazır bulunuşluk ile ilgili temel kavram bilgilerinin karşılaştırılması*. Ankara Hacettepe Üniversitesi: Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Balcı, A. (2004). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem, teknik ve ilkeler*. Ankara: PegemA Yayıncılık, 4. Baskı.
- Balcı, A. (2011). *Karşılaştırmalı eğitim sistemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Başaran, İ. E. (1998). *Eğitim psikolojisi* (5. Baskı). Ankara: Aydan Web Tesisleri Yayınları.
- Begum, N. N. (2007). *Effect of parentin volvement on mathand reading achievement of young children: Evidence from the Early Childhood Longitudinal Study*. Unpublished Dissertation, Indiana University of Pennsylvania.
- Berrueta-Clement, J. R., Schweinhart, L. J., Barnett, W. S., Epstein, A. S. and Weikart, D. P. (1984). *Changed lives: The effects of the Perry preschool program on youths through age 19*. Ypsilanti, MI: *Monographs of the High/Scope Educational Research Foundation*.

- Binbaşıoğlu, C. (1995). *Eğitim psikolojisi*, 9. Baskı, Ankara: Yargıcı Matbaası Yayınları.
- Bilgiseven, Â. K. (1982). *İktisat sosyolojisi açısından eğitim yolu ile kalkınmanın esasları (III. baskı)*. İstanbul: Divan Yayınları.
- Boz, M. (2004). *Altı yaş çocuklarının okula hazır bulunuşluk düzeylerinin veli ve öğretmen görüşleri yönünden incelenmesi*. Ankara Hacettepe Üniversitesi: Yayımlanmamış yüksek lisans tezi.
- Boz, T. ve Yıldırım, A. (2014). 4+4+4 Yeni eğitim sisteminde birinci sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları zorluklar. 3. *Ulusal Eğitim Programları ve Öğretim Kongresi*. Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep, Türkiye.
- Brooks-Gunn J. & Markman, B. (2005). The contributi on of parentingtoethni can dracialgaps in school readiness, *The Future of Children*, 15, pp. 139-168.
- Brostrom, S. (2000). *Transition to school*. (ERIC Document Number: 445814).
- Bulut, N. ve Altun, Y. (2014). *Değişen 1. sınıfa başlama yaşı sonucunda oluşan sorunlara yönelik öğretmen görüşleri*. Düzce üniversitesi: Yüksek lisan tezi.
- Canbulat, A. N. ve Yıldızbaş, F. (2014). Okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin 60-72 aylık çocukların okula hazır bulunuşluklarına ilişkin görüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 14(1), 33-50.
- Cemaloğlu, N. (2000). *İlk okuma yazma öğrenimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Crosser, S. L. (1991). Summer birth date children: kindergarten entrance age and academic achievement. *The Journal of Educational Research*, 84 (3), 40- 146.
- Cerit, Y., Akgün, N., Yıldız, K. ve Soysal, M.R. (2014). Yeni eğitim sisteminin (4+4+4) uygulanmasında yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri (Bolu İl Örneği). *Eğitim bilimleri araştırma dergisi*. Uluslararası e- dergi. Cilt: 4 özel sayı:1
- Cinkılıç, H. (2009). *Okul öncesi eğitimin ilköğretim 1.sınıf öğrencilerinin okul olgunluğuna etkisinin incelenmesi*. Selçuk Üniversitesi: Yüksek lisans tezi.
- Çataloluk, C. (1994). *Farklı sosyoekonomik ve kültürel ortamlarda yetişen çocukların okul olgunluğu açısından karşılaştırılması*. İstanbul Üniversitesi: Yayımlanmamış yüksek lisans tezi.
- Çelenk, S. (2007). *İlk okuma yazma programı ve öğretimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.

- Çelenk, S. (2008). İlköğretim okulları birinci sınıf öğrencilerinin ilk okuma ve yazma öğretimine hazırlık düzeyleri. *Abant izzet baysal üniversitesi eğitim fakültesi dergisi*, cilt: 8, say: 1.
- Çıkrıkçı, S. (1999). *Ankara il merkezindeki resmi banka okullarına devam eden 5-6 yaş çocuklarının okul olgunluğu ile aile tutumu arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Ankara Hacettepe Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Çiçekler, G.Y., Pirpir, D.A., Büyükbayraktar, Ç., Er, R.K (2011). Annelerin mükemmeliyetçi tutumlarının altı yaşındaki çocuklarının okul olgunluğuna etkisi. *International Conference on New Trends in Education and Their Implications*.
- Dexter, E. R. (2000). *Literacy development in United States families: A multi-level analysis of the effects of maternal literacy, maternal schooling, family income, and home literacy supports on children's growth in reading*. Harvard University: Unpublished Dissertation
- Dilcioğlu, Z. (2016). *5 ve 6 Yaş grubu çocuklarının ilkökula hazır bulunuşluk düzeylerinin incelenmesi*. İzmir Ege Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Dirlik, C. (2014). *4+4+4 Eğitim sisteminde 60-66 aylık öğrencilerin okula hazır bulunuşlukta sosyal uyum düzeylerinin incelenmesi*. İstanbul Aydın Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Dockett, S. & Perry, R. (2002). Young children's access to powerful mathematical ideas. In *Handbook of international research in mathematics education: Directions for the 21st century* (5 ed., pp. 75-108). Mahwah: Lawrence Erlbaum Associates.
- Doğan, S., Uğurlu, C. T. ve Demir, A. (2014). 4+4+4 eğitim sisteminin okul paydaşlarına olumlu ve olumsuz etkilerinin yönetici görüşlerine göre incelenmesi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 13(1), 115-138.
- Duran, E. (2009). *Bitişik eğitimi öğretimi çalışmalarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. Ankara, Gazi Üniversitesi: Yayınlanmamış doktora tezi.
- Düşmez, İ., & Bulut, H. (2015). Eğitim yöneticileri bakış açısıyla 12 yıllık kesintili zorunlu eğitim sistemi: Giresun örneği. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 157-176

- Einon, D. (2000). *Bebeklikten okula öğrenmede ilk adımlar*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Ekiz, D., Altun, T. ve Siyambaş, P. B. (2013). 4+4+4 zorunlu eğitim sistemindeki uygulamalar ve karşılaşılan sorunların öğretmen görüşleri açısından değerlendirilmesi. *XII. Uluslararası Katılımlı Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu Bildiri Kitabı*, 335-346.
- Engin, A.O. Özen, Ş. Beyoğlu, V. (2009). Öğrencilerin okul öğrenme başarılarını etkileyen bazı temel değişkenler. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Journal of the Institute of Social Sciences* Sayı Number 3, Bahar Spring, 125-156.
- Erden, M. (2001). *Sınıf yönetimi*. İstanbul: Alkım Yayınları.
- Erkan, S. (2011). Farklı sosyoekonomik düzeydeki ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okula hazır bulunuşluklarının incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education)* 40: 186-197 [2011].
- Esaspehlivan, M. (2006). *Okulöncesi eğitim kurumuna gitmiş ve gitmemiş 78 ve 68 aylık çocukların okula hazır bulunuşluklarının karşılaştırılması*. İstanbul Marmara Üniversitesi: Yayımlanmamış yüksek lisans tezi.
- Fidan, M. Taşçı, G. ve Yılmaz, N. (2013). İlkokul birinci sınıf öğretmenlerinin 60-66 aylık öğrencilerine ilişkin görüşleri. *12. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu*. Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
- Fidan, N. (1998). *Okulda öğrenme ve öğretme*. İstanbul: Alkım Yayınevi.
- Garrett, M. T. (2001). Soaring on the wings of the eagle: Wellness of Native American high school students. *Professional School Counseling*, 3(1), 57- 64.
- Gonca, H. (2004). *Ankara il merkezinde farklı sosyoekonomik ve kültürel ortamlarda yetişen ve ilköğretim okuluna yeni başlayan çocukların okul olgunluğunun incelenmesi*. Ankara Hacettepe Üniversitesi: Yüksek lisans tezi.
- Gökçen, F. Ç. (2004). *Çocuğum okula başlıyor*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Gullo, D. F. & Burton, C. B. (1992). Age of entry, preschool experience, and sex as antecedents of academic readiness in kindergarten. *Early Childhood Research Quarterly*, 7, 175-186.

- Gümüş, S. (2013). 4+4+4 yapılanması okul olgunluğu yönünden 1. sınıfa başlama yaşının (60-66 ay ve 66-72 ay)değerlendirilmesi. *Öğretmen Dünyası Dergisi*. Yıl:34, Sayı 402. ss.13-14.
- Gündüz, F. ve Çalışkan, M. (2013). 60-66, 66-72, 72-84 Aylık çocukların okul olgunluk ve okuma yazma becerilerini kazanma düzeylerinin incelenmesi. *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 8/8 Summer 2013, p. 379-398, Ankara.
- Gündüz, H. B. ve Özarslan, N. (2017). Farklı yaş kategorilerinde ilkokula başlayan öğrencilerin okul olgunluğu ve öğretmen görüşlerine göre okula uyum problemleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*,17 (1), 212-230.
- Gürkan, T. (1987). *Temel eğitimde 6 yaş uygulamasının değerlendirilmesi (Ankara ilinde bir inceleme)*. Ankara: Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Harman, G. ve Çelikler, D. (2012). Eğitimde hazır bulunuşluğun önemi üzerine bir derleme çalışması. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(3), 147-156.
- Hesapçıoğlu, M. (2003). Okul, new public management ve toplam kalite yönetimi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 3 (1), 159-165.
- High, C. P., Lagasse, L., Becker, S., Ahlgren, I. & Gardner, A. (2000). Literacy promotion in primary carepediatrics: Can wemake a difference? *Pediatrics*, 105, 4; 927-934.
- Işıkoğlu, E. N., Ceren, Ş. Z. (2014). Birinci sınıfa başlayan çocukların, velilerin ve öğretmenlerin okula uyumlarının incelenmesi. *International Journal Of New Trends InArts, Sports & Science Education*, 3(2).
- İnam, B. (2013). 4+4+4'te ilkokul 1. sınıf uyum programı. *Öğretmen Dünyası Dergisi*. Yıl:34, Sayı 402. ss.13-14.
- Jeon, L., Cynthia, B. K. ve Eunhye, H. (2014). Family and neighbor hood disadvantage, homeen vironment, and children's school readiness. *Journal of Family Psychology*, 28 (5), 718-727
- Kabapınar, Y., Çilingir A. E., Topçubaşı T., Atabaş Ü. ve Karadağ, B. (2018). İlk mezunlarını verme sürecinde 4+4+4 eğitim sistemini yeniden değerlendirmek. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 2018, Cilt 4, Sayı 2, 45-61.

- Kahramanoğlu, R., Tiryaki, E.N. ve Canpolat, M. (2014). İlkokula yeni başlayan 60-66 ay grubu öğrencilerin okula hazır oluşları üzerine inceleme. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23 (3), 1065-1080.
- Kandır, A. ve Tümer, K. B. (2013). Farklı sosyoekonomik düzeydeki beş-altı yaş çocuklarının erken öğrenme becerilerinin incelenmesi. *Sosyal Politika Çalışmaları dergisi*, 7 (30), 45-60.
- Kapçı, E., Artar, M., Çelik, E.G., Daşcı, E. ve Avşar, V. (2013). *İlkokul birinci sınıfa farklı yaşlarda başlayan çocukların ruhsal ve sosyal gelişimi ile akademik benlik algılamaları açısından karşılaştırılması*. Ankara Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri.
- Karadeniz, B. C. (2012). Öğretmenlerin 4+4+4 zorunlu eğitim sistemine ilişkin görüşleri. *Toplum ve Bilim Dergisi*, 10(40), 34-5.
- Karaduman, D. (2004). *Dikkat toplama eğitimi programının ilköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin dikkat toplama düzeyi, benlik algısı ve başarı düzeylerine etkisi*. Ankara Üniversitesi: Yayınlanmamış doktora tezi.
- Karasar, N. (2002). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara, Nobel Yayıncılık.
- Kartal, H. (2014). *Okuma-yazmayı öğrenme sürecinde erken çocukluk eğitimi ve okula başlangıç yaşının önemi* (Yayımlanmamış araştırma).
- Katz, L. (1991). *Readiness: Children and Schools*, <http://ceep.crc.uiuc.edu/index.htm> Erişim tarihi:24.07.2014.
- Kaymak, S. (2003). *Dikkat Toplama eğitimi programının ilköğretim 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin dikkat toplama becerilerinin geliştirilmesine etkisi*. Ankara Üniversitesi: Yayınlanmamış doktora tezi.
- Kaynaroğlu, N. (2001). Karalamadan yazıya. *Çocuk Çocuk Anne Baba Eğitimci Dergisi*, 1, 22-23.
- Kerimoğlu, F. (2014). *Farklı yaşta çocukların oluşturduğu ilköğretim 1. sınıflarda yaşanan sorunların belirlenmesi*. Ankara Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.

- Kılıç, Ö.G. (2004). *Ailesiyle birlikte yaşayan ve çocuk yuvasında kalan çocukların görsel algılama davranışı ile okul olgunluğu arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Ankara Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Kılıçaslan, F. (1997). Farklı sosyoekonomik düzeydeki anaokulu çocukların okumaya hazır olma durumu. *Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*.
- Kırca, M. A. (2007). *Okul öncesi eğitimin ilköğretim birinci sınıf çocuklarının okula hazır bulunuşluklarına etkisinin incelenmesi*. Hacettepe Üniversitesi: Yüksek lisans tezi.
- Kırca, A. ve Erkan, S. (2010). Okul Öncesi Eğitimin İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazır Bulunuşluklarına Etkisinin İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education)* 38: 94-106.
- Koca, S. (2016). *Okul öncesi eğitim kurumlarına giden ilköğretime başlayacak farklı sosyoekonomik ortamlarda ailesiyle yaşayan çocukların okul olgunluğu açısından karşılaştırılması*. Yalova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Yüksek lisans tezi.
- Koçyiğit, S. (2009). *İlköğretim birinci sınıf öğretmenlerinin ve ebeveynlerin görüşleri ışığında okula hazır bulunuşluk olgusu ve okul öncesi eğitime ilişkin sonuçları*. Selçuk Üniversitesi: Yayınlanmamış doktora tezi.
- Koçyiğit, S. ve Saban, A. (2014). Birinci sınıf öğretmenlerinin ve ebeveynlerin görüşlerine göre okula hazır bulunuşluk. *AKU, Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi-Journal of Theoretical Educational Science*, 7(3), 322-341.
- Kulaksızoğlu, A. & Bilgili, A. E. (2003). *Üstün yetenekli çocuklar seçilmiş makaleler kitabı* (s. 111-126). İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.
- Küçükkaragöz, H. ve Canbulat, A. N. (2013). Bazı demografik değişkenlere göre ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum ve hazır bulunuşluk düzeyleri. *XII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu*. 23.5.2013, Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
- Külekçi, E. (2013). 4+4+4 eğitim sistemi kapsamında birleştirilmiş sınıf uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*. Mayıs 2013. Cilt:2. Sayı:2, 369-377.
- Lois, P. (1996). *What is the effect of school entrance age on the reading readiness Achievement of kindergarten students? report*. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED400067.pdf>. Erişim tarihi: 25.05.2015.

- MEB (2012). *PISA 2012 Uluslararası öğrenci değerlendirme projesi, ulusal ön rapor*. Ankara: Eğitim Araştırma ve Geliştirme Dairesi Yayınları.
- Memişoğlu, S. ve İsmetoğlu, M. (2013). Zorunlu eğitimde 4+4+4 uygulamasına ilişkin okul yöneticilerinin görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*. 2(2), 14-42.
- Meisels, S. J. (1997). Using work sampling in authentic performance assessments. *Educational Leadership*, 54, 60–65.
- Meisels, S. J. (1998). Assessing readiness: how should we define readiness? *NCEDL Spotlights*, No. 3. (ERIC Document Number: 437158).
- McBryde, C., Ziviani, J., Cuskelly, M. (2004). School readiness and factors that influence decisionmaking, *Occupational Therapy International*, S.193-208.
- Obalar, S. ve Ada, S. (2010). Ekolojik bakış açısı ve sosyal kapital kuram çerçevesinde öğrencilerin ilk okuma yazma becerilerinin incelenmesi. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, Sayı: 32, S. 141. 168.
- Oktay, A. (1980a). Metropolitan readiness testinin İstanbul'da farklı sosyoekonomik ve kültürel çevrelerdeki (5-6) yaş çocuklarına uygulanması. *Pedagoji Dergisi*, 1, 119-138.
- Oktay, A. (1980b). *Okula başlama olgunluğunu etkileyen sosyo-ekonomik ve kültürel faktörlerin incelenmesi*. Tübitak, VII. Eğitim ve Bilim Adamı Yetiştirme Sektörünü. Ankara: Tübitak Yayınları, s.169/183.
- Oktay, A. (1983). *Okul olgunluğu*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları No: 3089.
- Oktay, A. (1999). *Yaşamın sihirli yılları*. İstanbul: Epsilon Yayınları.
- Oktay, A. (2002). *Yaşamın sihirli yılları: Okul öncesi dönem (3. Basım)*. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Oktay, A. (2007). Okul öncesi eğitimden ilköğretime geçiş projesi. *Avrupa Birliği Sürecinde Okul Öncesi Eğitimin Geleceği Sempozyumu*. Kıbrıs. 1. Cilt, 75-96. İstanbul: Ya-Pa Yayınları

- Oktay, A. ve Unutkan, Ö. P. (2003). İlköğretime hazır oluş ve okul öncesi eğitimle ilköğretimin karşılaştırılması (Ed. M. Sevinç). *Erken Çocuklukta Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Örs, Ç., Erdoğan, H. & Kipici, K. (2013). Eğitim yöneticileri bakış açısıyla 12 yıllık kesintili zorunlu eğitim sistemi. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4, 131-154.
- Özaslan, H. (2010). *Proje yaklaşımına dayalı eğitimin anasınıfına devam eden çocukların okul olgunluğuna etkisinin incelenmesi*. Ankara Üniversitesi: Doktora tezi.
- Özcan, H. (1996). *İlkokul Öğrencilerinin özgüvenleri, akademik başarıları ve anne-baba tutumları arasındaki ilişkiler*. İstanbul Marmara Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Özenç, M. ve Çekirdekçi, S. (2013). İlkokul 1. sınıfa kaydolun okul öncesi dönem çağındaki öğrencilerin (60-69 ay) yaşadıkları sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(2), 177-192.
- Özgenel, S. (1992). İlkokulun ilk günlerinde çocuk, *Yaşadıkça Eğitim*, s.24, ss.5-9.
- Öztürk, E., Uysal, K. (2013). İlkokul 1.sınıf öğrencilerinin okuma-yazma süreçlerinin takvim yaşı yönünden karşılaştırılması. *Turkish Studies- International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 8/8 , p. 1041-1054, Ankara-Turkey.
- Peker, Ü. D. (2013). Sınıf öğretmenlerinin 4+4+4 uygulamasına yönelik görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(4), 324-337.
- Resmi Gazete (2013). *Milli Eğitim Bakanlığı ilköğretim kurumları yönetmeliğinde değişiklik yapılmasına dair yönetmelik*. www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/07/20140721.htm Erişim tarihi: 28.12.2014.
- Rimm-Kaufman, S. (2004). *School transition and school readiness: An outcome of early childhood development* In: Tremblay R.E., Barr, R. G., Peters, R. De V, (eds.). *Encyclopedia on early childhood development* (pp. 1-7). Montreal, Quebec: Centre of Excellence for Early Childhood Development.
- Senemoğlu, N. (2007). *Gelişim, öğrenme ve öğretim, kuramdan uygulamaya*. Ankara: Gönül Yayınları.

- Senemoğlu, N.(2011). *Gelişim, Öğrenme ve Öğretim*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Scott-Little, C., S. L. Kagan & V. S. Frelow (2006). Conceptualization of reading and the content of early learning standards: The intersection of policy and research? *Early Childhood Research Quarterly*, 21, pp. 153-173.
- Skeete, T. D. (2006). *School readiness and assessment of young children implications for policy and practice*. Teksas Üniversitesi: Yayınlanmamış doktora tezi.
- Snow, K.L. (2006). Measuring school readiness: *Conceptual and practical considerations*. *Early Education and Development*, 17(1), 7-41.
- Şahin, A. O. ve Akbaba, A. (2014). Zorunlu öğretimin 4+4+4 = 12 yıl olmasıyla ilgili yönetici ve öğretmen görüşleri (Van ili örneği). *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 9/5 Spring 2014*, p. 67-104, Ankara-Turkey.
- Şentürk, C. (2016). *Takvim yaşı olarak ilköğretim birinci sınıf eğitimine erken başlayan çocuklarda karşılaşılan güçlüklerle ilişkin öğretmen görüşleri*. Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Yayınları.
- Thackray, D. (1971). *Readiness for reading with ITA and TO*. London: Geoffrey Chapman.
- Temel, F. Z. ve Aksoy, A. B. (2005). *Ergen ve gelişim*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Tutal, Ö. ve Oral, B. (2013). *İlk okuma-yazma öğrenmede okula başlama yaşının okuma-yazma başarısına etkisi*. Diyarbakır Dicle Üniversitesi: Yüksek lisans tezi.
- Ülgen, G. (1997). *Eğitim psikolojisi*. İstanbul: Alkım Yayınevi.
- Ülkü, B. Ü. (2007). *Anasınıfı ve ilköğretim 1. sınıfa devam eden çocukların velileri ve öğretmenlerinin, çocukların okul olgunluğu hakkındaki görüşlerinin incelenmesi*. Çukurova Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Ünüvar, P. (2005). Burdur ili ilköğretim okullarında ilk okuma ve yazma öğretiminde karşılaşılan sorunlar nelerdir? *I. Burdur Sempozyumu*.
- Ünver, G., Dikbayır, A. ve Yurdakul, B. (2013). Kesintili zorunlu eğitim birinci sınıf uygulamalarının incelenmesi. *İzmir, Ege Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Dergisi Yayınları*.

- Üstün, E., Akman, B. ve Uyanık, G. (2000). Farklı sosyoekonomik kökenli 6 yaş grubu çocukların ilkokula hazırlık düzeylerinin değerlendirilmesi. *İletişim ve Bilim*, 25, 116, 54-58.
- Unutkan. Ö. P. (2003). *Marmara ilköğretime hazır oluş ölçeğinin geliştirilmesi ve standardizasyonu*. İstanbul Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Yayınlanmamış doktora tezi.
- Uslu, M. Uslu, B. (2013). Okul öncesi öğrencilerinin cinsiyet, anne-baba eğitimi ve yaş özellikleri açısından okula hazır bulunuşluklarının düzeylerinin incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi. Journal of Research in Education and Teaching*, Ağustos 2013 Cilt:2 Sayı:3 Makale No:03.
- Wright, C., Diener, M. and Kay, S. (2000). School readiness of low-income children at risk for school failure. *Journal of Children-Poverty*, 6(2), 99-117.
- Yazgan, Y. (2003). Çocuğunuz okula başlıyor. *Çocuk ve Aile Dergisi*, Eylül Sayısı.
- Yapıcı, M. (2006). İlköğretim 1. sınıfa başlayan öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*. ISSN: 1303-5134.
- Yazıcı, Z. (1999). *Almanya ve Türkiye’de anaokuluna devam eden 60-76 aylar arasındaki Türk çocuklarının dil gelişimi ile okuma olgunluğu arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Ankara Gazi Üniversitesi: Yüksek lisans tezi.
- Yazıcı, Z. (2002). Okul öncesi eğitimin okul olgunluğu üzerine etkisinin incelenmesi, *Milli Eğitim Dergisi*.
- Yavuzer, H. (2008). *Doğum öncesinden ergenlik sonuna çocuk psikolojisi* (Otuz Birinci Basım). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yenilmez, K. & Kakmacı, Ö. (2008). İlköğretim yedinci sınıf öğrencilerinin matematikteki hazır bulunuşluk düzeyi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 16/2/, 529-542.
- Yıldırım, G. (2014). Eğitim Sistemimizdeki değişiklikler ve belirsizlikler. *V. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Çalıştayı*. İzmir, Türkiye.
- Yılmaz, A. (2000). *Eşler arasındaki uyum ve çocuğun algıladığı anne baba tutumu ile çocukların, ergenlerin ve gençlerin akademik başarıları ve benlik algıları arasındaki ilişkiler*. Ankara Hacettepe Üniversitesi: Yayınlanmamış doktora tezi.

Yılmaz, Y. (2003). *Okulöncesi eğitim kurumlarına devam eden altı yaş grubu çocukları için okul olgunluğu kontrol listesi geliştirilmesi*. Hacettepe Üniversitesi: Yayımlanmamış yüksek lisans tezi.

Yörükoğlu, A. (1993). *Çocuk ruh sağlığı*, Özgür Yayıncılık, 18. Baskı, İstanbul.

EKLER

EK 1. Veri Toplama İzin Belge

T.C.
ARDAHAN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 83736611/605.01/4114742
Konu: Araştırma İzni

23/09/2014

VALİLİK MAKAMINA

İlgi: Feda KARAKAYA'ya ait 16/09/2014 tarihli dilekçe.

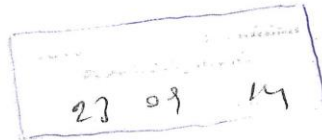
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi psikolojik danışmanlık ve rehberlik bölümünde yüksek lisans tez araştırması için başvuru yapan Feda KARAKAYA'nın dilekçesi incelenmiş olup, Ardahan ili merkez ilköğretim okulları 1.sınıf öğrencilerine metropoliten okul olgunluk testi ile bilgi formu testinin uygulanması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamınızca da uygun gördüğünüz takdirde, olurlarınızı arz ederim.

T.Fikret ETEKER
Millî Eğitim Müdürü

OLUR
.../09/2014

Kadir Taner ESER
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek. 2 Metropolitan Okul Olgunluk Testi

ADI SOYADI:

CİNSİYETİ:

SINIFI:

OKULU:

DOĞUM TARİHİ:

TEST TARİHİ:

TEST	HAM PUANI	
1. KELİME ANLAMA		
2. CÜMLELER		
3. GENEL BİLGİ		
4. EŞLEŞTİRME		
Toplam Testler 1-4		
5. SAYILAR		
6. KOPYA ETME		
Toplam Testler 1-6		

Okul olgunluk testi olarak kullanılan bu çalışma, çocuğun okula hazır olup olmadığını ölçmede kullanılan bir kıyaslama aracı olarak ele alınır. Çocuğun verilen yönergeyi anlama ve uygulamayı başarmasını saptamaya yaran bu test, aynı zamanda okula yeni başlayanların 1. sınıf talimatlarını anlamaya hazırlıklı olmalarını sağlayacak olan özelliklerini ve başarılarını ölçmek üzere hazırlanmıştır ki bu test 5-6 yaş arası çocuklara uygulanır.

Bu çalışma, toplam 6 alt test ve 100 maddeden oluşmuştur.

1. Kelime anlama (19 madde) : dilin anlaşılması ve kavranması testidir, çocuktan her sıradaki 4 resimden testörün söylediğini seçmesi istenir.

2. **Cümleler (14 madde)** Yapı bakımından 1. alt testle aynıdır. Çocuktan testörün istediği cümleyi kavraması beklenir, kelimeleri değil.
3. **Genel bilgi (14 madde)** : Kelime bilgisi ile ilgilidir. Çocuktan, bir aradaki 4 resimden uygulayıcının tarifine uygun olanı seçmesi istenir.
4. **Eşleştirme (19 madde)** : Bir görsel algılama testidir. Benzerliklerin tanınmasını içerir. Her sırada çerçeve içine alınmış resmin aynısından bir tane aha vardır, çocuktan bunu bulup çerçeve içine alması istenir.
5. **Sayılar (24 madde)** : Sayı bilgisini ölçer. Basit sayısal problemlerin çözülmesini içerir.
6. **Kopya etme (10 madde)** : Yazı yazmayı öğrenmede gerekli olan görsel algı ve hareketi kontrolün birleşmesini ölçer. Çocuğun fiziki olgunluğunu, zihinsel olgunluğunu teşhis eder. Her alt testin süresi farklıdır.

UYGULAMA

Testin Uygulanışı: Verilen yönergeler doğrultusunda çocuğun testi yanıtlaması istenir.

Yönergesi: Her alt testin açıklaması farklıdır ve sözlü olarak verilir.

Yanıtlanması: 1. 2. 3. alt testlerde, bir sıradaki 4 resimden uygulayıcının söylediğine uyanın seçilmesi; 4. alt testte bir sıradaki 4 resimden aynı olan resmin bulunması; 5. alt testte basit sayısal problemlerin çizilmesi; 6. alt testte örnek şekillerin çizilmesi istenir.

Puanlanması: Her doğru yanıtta 1 puan verilir. Elde edilen puanların toplanmasıyla testin toplam puanı belirlenir.

Puanların Yorumlanması: Toplam puanın yüksekliği, genel olgunluk düzeyinin yüksek olduğunu gösterir. İlk 4 alt testten alınan toplam puan okuma olgunluğunu gösterir.

EK 3. Kişisel Bilgi Formu

Öğrencinin	
Adı Soyadı	
Cinsiyeti	
Doğum Tarihi	/ /
Doğum Yeri	
Okulu	
Anne –Baba Mesleği	Anne:.....Baba:.....
Aile Aylık Geliri	

YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimler Enstitüsü

LİSANSÜSTÜ TEZ ORJİNALLİK RAPORU

YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimler Enstitüsü

21.10.2019

Tez Başlığı / Konusu

12 Yıllık Zorunlu Eğitim Sistemi ile Birlikte İlkokul 1. Sınıfı Başlangıç Öğrencilerinin Okul Algularına Düzeylerinin Çeşitli Riskler Açısından İncelenmesi

Yukarıda başlığı/konusu belirlenen tez çalışmamın Kapak sayfası, Giriş, Ana bölümler ve Sonuç bölümlerinden oluşan toplam ...63... sayfalık kısmına ilişkin, 21.10.2019 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Sunutia...intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtreleme uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 12 (on iki) dir.

Uygulanan Filtreler Aşağıda Verilmiştir:

- Kabul ve onay sayfası hariç,
- Teşekkür hariç,
- İçindekiler hariç,
- Simge ve kısaltmalar hariç,
- Gereç ve yöntemler hariç,
- Kaynakça hariç,
- Alıntılar hariç,
- Tezden çıkan yayınlar hariç,
- 7 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç (Limit match size to 7 words)

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Lisansüstü Tez Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılmasına İlişkin Yönergeyi İnceledim ve bu yönergede belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içemediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Feda KARAKAYA
21.10.2019
Feda KARAKAYA
Adı, Soyadı, İmza

Adı Soyadı : Feda KARAKAYA
Öğrenci No : 113.217.10102
Anabilim Dalı : Eğitim Bilimleri
Programı : Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik
Statüsü : Y. Lisans Doktora

DANIŞMAN
Doç. Dr. Fuat TANIRHAN
21.10.2019
Fuat Tanirhan

ENSTİTÜ ONAYI
UYGUNDUR
21.10.2019
Sermet
Enstitü Sekreteri